

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

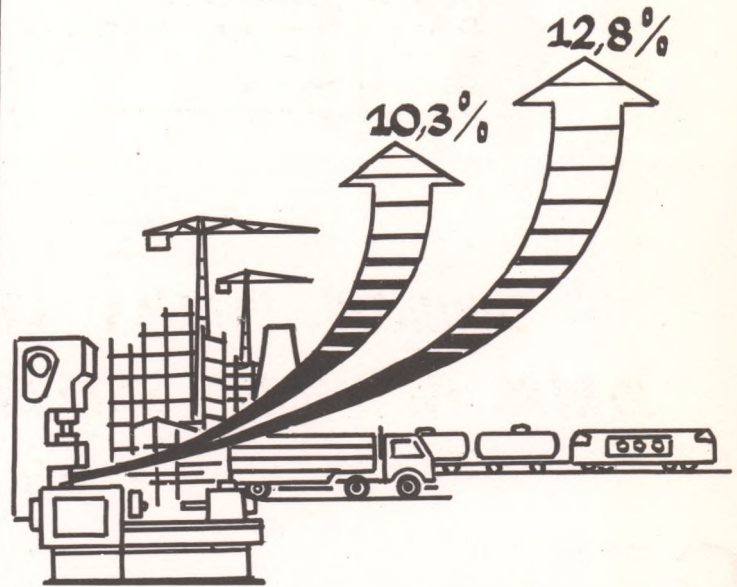
documentele conferinței
naționale a partidului

GAD ÎN ACȚIUNE

**RITMURI MAI RAPIDE
ALE
PRODUCȚIEI
MATERIALE**

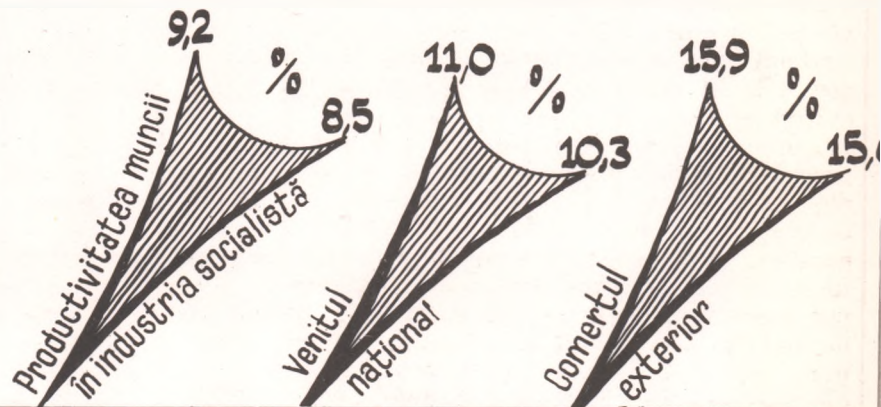
INVESTIȚII ÎN ECONOMIE

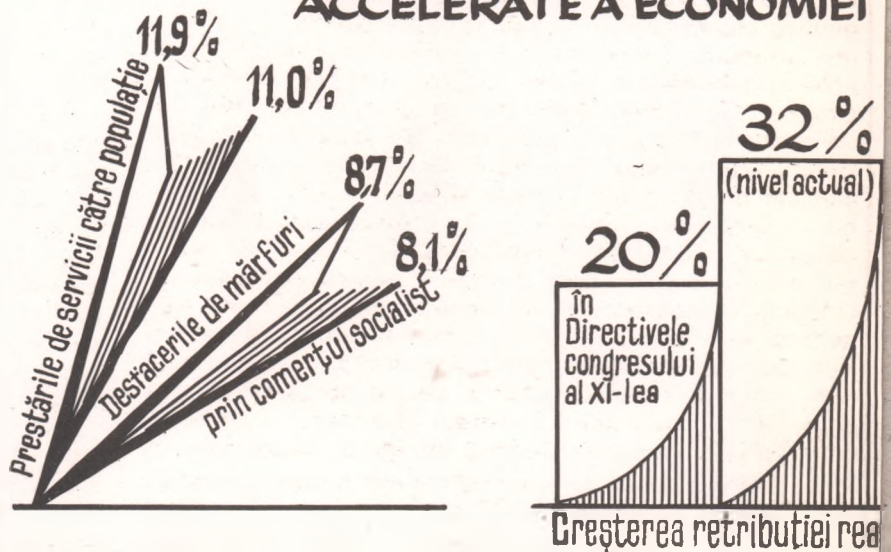
**ACCELERAREA
RITMURILOR
DEZVOLTĂRII
ECONOMICO-
SOCIALE
A ȚĂRII
ÎN CINCINAL**

(niveluri cincinal
comparativ cu niveluri
program suplimentar)

**EFICIENȚĂ ȘI COMPETITIVITATE SPORITĂ -
CONDIȚIE A ÎNFĂPTUIRII OBIECTIVELOR DEZVOLTĂRII**

**REALIZĂRI SOCIALE MAI MARI -
EFECT AL DEZVOLTĂRII
ACCELERATE A ECONOMIEI**

„Conferința dă o înaltă apreciere și aprobă în unanimitate Raportul prezentat de secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, cu privire la realizarea hotărârilor Congresului al XI-lea și a Programului Partidului Comunist Român, precum și la sarcinile de viitor — înalt model de abordare creatoare, în spiritul concepției materialismului dialectic și istoric, a problemelor fundamentale ale dezvoltării societății românești în perioada actuală și în perspectivă“.

(Din Rezoluția Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român)

APROBARE DEPLINĂ, ANGAJARE REVOLUȚIONARĂ PENTRU ÎNFĂPTUIREA HOTĂRÎRILOR CONFERINȚEI NAȚIONALE A PARTIDULUI

CONFERINȚA NAȚIONALĂ A PARTIDULUI se înscrie ca un eveniment de o deosebită însemnătate nu numai în agenda politică a anului 1977 ci și pentru întreaga viață economico-socială a poporului nostru, pentru perspectiva istorică a dezvoltării sale, a mersului său neîntrerupt pe calea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, a comunismului. Aria extrem de largă a problematicii supusă dezbaterii și care, de altfel, îi și conferă această importanță, s-a extins de la analiza modului cum se îndeplinesc sarcinile stabilite de Congresul al XI-lea, la definirea obiectivelor care ne stau în față pentru accelerarea mersului nostru înainte, de la măsurile suplimentare de dezvoltare a economiei pînă în anul 1980 și de creștere a nivelului de trai, la orientările generale pentru întocmirea planului de dezvoltare economico-socială în perioada 1981—1985, și la perfecționarea conducerii tuturor sectoarelor de activitate. Un forum național în care aprecierea îndeplinirii s-a îmbinat organic cu cercetarea prospectivă, în spiritul științific, realist, propriu partidului nostru, prin evaluarea acțiunii legilor obiective și aplicarea adevărilor generale ale construcției socialiste la condițiile concret-istorice ale țării noastre.

Adoptat de către Conferința Națională ca document programatic care să stea la baza întregii activități a partidului și statului nostru, Raportul prezentat de tovarășul **Nicolae Ceaușescu** constituie un adevărat model de analiză clarvăzătoare, științifică, de exigență comunistă, revoluționară, aduce noi și însemnate contribuții originale la îmbogățirea teoriei și a practicii construcției socialiste. „Conferința Națională, se spune în Hotărârea de adoptare a Raportului prezentat de tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, aprobă întru totul concluziile desprinse din această amplă analiză, ideile și tezele conținute în Raport, obiectivele, sarcinile și indicațiile trasate pentru continuarea activității întregului partid și popor în vederea ducerii la bun sfârșit a tuturor obiectivelor planului cincinal, a programului suplimentar de dezvoltare economico-socială a țării, a Programului partidului, pentru ridicarea pe o treaptă nouă, superioară, a construcției socialismului în patria noastră, pentru accelerarea progresului și civilizației societății românești, creșterea bunăstării și asigurarea fericirii întregului nostru popor.“

Hotărâre care a materializat voința tuturor cetățenilor patriei, fără deosebire de naționalitate, ale națiunii române în întregul său. Pentru că zilele Conferinței

Naționale s-au transformat într-o puternică manifestare a unității indestructibile a poporului român în jurul partidului, al secretarului său general, a sentimentelor profunde de stimă și dragoste pe care le nutrește pentru tovarășul **Nicolae Ceaușescu**. Nenumăratele telegrame sosite din întreaga țară, de la colective de muncă, de la muncitori, țărani, intelectuali, oameni de știință, de artă și cultură au dat glas acestor calde sentimente, au exprimat adevărată deplină față de lucrările și hotărârile Conferinței, angajarea unanimă de a acționa cu toată fermitatea pentru îndeplinirea hotărârilor celui de al XI-lea Congres, a Programului partidului, pentru a ridica patria socialistă pe noi trepte de progres, civilizație și bunăstare. După cum, ecurile internaționale la lucrările Conferinței Naționale a partidului ne-au adus odată mai mult confirmarea prețurii de care se bucură România, politica partidului și statului nostru de pace, prietenie și colaborare, de afirmare a unor noi principii de echitate și dreptate în relațiile internaționale, în rîndul popoarelor lumii, al tuturor forțelor progresiste.

Ne-am manifestat unanim această fermă adevărată, deoarece, practic, la lucrările Conferinței, o nouă și elocventă manifestare a democrației reale, profunde, a orînduirii noastre, a luat parte întregul popor. Programele adoptate la Conferința Națională au fost larg dezbătute, timp de peste șase luni, cu întregul partid, cu toți oamenii muncii, care și le-au însușit pe deplin, dezbateri care a generat nenumărate idei și inițiative valoroase, a pus în acțiune un inestimabil tezaur de experiență practică.

Exprimînd tocmai acest minunat adevăr al societății noastre, în care se dezvoltă o democrație de tip nou, revoluționară, care asigură participarea directă a masei largi populare, a întregului popor la conducerea întregii țări, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** arăta în Cuvîntarea de închidere a lucrărilor Conferinței că toate programele, documentele adoptate de Conferință sînt rodul gîndirii colective a comunistilor, a tuturor oamenilor muncii, a întregului popor care, într-o deplină unitate sub conducerea partidului își făurește în mod conștient propriul viitor, destinul său liber, comunist.

UCRĂRILE Conferinței Naționale au evidențiat pe deplin că hotărârile Congresului al XI-lea sînt traduse neabătut în viață, că Programul partidului este o realitate pe care o îndeplinim și o trăim zi de

zi. În același timp, prin adoptarea unanimă a programelor și celorlalte documente supuse Conferinței se deschid noi perspective dezvoltării noastre, căile unor profunde transformări în forțele de producție, în relațiile sociale, în întreaga viață socială, căile înaintării tot mai ferme a patriei noastre spre cele mai înalte culmi de progres și civilizație socialistă și comunistă.

La precedenta Conferință Națională a partidului ne defineam ca obiectiv de perspectivă depășirea stadiului de țară în curs de dezvoltare. Au trecut cinci ani de muncă rodnică sub conducerea partidului și sîntem acum în măsură să ne stabilim un termen concret, realist, pentru îndeplinirea acestui obiectiv. Pînă în anul 1985 producția pe locuitor la o serie de produse de bază, industriale și agroalimentare va ajunge la nivelul țărilor avansate din punct de vedere economic, iar ca urmare a dezvoltării armonioase a industriei și agriculturii — cele două sectoare de bază ale economiei românești — se va accentua creșterea venitului național care se va ridica la 2 400—2 500 dolari pe locuitor. „**Aceasta**, spunea tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în Raportul prezentat Conferinței Naționale, **ne dă temei să apreciem că viitorul cincinal va marca un nou salt calitativ pe toate planurile vieții economice și sociale. România va depăși starea de țară în curs de dezvoltare, în accepțiunea contemporană a acestei noțiuni, trecînd la stadiul de țară cu o dezvoltare medie**”. Este astfel demonstrată pe deplin, nu numai justetea și realismul politicii partidului nostru, ci și consecvența cu care este asigurată îndeplinirea acestei politici; vom face prin aceasta un nou și important pas în realizarea obiectivului istoric al ridicării României socialiste în rîndul statelor avansate ale lumii.

Obiectiv a cărui realizare cere desigur eforturi, concentrarea tuturor resurselor de creativitate, manifestarea concretă a unui real și activ spirit economic și de inițiativă, de bun gospodar, exercitarea pleneră a responsabilităților ce-i revin ca producător și proprietar, de către fiecare om al muncii. Dispunem însă pentru aceasta, de o adevărată strategie, științific fundamentată, sintetizată, cu rigoarea caracteristică, în Raportul prezentat de secretarul general al partidului, strategie în care se îmbină organic programul de creștere suplimentară a producției, de dezvoltare economico-socială mai accentuată a țării în perioada 1978—1980, cu orientările generale pentru elaborarea viitorului cincinal, etapă de o importanță hotărîtoare pentru mersul construcției socialiste și înflorirea economico-socială a patriei noastre.

Evident, întreaga noastră dezvoltare, ca țară socialistă, în condițiile contemporane, se poate întemeia numai pe cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, pe valorificarea la cel mai înalt nivel, în interesul acestei dezvoltări și al creșterii neîncetate a bunăstării națiunii, a tuturor resurselor de care dispunem. În acest sens, cu o deosebită forță de convingere au răsunit cuvintele secretarului general al partidului. „**A venit timpul să transformăm cantitatea într-o nouă calitate. Aceasta este cerința primordială de care depinde viitorul industriei românești, viitorul întregii economii naționale. Numai realizînd acest mare salt calitativ revoluționar putem transpune în viață obiectivul stabilit de Congresul al XI-lea cu privire la afirmarea pleneră a revoluției tehnico-științifice în acest cincinal**”. Cuvinte de o stringentă actualitate care mobilizează conștiințele și energiile, care trebuie să declanșeze pretutindeni un nou și puternic elan creator în acțiunea perseverentă de promovare a progresului tehnic în toate domeniile și sectoarele de activitate. Pentru că ceea ce realizăm și vom realiza în următorii trei ani constituie temelia trainică

a viitorului cincinal, care, ridicînd pe o treaptă superioară această orientare se va caracteriza prin afirmarea cu și mai mare intensitate a revoluției tehnico-științifice, introducerea celor mai noi cuceriri ale cunoașterii în toate domeniile vieții economico-sociale, prin realizarea unei economii moderne, de înalt nivel tehnic, de mare productivitate și eficiență.

Tocmai de aceea se impune ca, încă de acum, așa cum arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, să se acționeze pentru ridicarea tehnicității și calității tuturor produselor, pentru impulsionearea activității de cercetare și scurtarea ciclului cercetare—proiectare—producție, pentru dezvoltarea mai rapidă a bazei de materii prime, valorificarea superioară și folosirea rațională a acestora și a surselor energetice, creșterea mai accentuată a productivității muncii și ridicarea rapidă a eficienței fondurilor fixe, reducerea mai simțitoare a cheltuielilor de producție, îndeosebi a cheltuielilor materiale. Sarcini concrete, de o strictă actualitate, de a căror realizare depinde nu numai dezvoltarea în ritmuri rapide a economiei naționale, ci și creșterea nivelului de trai material și spiritual al națiunii noastre.

Încă o dată, prevederile cuprinse în Raportul prezentat Conferinței Naționale de secretarul general al partidului demonstrează că țelul suprem al întregii politici a partidului este creșterea bunăstării poporului, afirmarea deplină a personalității umane, că tot ceea ce îndeplinim este închinat omului. În acest sens, se precizează în Raport, viitorul cincinal va marca o etapă superioară în ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii, se vor mări în continuare veniturile reale ale populației, pe baza aplicării ferme a sistemului socialist de remunerare, a principiilor eticii și echității, concomitent cu asigurarea unei corelații judicioase între veniturile obținute din muncă și fondurile sociale de consum. Dar îndeplinirea acestui țel suprem se află în indisolubilă legătură cu dezvoltarea puternică a economiei, acesta fiind singurul izvor pentru obținerea resurselor necesare ridicării nivelului de trai. Tocmai exprimînd acest incontestabil și obiectiv adevăr, secretarul general al partidului sublinia că programele privind creșterea suplimentară a producției și a nivelului de trai constituie un tot unitar. Numai realizarea lor, concomitentă și în întregime poate asigura dezvoltarea accelerată a economiei naționale și ridicarea pe o treaptă superioară a gradului de civilizație materială și spirituală a întregului popor.

Faptul că în orînduirea noastră totul este închinat omului, caracterul său de nou și profund umanism, sînt demonstrate și de preocuparea neobosită pe care secretarul general al partidului o poartă continuei perfecționări și adînciri a democrației socialiste, pentru afirmarea și respectarea deplină a tuturor drepturilor și libertăților cetățenești, de locul important pe care această problematică îl ocupă în Raportul prezentat Conferinței Naționale. Tocmai datorită acestei griji perseverente dispunem astăzi de un cadru organizatoric, unic în felul său, care asigură participarea nemijlocită a tuturor categoriilor de oameni ai muncii, fără deosebire de naționalitate, la conducerea economiei, a vieții sociale, a întregii țări. Iar principala direcție de adîncire a democrației va fi aceea a asigurării participării într-o măsură sporită a oamenilor muncii din producție în diferitele organisme de stat și obștești. Prezența nemijlocită a muncitorilor, a altor categorii de oameni ai muncii, în organele de conducere centrale și locale va da un

Nicoară IONESCU

(Continuare în pag. 14)

„A venit timpul să transformăm cantitatea într-o nouă calitate. Aceasta este cerința primordială de care depinde viitorul industriei românești, viitorul întregii economii naționale. Numai realizând acest mare salt calitativ revoluționar putem transpune în viață obiectivul stabilit de Congresul al XI-lea cu privire la afirmarea plenară a revoluției tehnico-științifice în acest cincinal”.

NICOLAE CEAUȘESCU

CLASA MUNCITOARE, FACTOR DECISIV ÎN AFIRMAREA CREATIVITĂȚII

RAPORTUL prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a partidului cu privire la realizarea hotărârilor Congresului al XI-lea, a Programului Partidului Comunist Român și la sarcinile de viitor reprezintă un document de o valoare istorică inestimabilă pentru activitatea teoretică și practică a partidului, a întregii noastre națiuni.

Ideile novatoare cuprinse în Raportul secretarului general — rod al aplicării creatoare a principiilor generale ale marxism-leninismului la condițiile specifice de dezvoltare ale țării noastre — sînt expresia concludentă a definirii, în termeni științifici și în spiritul înaltei responsabilități istorice, a direcțiilor și sarcinilor prioritare ale actualei etape revoluționare pe care o parcurgem, conturează într-o viziune clară revoluționară viitorul comunist al României socialiste.

Așa cum se arată în Raportul secretarului general al partidului, prezentat la Conferința Națională, **esențialul** pentru etapa următoare îl reprezintă orientarea spre promovarea cu consecvență, în întreaga activitate economică și socială, a laturilor de ordin calitativ, aceasta reprezentînd condiția hotărîtoare pentru realizarea progresului economic, a creșterii bunăstării materiale a poporului, scopul suprem al politicii partidului nostru. Corespunzător acestor cerințe se impune cu necesitate — după cum se arată în raport — stimularea potențialului de creativitate al clasei muncitoare, impulsivarea activității de cercetare în institutele de cercetări, în toate colectivele de muncă, scurtarea ciclului cercetare — proiectare — producție, asigurarea tuturor măsurilor ca, în conformitate cu Programul suplimentar de dezvoltare — să se obțină produse de calitate superioară, mașini și utilaje de înaltă productivitate, materiale noi cu caracteristici superioare, noi teh-

nologii care aplicate în producție să conducă la reducerea consumurilor de materii prime, materiale, combustibili și energie, la creșterea mai accentuată a productivității muncii.

Realizarea hotărârilor Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român cu privire la îndeplinirea directivelor Congresului al XI-lea și a Programului suplimentar de dezvoltare la nivelul ritmurilor și exigențelor — sub raport calitativ în primul rînd — impune de condițiile specifice construirii socialismului și comunismului în patria noastră reclamă cu necesitate — la nivel de individ și colective de muncă — însușirea și promovarea consecventă în viață a celor mai noi cuceriri ale revoluției tehnico-științifice, spirit novator, putere de discernămint, disponibilități pentru a regîndi orice problemă în lumina ultimelor cuceriri ale geniului uman, dar în contextul social concret istoric, în conformitate cu nevoile dezvoltării țării noastre, ale progresului social, ca proces neîntrerupt, propriu României socialiste contemporane.

Creativitatea — trăsătură esențială a personalității

ÎN CONDIȚIILE în care construirea societății socialiste ca societate socialistă multilateral dezvoltată și apoi a societății comuniste se realizează în România ca proces istoric conștient, determinat direct de calitatea oamenilor muncii, personalități capabile de a crea și promova noul, atît în planul gîndirii cît și în planul activităților practice transformatoare, problema care se ridică — de o deosebită importanță pentru activitatea teoretică și practică de formare a omului nou, constructor conștient al noii societăți — este dacă procesul formării personalității

umane ca personalitate creatoare poate cuprinde masa oamenilor muncii sau o parte cît mai mare a sa. În acest sens se impune, în primul rînd, precizarea semnificației conceptului „creativitate”, creativitatea reprezentînd — după părerea noastră dimensiunea esențială a unei personalități.

Tot mai frecvent în studiile de specialitate creativitatea se definește, în primul rînd, ca fiind capacitatea general umană de a descoperi, de a realiza ceva nou, original, în sfera cunoașterii sau practicii, recunoscut și asimilat de către și pentru societate ca valoare ce poate aduce prin aplicare și generalizare în planul activităților umane un avantaj în eforturile de optimizare a existenței sociale. Creativitatea se conturează ca o facultate a personalității indivizilor și grupurilor de indivizi determinată de un complex de factori genetici și educaționali, obiectivi și subiectivi, și potențată în activitatea acestora.

Fără să negăm existența unor activități evident creatoare, după cum și existența încă a unor tipuri de activitate care solicită în mică măsură creativitatea și spiritul inventiv al oamenilor muncii, considerăm că **în condițiile unei societăți socialiste multilateral dezvoltate și apoi în comunism, în principiu, pe temeiul interacțiunii dialectice dintre factorii obiectivi și subiectivi, toți membrii săi pot deveni personalități creatoare**, desigur într-un evantai foarte larg de manifestări, puternic individualizate dat fiind diferențierea sub raport cantitativ și calitativ a zestrei genetice propriie fiecărui individ și a tipului de activist în care sînt angajați.

În aceste condiții revine un rol deosebit muncii politice educativ-formative, pe de o parte de (auto) stimulare și (auto) educare a celui minim de creativitate propriu fie-

cărui individ uman, pe de altă parte, de direcționare a potențialului creator, obiectivarea acestuia în și prin muncă creatoare pentru societate, aceasta constituind o condiție pentru realizarea plenară a individului și a personalității acestuia și pentru asigurarea progresului social al țării.

Dintre toți factorii formativi educaționali răspunzători în promovarea și afirmarea spiritului creator novator, școlii, și în acest cadru și învățământului superior îi revin sarcini deosebite. În acest sens, rețin preocupările constante în Institutul politehnic din București pentru pregătirea studenților în spiritul exigențelor muncii creatoare. Odată cu preocuparea de a asigura țării specialiști la nivelul celor mai înalte exigențe ale științei și tehnicii contemporane, în stare să rezolve competent și operativ multitudinea de probleme — sub raport cantitativ și calitativ — caracteristicile unei economii dinamice, cu care se vor confrunta în producție, eforturile cadrelor didactice sînt concentrate totodată, pentru formarea viitorilor ingineri ca specialiști cu o gândire suplă, receptivi la schimbări, capabili de a discerne și a crea noul, curajoși și totodată responsabili în confruntarea cu riscurile inerente transformărilor calitative. Au intrat de mult în tradiția institutului sesiunile științifice studențești anuale — adevărate forumuri de invenții și inovații — dar care în perspectiva sarcinilor învățământului superior tehnic pe linia formării și promovării creativității tehnice ingineresti vor trebui să cuprindă într-o mai mare măsură masa studenților. Totodată în cadrul perfecționării procesului de integrare, alegerea temelor pentru cercetarea științifică studențească și desfășurarea acestei activități sub conducerea competentă a cadrelor didactice, va trebui pe viitor — după opinia conducerii institutului — astfel asigurată încît într-o mai mare măsură temele abordate în cercurile științifice să fie reluate și adîncite în anii mari în proiectele de diplomă cu finalitate directă în producție. De asemenea, în strînsă legătură cu cerințele actuale ale muncii creatoare, se pune problema pregătirii economice a studenților ca latură complementară indispensabilă a pregătirii ingineresti condiție pentru ca astfel creația tehnică, în cadrul competitiv internațional, să corespundă și din punct de vedere al economicității, criteriu principal

de validare și asimilare socială a produsului nou, în condițiile unor cerințe sporite de raționalizare științifică a existenței noastre ca existență dinamică, dar limitată prin posibilitățile materiale de care dispunem.

După cum se știe, în Programul Partidului Comunist Român este formulată expres ca o necesitate a timpului nostru integrarea socială a personalității comuniste, la cele mai înalte cote ale responsabilității comuniste, în eforturile constructive ale colectivului din care face parte, în sensul valorificării — în perspectiva dialectică a realizării optimului economic și uman — a întregului **potențial creator** de care dispune clasa noastră muncitoare, întregul popor.

Promovarea creativității în muncă, a unui spirit critic revoluționar, de intransigență față de inerție, conservatorism, față de tot ceea ce la nivel de structuri și relații frînează mersul nostru înainte, este o cerință fundamentală în munca fiecărui lucrător, a fiecărui colectiv de muncă și pentru faptul că, în lumina dialecticii raportului dintre național și internațional, România socialistă, ca stat suveran liber și independent, intră în universalitate cu un bogat aport la cultura umanității contemporane, prin creația sa originală în știință, tehnică, artă, prin spiritul novator, revoluționar în care sînt soluționate problemele majore ale dezvoltării pe temeiul abordării lor concrete istorice, prin politica sa externă activă, realistă și constructivă.

Creativitatea tehnică și progresul social

DACĂ ÎN TRECUT creativitatea, de cele mai multe ori, era privită restrîns, la artă și știință, astăzi ea se poate și trebuie să se manifeste în domeniile cele mai diverse ale activității umane: în artă, în știință, în tehnică, în munca de organizare și conducere, în activitatea didactică etc. În lumina acestor aprecieri putem considera creativitatea în tehnică drept una din manifestările cele mai viabile, cu cele mai profunde implicații asupra progresului social și care tinde să cuprindă un număr tot mai mare de lucrători: muncitori și maiștri cu o înaltă calificare, ingineri, cercetători, cadre didactice.

În cadrul Festivalului național „Cîntarea României” numeroase

acțiuni (conferințe și expuneri tehnice, simpozioane tehnice, sesiuni tehnico-aplicative, schimburi de experiență etc.) pentru stimularea participării maselor la activitatea de creație științifică și tehnică, au antrenat un număr mare de participanți valorificînd un imens potențial creator care, așa cum ne arată un caz concret, la întreprinderea de țevi „Republica” a avut ca rezultate în 1977 pe de o parte reproiectarea și modernizarea unui mare număr de produse și tehnologii existente, pe de altă parte, asimilarea de noi produse și tehnologii cu parametri tehnici și economici ridicați, cu eficiență economică crescută, acțiuni soldate cu importante realizări de economii de metal, energie electrică, combustibil.

În lumina implicațiilor cuceririlor revoluției științifice și tehnice asupra progresului social, dezvoltarea și promovarea spiritului creator în muncă, intensificarea activității de invenții și inovații la nivelul masei lucrătorilor, creșterea aportului inteligenței tehnice proprii în activitatea de perfecționare și modernizare a produselor și a proceselor tehnologice, aplicarea și folosirea rațională în producție a ultimelor cuceriri din domeniul științei și tehnicii, astfel încît să se asigure o productivitate superioară a muncii, reprezintă factori hotărîtori în realizarea sarcinilor actualului cincinal — cincinalul revoluției științifice și tehnice — a programului suplimentar de dezvoltare aprobat de Conferința Națională a Partidului Comunist Român. Totodată, introducerea în producție a unor procedee tehnice și tehnologice avansate — aceasta constituind una din principalele direcții ale dezvoltării în actualul cincinal — va constitui premise noi pentru afirmarea pe o bază superioară a capacităților creatoare și investive ale inteligenței tehnice românești.

Sarcini de mare răspundere revin cercetătorilor, tuturor oamenilor muncii, din Raportul prezentat de tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, la Conferința Națională a Partidului Comunist Român, cu privire la valorificarea superioară a materiilor prime și materialelor, reducerea consumurilor de combustibil, de energie electrică și termică, folosirea de noi energii, energia solară și a apelor termale — obiectivarea acestor cercetări în invenții și inovații cu un înalt indice de originalitate, introducerea lor în producție, în scopul obținerii unor

produse noi cu calități superioare și cu eficiență economică sporită.

O atenție deosebită este acordată, după cum se știe, găsirii unor soluții pentru utilizarea superioară a potențialului productiv, astfel încât pînă în 1980, conform indicațiilor secretarului general al partidului, să se poată ajunge la creșterea valorii producției la cel puțin 1 200 lei la 1 000 lei fonduri fixe.

unități economice — să stimuleze cunoașterea și valorificarea operativă de către factorii de răspundere a ideilor valoroase; dar și datorită existenței într-o insuficientă măsură a inițiativei, curajului, încrederii în forțele proprii, calității incrente ale creatorului autentic, în lupta acestuia cu vechiul pentru promovarea noului.

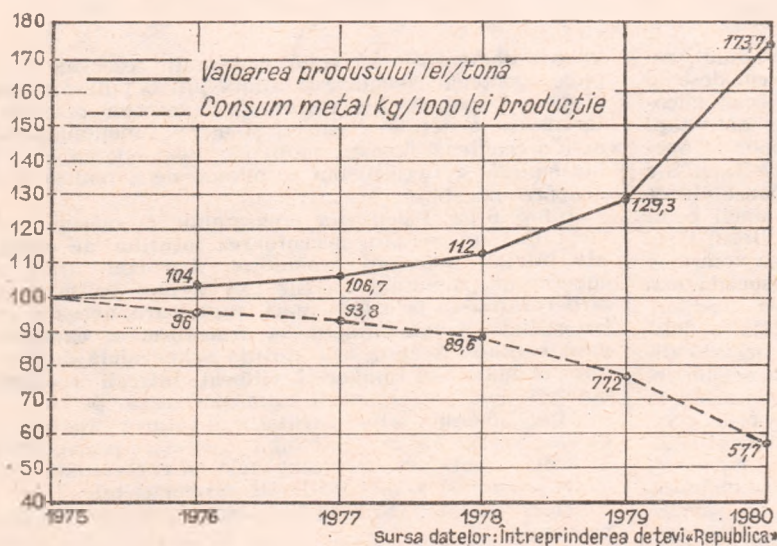
● La creșterea ritmului de dezvoltare a mișcării de invenții și ino-

lul unor consfătuiri, simpozioane, publicații științifice, fază în care aspectul aplicabilității la scară industrială a unei invenții sau inovații rămîne de cele mai multe ori o problemă singulară a beneficiarului. În condițiile în care progresul economico-social al țării este direct condiționat de introducerea tehnicii noi, de modernizarea tehnologiilor de producție, ține de etica muncii științifice a cercetătorului, ca o datorie și răspundere socială totodată, urmărirea aplicării și generalizării invenției sale într-un număr cât mai mare de unități economice, creatorul are chiar obligația față de societate să aducă pe parcurs îmbunătățiri creației sale, îmbunătățiri cerute de condițiile diferite în care se aplică invenția sau inovația sa, problema eficienței economice și sociale a unei invenții sau inovații fiind o problemă în egală măsură a creatorului și a beneficiarului, în ultimă instanță a societății în întregul ei.

Conferința „Dezvoltarea industrială a tehnologiilor neconvenționale” care s-a ținut la București între 22—25 noiembrie, la lucrările căreia au participat reprezentanții unora dintre cele mai mari întreprinderi din țară dintre care „23 August”, „Electrotehnica”, Întreprinderea de mașini grele din București, Întreprinderea de piese radio și semiconductori de la Băneasa, Întreprinderea de prelucrare a aluminiului din Slatina ș.a. — a fost un prilej pentru unitățile economice de a lua contact cu cele mai noi realizări în domeniul creației tehnice românești, de a stabili contacte cu creatorii în vederea reglementării modalităților concrete privind introducerea în producția de serie a acestor realizări.

● Intensificarea activității tuturor factorilor implicați în formarea și afirmarea creativității și spiritului novator în muncă, al clasei muncitoare, crearea unui climat de intransigență față de tot ceea ce ar putea frîna progresul în planul gândirii și practicii sociale, promovarea și generalizarea cu curaj a ideilor originale și valoroase, rod al inteligenței tehnicii românești, valorificarea optimă a întregului potențial creator — individual și de grup — de care dispunem, sînt cerințe care în lumina Conferinței Naționale a partidului se impun cu necesitate în efortul general de construire a unei societăți dinamice și prospere.

dr. Georgeta HĂLĂGEAN

Răspunsul colectivului oamenilor muncii de la Întreprinderea de țevi „Republica” din București la cerința privind valorificarea superioară a materiilor prime, obținerea unei valori mai mari din fiecare tonă de materie primă ne este sugestiv redată în graficul care reprezintă evoluția raționalizării consumului de metal și creșterea valorică a producției de țevi fără sudură.

Realizarea sarcinilor privind valorificarea superioară a materiilor prime și materialelor, reducerea consumurilor în general, creșterea eficienței economice a producției reclamă un spirit nou, de intransigență și intoleranță față de conservatorismul prezent încă, în unele colective, și care se manifestă printr-un interes pentru promovarea noului, fie datorită unei insuficiente informări și documentări asupra noutăților din domeniul de specialitate, fie datorită unei anumite incertitudini care însoțește prezența noului și a neasumării unor riscuri inerente promovării lui.

Datorită unor asemenea stări de lucruri se pot întîlni unele situații în care idei românești valoroase se „uzează” mult înainte ca ele să se materializeze prin aplicarea și generalizarea lor în producție. Desigur, datorită în primul rînd lipsei unui climat care — la nivelul unor

vații pe măsura posibilităților reale existente, considerăm că un rol important revine activității de perfecționare a unor prevederi cu privire la metodologia de aprobare a propunerilor de invenții și inovații astfel încât aceasta să stimuleze în mai mare măsură inițiativa, gîndirea tehnică creatoare, să asigure simplificarea mecanismelor și proceselor de reglementare, scurtarea timpului dintre formularea ideilor și valorificarea lor industrială, în general să angajeze în mai mare măsură responsabilitatea creatorului și a tuturor factorilor care concură la promovarea noului în producție.

● Considerăm de asemenea, de o deosebită însemnătate pentru valorificarea superioară a creativității tehnice românești intensificarea, pe temelul integrării învățămînt-cercetare-producție, a activității de cooperare între întreprinderi, centrale industriale, ministere, institute de cercetări, institute tehnice de învățămînt superior. Spiritul de cooperare între diferite colective de muncă, care să asigure creșterea gradului de competență și operativitate în efortul de generalizare a experiențelor pozitive trebuie să constituie o preocupare majoră și constantă a tuturor colectivelor de muncă, să depășească etapa unor schimburi de experiență, organizate la nive-

Programul privind măsurile suplimentare de dezvoltare economico-socială a României până în 1980

ETAPĂ HOTĂRÎTOARE ÎN DEPĂȘIREA STADIULUI DE ȚARĂ ÎN CURS DE DEZVOLTARE

DOCUMENTELE Conferinței Naționale a partidului, raportul prezentat de tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, deschid o nouă și măreață perspectivă ascensiunii economico-sociale a României, imprimă un puternic impuls activității creatoare, plină de abnegație a întregului nostru popor în opera de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. S-a pus din nou în evidență cu acest prilej înalta responsabilitate patriotică a partidului nostru, a tuturor oamenilor muncii, competența și exigența comunistă față de prezentul și viitorul țării.

Din bogăția de idei și teze a acestor documente ne vom opri cu precădere asupra uneia: **dezvoltarea economico-socială mai accelerată a țării în acest cincinal**. În magistrala sa expunere la Conferința Națională, secretarul general al partidului a definit, cu deosebită clarviziune, sarcinile prioritare în această direcție, menite să accentueze dezvoltarea calitativă a economiei noastre, imperios necesară în actuala etapă. A fost pus astfel la dispoziția oamenilor muncii, a întregului nostru popor un program de activitate indicând pe larg obiectivele de atins și căile necesare pentru aceasta, un program de activitate limpede și temeinic fundamentat. Înfăptuirea măsurilor suplimentare de dezvoltare economico-socială în cincinalul actual va permite accelerarea dezvoltării economiei în condițiile sporirii eficienței și ale competitivității produselor noastre în comerțul mondial, va amplifica finalitatea socială a acestei dezvoltări, va asigura o mai bună legătură între obiectivele cincinalului în curs și cele ale cincinalului 1981—1985, a cărui realizare urmează să marcheze trecerea țării noastre de la stadiul de țară în curs de dezvoltare la acela de țară cu o dezvoltare medie.

În lumina raportului prezentat de tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, a lucrărilor acestui înalt forum al comunistilor, ne vom opri asupra **unora din trăsăturile de bază** ale programului privind măsurile suplimentare de dezvoltare economico-socială a României până în 1980 —program dat recent publicității, subliniind acțiunile necesare în vederea îndeplinirii obiectivelor sale. Acum, după Conferință, cu o perspectivă atât de limpede asupra activității pe care o avem de desfășurat este timpul faptelor, este timpul în care toți oamenii muncii, de pe întreg cuprinsul țării nu trebuie să precupețească nici un efort pentru transpunerea întocmai în viață a hotărârilor partidului.

PROGRAMUL menționat prevede accentuarea, față de prevederile inițiale, a ritmurilor de creștere în acest cincinal la indicatorii de bază ai dezvoltării economico-sociale a țării. Producția globală industrială urmează să crească într-un ritm mediu anual de 11,5% față de 10,7% prevăzut inițial, productivitatea muncii în industria socialistă va spori în medie anual cu 9,2% față de 8,5% stabilit anterior, iar producția globală agricolă va avea un ritm de 6,9—9,0% față de 6,5—8,6%. Pe de altă parte, investițiile vor crește față de cele din cincinalul anterior în medie anual cu 12,8% comparativ cu 10,3%, nivel stabilit în condițiile operării acțiunii de reducere a costului investițiilor, iar volumul comerțului exterior, raportat la aceeași perioadă, cu 15,9% față de 15,6% prevăzut inițial. Sintetizând, eforturile de dezvoltare calitativă concepute în economie, venitul național va crește în medie anual cu 11,0%, adică cu 0,7 puncte mai mult decât se prevăzuse în cincinal, iar, ca o reflectare pe plan social a dezvoltării accelerate a economiei, desfacerea de mărfuri și prestările de servicii vor avea un ritm mediu anual de creștere de 8,7% și respectiv 11,9% comparativ cu 8,1% și respectiv 11,0%, creșteri mult accentuate urmînd să înregistreze veniturile oamenilor muncii.

Ce se află la baza acestor prevederi, în ce condiții se pot ele transpune exemplar în viață? După cum se știe, prevederile de accelerare a dezvoltării economico-sociale a României se întemeiază atât pe condițiile create de remarcabile rezultate obținute în primii doi ani ai cincinalului, cât și pe resursele suplimentare relevate ca urmare a măsurilor întreprinse din inițiativa secretarului general al partidului cu privire la reducerea costului producției și investițiilor. Faptul că aceste resurse au fost puse în valoare cu participarea largă și intensă a specialiștilor, a tuturor oamenilor muncii din întreprinderi și

unități demonstrează, odată mai mult, rezervele de care dispune economia românească aflată într-o puternică ascendență. efectele însemnate ale valorificării acestor rezerve în scopul dezvoltării generale a patriei și astfel funcționalitatea superioară a economiei noastre naționale, răspunderea, care trebuie să fie deplină, a fiecărui om al muncii de a realiza mai mult și neapărat mai bine.

Înfăptuirea obiectivelor programului de măsuri suplimentare fac imperios necesară **accentuarea laturilor de ordin calitativ ale întregii activități economice**. Așa cum arată secretarul general al partidului trebuie „să trecem de la faza acumulării cantitative la o fază nouă, superioară, aceea a luptei pentru calitate. A venit timpul să transformăm cantitatea într-o nouă calitate. Aceasta este cerința primordială de care depinde viitorul industriei românești, viitorul întregii economii naționale”. Imperativul creșterii calității vizează pe un prim plan sporirea nivelului tehnic, calitativ al tuturor produselor, ceea ce face necesară scurtarea ciclului cercetare-proiectare-produție în vederea obținerii unor materiale cu caracteristici superioare, a noi mașini și utilaje de înaltă productivitate. Dar el vizează totodată calitatea tehnologiilor, calitatea întregii activități în economie.

Sporul de producție industrială urmează să se realizeze astfel, în bună măsură, prin **dotarea cu mașini și utilaje a spațiilor disponibile la începutul cincinalului, prin utilizarea mai bună a mijloacelor tehnice, prin dezvoltări și modernizări ca urmare a investițiilor suplimentare alocate, ce trebuie realizate cu o înaltă eficiență**. De aici se desprind sarcini deosebite pentru ministere, centrale și întreprinderi în domeniul folosirii cu maximum de randament a potențialului productiv, pentru promovarea unor măsuri eficiente care să asigure atingerea parametrilor proiectați în termene cât mai scurte și o bună organizare a producției și a muncii.

Așa cum rezultă din orientările Conferinței Naționale din programul de măsuri privind accelerarea dezvoltării baza materială a producției suplimentare va trebui să fie asigurată prin sporurile de producție și prin alte resurse din balanțe, precum și —aceasta în măsură importantă — **pe seama accentuării diminuării consumurilor specifice de materii prime, materiale, combustibili și energie**, a creșterii indicilor de utilizare a acestora, **pe seama realizării întocmai a prevederilor programului special de colectare și utilizare a materialelor secundare și deșeurilor**. Iată de ce se impun acțiuni hotărîte din partea tuturor factorilor de răspundere pentru perfecționarea și introducerea mai rapidă a tehnologiilor noi de fabricație, proiectarea de produse noi și reproiectarea celor existente în fabricație, modernizarea instalațiilor și agregatelor mari consumatoare de energie.

În strînsă legătură cu asigurarea echilibrului material al dezvoltării, programul amintit prevede o **accentuare a eficienței utilizării materiilor prime și fondurilor fixe în toate ramurile de producție**. Diminuarea consumurilor specifice, introducerea și aplicarea mai largă a progresului tehnic în toate ramurile, extinderea înlocuitorilor, reducerea pierderilor din procesele de fabricație, utilizarea mai bună a mașinilor și instalațiilor sint direcții fundamentale de materializare a acestei orientări. Tocmai de aceea, Conferința Națională ridică în fața ministerelor, centralelor și întreprinderilor sarcini deosebit de importante în vederea creșterii gradului de valorificare a șteiului supus prelucrării și chimizării, a oțelului pentru laminate, a laminatelor în construcția de mașini, a masei lemnoase, a firelor din bumbac pentru țesături, a pieilor pentru încălțăminte. Se impun măsuri, concretizate pe ministere, județe, centrale și întreprinderi, pentru sporirea randamentelor, în extracția și prepararea substanțelor utile, în cărcarea optimă a laminoarelor și sporirea coeficientului de scoatere a metalului, utilizarea mai bună a metalului în construcția de mașini, îmbunătățirea structurilor materialelor realizate în industria chimică, extinderea gamei sortimentale în toate subramurile industriei, astfel încît, odată cu

creșterea performanțelor tehnico-funcționale, a calității finisajului, a ușurării produselor, să sporească continuu gradul de valorificare a materiilor prime, materialelor, combustibilului și energiei.

În condițiile dezvoltării calitative, moderne și multilaterale a economiei noastre, agricultura, producția agricolă joacă un rol deosebit de important în asigurarea bazei de materii prime a industriei, în aprovizionarea populației cu produse alimentare, precum și în crearea unor resurse valutare la export. În realizarea prevederilor programului în acest domeniu important de activitate, eforturile vor trebui să fie concentrate în direcția îmbunătățirii structurilor culturilor, devansării punerii în funcțiune a unor suprafețe de sere în scopul sporirii producției de legume timpurii, asigurării dezvoltării zootehnice prin creșterea în mai mare măsură a furajelor bogate în proteine, majorarea culturilor duble furajere, îmbunătățirea producției de masă verde, precum și utilizarea integrală a furajelor grosiere. În sarcina tuturor factorilor responsabili din acest domeniu de activitate se află elaborarea și transpunerea cât mai operativă în viață a unor măsuri hotărâte pentru utilizarea rațională a fondului funciar, amplasarea culturilor în concordanță cu condițiile pedoclimatice, exploatarea optimă a sistemelor de irigații, asigurarea semințelor și materialului săditor de mare productivitate, sporirea efectivelor de animale prin îmbunătățirea reproducției și selecției acestora, dezvoltarea producției de furaje, gospodărirea eficientă a mijloacelor de mecanizare, a îngrășămintelor și celorlalte substanțe chimice. Creșterea randamentului producției în agricultură impune, totodată, să se acționeze cu mai multă fermitate pentru întărirea disciplinei, pentru perfecționarea organizării producției și a muncii, pentru utilizarea rațională a mijloacelor materiale și financiare de care unitățile dispun în vederea îmbunătățirii activității de producție și economice a fiecărei unități.

DEZVOLTAREA mai rapidă a economiei noastre se bazează pe fondurile suplimentare de investiții create pe seama economiilor, de circa 100 mld. lei, rezultate din acțiunea de reducere a costului investițiilor prin adoptarea de soluții constructive mai eficiente și extinderea utilizării materialelor de construcții ușoare și ieftine la obiectivele prevăzute în acest cincinal. În cadrul programului de măsuri, pentru accelerarea dezvoltării producției materiale sînt prevăzute fonduri ridicate, acestea fiind menite să asigure devansarea începerii și punerii în funcțiune a unor noi capacități de producție prevăzute în cincinal în vederea asigurării dezvoltării mai armonioase, mai echilibrate a diferitelor ramuri productive, a stabilirii unei mai bune legături cu viitorul cincinal. Se urmărește totodată, realizarea de noi obiective în principal în localități și județe mai puțin dezvoltate, ca și realizarea în centre muncitorești a unor noi obiective industriale ce utilizează cu deosebire forța de muncă feminină, în scopul de a crea noi și importante premii pentru îmbunătățirea cîștigurilor la nivelul familiei, construirea suplimentară a 190 mii locuințe ș.a.

Cele arătate pînă acum evidențiază pregnant semnificație politică de importanță națională a prevederilor programului suplimentar în domeniul producției și investițiilor. Prin realizarea acestora se creează condiții pentru accentuarea ridicării economice și sociale a județelor, în special a celor mai puțin dezvoltate, pentru îmbunătățirea repartizării teritoriale a forțelor de producție și utilizarea mai bună a tuturor resurselor țării. Acest program este chemat astfel să creeze cele mai bune condiții pentru realizarea hotărîrilor Congresului al XI-lea al partidului cu privire la atingerea pînă la sfîrșitul cincinalului actual, de către toate județele, a unei producții globale industriale de cel puțin 10 miliarde lei.

Cursul ascendent al evoluției economiei naționale, rezultat al politicii partidului și statului, de dezvoltare intensivă a forțelor de producție în cadrul amplitului proces de industrializare socialistă a țării, creează condiții pentru participarea tot mai activă a României la diviziunea internațională a muncii. Potrivit programului de măsuri, exportul este prevăzut să crească într-un ritm mediu superior celui avut în vedere la planul cincinal (17,1% față de 16,7%). În acest cadru este concepută îmbunătățirea, în continuare, a structurii exportului, reflectată în creșterea ponderii în total export industrial a produselor industriei construcțiilor de mașini și chimiei — circa 48 la sută la nivelul anului 1980. Realizarea acestei prevederi necesită din partea ministerelor, centralelor și întreprinderilor acțiuni ferme pentru asigurarea fondului de marfă și livrarea acestuia la export la termenele și în calitatea prevăzute în contractele externe, factori hotărîtori în menținerea și cîștigarea încrederii partenerilor externi. Schimbările calitative care se prevăd în structura exportului ridică, totodată, cu deosebire acuitate problema prospectării temeinice și continue a piețelor externe, al cărei rezultat trebuie să se concretizeze atît

în adoptarea operativă a producției la cerințele pieței mondiale, cît și în plasarea mărfurilor românești la prețuri cît mai avantajoase.

Realizarea nivelurilor de producție și a programului de investiții sînt susținute, după cum se știe, de prevederile în domeniul importurilor de materii prime, materiale, utilaje și instalații, înscrise în programul de măsuri în concordanță cu aceste necesități. Cerințele echilibrului valutar ale etapei ce o parcurgem impun din partea beneficiarilor de importuri o atenție deosebită pentru economisirea fondurilor valutare, urmărindu-se accelerarea programelor de asimilare în fabricația internă a noilor produse și achiziționarea din import numai a produselor strict trebuincioase. În același timp, este necesară o sporire substanțială a cooperării și specializării în producție cu țările socialiste, țările în curs de dezvoltare, cu țările capitaliste dezvoltate, cu firme și companii de aici, toate acestea în scopul promovării exportului și realizării unui progres mai rapid în toate sectoarele de activitate.

Așa cum am mai subliniat, prin prevederile sale din toate ramurile ori subramurile economiei, din orice domeniu al acesteia, în măsurile de dezvoltare suplimentară a economiei se pune accentul pe factorii calitativi ai dezvoltării, pe creșterea eficienței în întreaga economie. În acest cadru se circumscriu sarcinile suplimentare cu privire la creșterea productivității muncii potrivit posibilităților rezultate din acțiunile întreprinse în întreprinderile industriale și de construcții pentru folosirea rațională a forței de muncă, ca și potrivit rezervelor puse în lumină de înfăptuirea măsurilor prevăzute în programele stabilite pentru o mai bună organizare a producției și a muncii, aplicarea pe scară mai largă a progresului tehnic, creșterea mecanizării și automatizării proceselor de producție etc.

Din analiza tuturor prevederilor de accelerare a dezvoltării țării se reflectă puternic politica partidului nostru de dezvoltare rapidă și modernizare a economiei și de creștere, pe această bază, a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor, țel suprem al politicii partidului. Numai prin sporirea în ritm înalt a producției materiale, a venitului național și stabilirea unui raport judicios în repartizarea acestuia pentru consum și dezvoltare, este posibil să se asigure îmbunătățirea armonioasă a scopurilor imediate și de perspectivă ale societății.

În aceste condiții programul suplimentar asigură tuturor oamenilor muncii, creșterea mai accentuată a retribuției medii nete cu 40,3 la sută și a celei reale cu 32 la sută, față de prevederile cincinalului și Directivele Congresului al XI-lea (29,5 la sută și, respectiv, 20 la sută). Se are în vedere promovarea fermă a principiului eticii și echității socialiste în repartizarea fondurilor destinate nivelului de trai, urmărindu-se realizarea unui raport judicios între veniturile diferitelor categorii de personal. Pe de altă parte, veniturile din fondurile sociale de consum, atît sub formă bănească, (pensii, alocații, pentru copii, ajutoare, burse etc.), cît și sub formă de bunuri și servicii, întregesc veniturile totale ale populației, contribuind efectiv la realizarea nivelului de trai prevăzut finalmente pentru acest cincinal. Sarcini deosebit de mari în cadrul programului suplimentar trebuie înfăptuite în domeniul construcțiilor de locuințe. Aceasta va contribui la satisfacerea în mai mare măsură a cerințelor populației cu locuințe.

Așa cum se arată în hotărîrile Conferinței Naționale îmbunătățirea nivelului de trai urmează să se înfăptuiască în condițiile diminuării treptate a duratei săptămîinii de lucru începînd din anul 1978. Este evident că înfăptuirea acestei sarcini nu se poate asigura decît prin respectarea cu strictețe a tuturor măsurilor ce se vor stabili în toate ramurile și unitățile economiei pentru valorificarea la maximum a rezervelor de creștere a productivității muncii, utilizarea mai eficientă a întregului potențial tehnic, material și uman din fiecare întreprindere.

REALIZAREA programului privind măsurile suplimentare de dezvoltare a României pînă în 1980 constituie un moment de o importanță vitală pentru drumul ce-l are de străbătut țara noastră în etapa actuală de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Transformarea cantității într-o nouă calitate, prin sporirea eficienței și competitivității, a efortului creator al tuturor colectivelor de muncă, asigură ridicarea României pe noi și importante trepte de progres și civilizație socialistă, deschizînd perspective tot mai luminoase progresului ei pe mai departe.

Napoleon ENE

Comitetul de Stat al Planificării

„Întreaga politică a partidului, esența societății socialiste pe care o edificăm, este bunăstarea și fericirea omului. Tot ceea ce facem este chemat să asigure poporului condiții din ce în ce mai bune de viață. Pentru aceasta trebuie să înțelegem că depinde de noi, de fiecare, la locul de muncă, de a realiza și în această direcție mai mult, contribuind la creșterea producției de bunuri materiale, la sporirea avuției naționale în general”.

NICOLAE CEAUȘESCU

ÎN CENTRUL PREOCUPĂRILOR — CREȘTEREA CONTINUĂ A NIVELULUI DE TRAI (I)

FINALITATEA întregii politici a partidului nostru de dezvoltare economico-socială a țării în ritmuri înalte este satisfacerea multiplelor nevoi materiale și spirituale ale omului. În centrul lucrărilor recente Conferințe Naționale, în general, în centrul preocupărilor întregii politici a partidului nostru, s-a aflat și se află problemele creșterii continue și tot mai accentuate a nivelului de trai al oamenilor muncii pe cuprinsul întregii țări. Acest obiectiv este concretizat în ansamblul de măsuri cuprinse în planul național unic de dezvoltare economico-socială a țării noastre, în programe și legi speciale, cu obiective precise, care au în vedere creșterea tuturor laturilor nivelului de trai, la toate categoriile de oameni ai muncii. An de an se realizează prevederile de plan, iar pe baza rezultatelor obținute în industrie, agricultură și în celelalte ramuri, a depășirilor de plan și a valorificării superioare a posibilităților existente de creștere a producției și productivității muncii, sarcinile inițiale se suplimentează, înfăptuindu-se și depășindu-se prevederile din Directivele Congresului al XI-lea al P.C.R. de creștere a bunăstării întregii populații. În acest context, sub îndrumarea directă a secretarului general al partidului, s-a elaborat programul de ridicare mai accelerată a nivelului de trai al populației în cincinalul 1976—1980 în care se prevăd nivele superioare față de prevederile inițiale ale planului cincinal.

Acest program — expresie a profundului umanism al politicii științifice a partidului nostru, a primit recent investitura înaltului forum al comuniștilor, **Conferința Națională**, mobilizând tot mai mult pe oamenii muncii pentru înfăptuirea tuturor sarcinilor economice din actualul cincinal.

Legătura indisolubilă între făurirea unei economii moderne și sporirea nivelului de trai

AȘA CUM S-A SUBLINIAT la Conferința Națională a partidului, asigurarea unui nivel de trai ridicat se realizează prin făurirea unei economii moderne, a unei in-

dustrii puternice și a unei agriculturi prospere, bazate pe folosirea largă a cuceririlor revoluției științifice și tehnice contemporane și pe o înaltă productivitate a muncii sociale. Experiența acumulată de omenire pînă în prezent a demonstrat că nici un popor nu poate să-și ridice nivelul său de trai, calitatea vieții, nu poate asigura condiții pentru afirmarea efectivă a personalității umane fără dezvoltarea puternică a forțelor de producție, fără instaurarea unor relații de producție care să asigure dezvoltarea societății, în spiritul echității, pe drumul progresului și civilizației.

În România socialistă mijloacele de producție se află în proprietate obștească, au fost desființate inegalitățile sociale, venitul național este folosit în interesul celor ce muncesc pentru lărgirea și perfecționarea producției, pentru satisfacerea nevoilor materiale și culturale în continuă creștere ale oamenilor muncii. Dezvoltarea proprietății socialiste constituie izvorul bogăției societății noastre, bază trainică a făuririi bunăstării întregului popor. Pe măsură ce crește avuția națională, sporesc posibilitățile de ridicare a bunăstării generale. **Cu cît producem mai mult, cu atît se pot satisface mai multe nevoi de consum. Altă sursă de creștere a nivelului de trai nu există și nu poate exista în societatea noastră socialistă.**

Dezvoltarea impetuoasă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării a permis să se asigure baza materială atît pentru dezvoltarea în continuare a economiei naționale, cît și pentru creșterea nivelului material și cultural al populației, în mod armonios în județele patriei noastre, lichidîndu-se tot mai mult, și pentru totdeauna, inegalitățile teritoriale manifestate în condițiile de viață ale poporului. Întreaga evoluție a României în anii socialismului demonstrează că industrializarea socialistă, politica creșterii acumulărilor pentru asigurarea unui ritm susținut reproducției socia-

liste lărgite, constituie condiția hotărâtoare a sporirii venitului național, a creșterii progresive a fondului de consum, reprezintă baza trainică a măsurilor luate de partid și de stat pentru creșterea bunăstării oamenilor muncii.

Nivelul de trai este strins legat de **creșterea numerică și modificările intervenite în structura populației**. Numărul lucrătorilor din întreprinderi și instituții a ajuns în 1976 la 6,6 milioane, revenind un lucrător la 3,3 locuitori, iar în 1978 numărul acestora va atinge 7050 mii. Proporția populației ocupate în agricultură s-a redus la 35,6% din populația ocupată a țării, față de 74,1% în 1950, îmbunătățindu-se astfel repartizarea forței de muncă pe ramuri. Se știe că cu cât o parte mai mare a populației active își desfășoară activitatea în ramurile cu o productivitate ridicată a muncii, cu atât este mai mare productivitatea muncii sociale și venitul național. De aceea, trecerea populației ocupate în agricultură spre alte ramuri s-a reflectat favorabil asupra productivității muncii sociale și a venitului național, asupra veniturilor, celor ce muncesc. Acest proces va continua, astfel că pînă în anul 1980 vor mai lucra în agricultură circa 12—15% din populația ocupată a țării.

Concomitent cu creșterea numărului populației ocupate în sfera producției materiale, a sporit simțitor numărul de lucrători din sfera serviciilor nemateriale. Este un proces cu un caracter evident pozitiv, deoarece în socialism creșterea populației ocupate în activitățile care compun acest sector (învățămînt, ocrotirea sănătății, cultură, transporturi, comerț etc.) are efecte favorabile atît asupra creșterii venitului național, mărind eficiența muncii umane depuse în toate activitățile, cît și pentru satisfacerea unor nevoi esențiale pentru viața oamenilor.

Pe fondul dezvoltării accelerate economico-sociale a țării a continuat procesul de urbanizare a populației — impulsivat îndeosebi de industrializare — astfel încît ponderea populației urbane în totalul populației a crescut de la 23,4% în 1948 la 47,5% la începutul anului 1977. Sporirea numărului populației urbane, alături de creșterea absolută a numărului de locuitori au drept consecință mărirea și diversificarea cererii de bunuri și servicii din partea populației, a nevoilor care sînt satisfăcute. Toate aceste schimbări și tendințe în structura forței de muncă au o influență pozitivă asupra nivelului de trai al populației și determină mutații de anvergură în modul de viață al familiilor. **Ele converg efectiv spre împlinirea scopului suprem al politicii partidului: satisfacerea nevoilor materiale și spirituale ale omului.**

Perfecționarea structurilor economiei, diversificarea activităților sociale, a producției de bunuri și servicii au o largă semnificație socială. Ea se reflectă nemijlocit în crearea unui mediu tot mai propice pentru transformarea modului de viață al oamenilor, pentru dezvoltarea multilaterală a personalității umane în contextul întregii vieți sociale.

Acumularea — condiție hotărâtoare a creșterii rapide a venitului național și a consumului

ÎN REZOLVAREA problemei atît de complexe a creșterii continue a nivelului de trai material și cultural al populației, în politica partidului nostru s-a manifestat

permanent concepția după care **nivelul de trai este indisolubil legat de creșterea în ritm rapid a venitului național**. Ritmul de creștere a venitului național este considerabil superior creșterii populației, ceea ce a permis asigurarea unei mase sporite de bunuri materiale și servicii, condiții tot mai bune de locuit, asigurarea unei mai bune sănătăți și creșterii nivelului de cultură, creșterea considerabilă a duratei medii de viață. În anul 1976 volumul venitului național a crescut față de 1950 de 11 ori, în timp ce numărul populației s-a mărit de numai 1,3 ori, ceea ce înseamnă că în medie pe locuitor venitul național a crescut de 8,6 ori. Ritmuri înalte de creștere a venitului național se prevăd și în viitor, astfel că, în anul 1980 acesta va însuma 610 miliarde lei — fiind de 17 ori mai mare decît în 1950.

Modul în care se repartizează venitul național pentru diferitele necesități ale societății constituie una din **deciziile politice esențiale**, de această repartitie depinzînd în mare măsură dezvoltarea economiei naționale și asigurarea unui nivel de trai ridicat în prezent și în viitor. Avînd în vedere cerințele epocii actuale, partidul a stabilit ca linie strategică fundamentală în politică sa economică înfăptuirea unei rate înalte, rațional dimensionate, a acumulării. De aceea, în ultimul deceniu partea din venitul național destinat pentru fondul de dezvoltare a sporit de la circa 25% la 33—34%. În condițiile țării noastre, cu ritmul ei relativ ridicat de creștere a populației, care are încă de parcurs un drum lung pentru a elimina decalajul ce există între potențialul economic, între anumite componente ale nivelului de trai comparativ cu țările avansate din lume rezervarea unei părți însemnate din venitul său național pentru dezvoltarea economico-socială se impune cu atît mai mult. Făurirea societății multilateral dezvoltate, obiectiv central al actualei etape, nu poate fi înfăptuită decît pe baza dezvoltării armonioase și în ritm rapid a economiei, avînd ca pivot continuarea susținută a industrializării. Nivelul de trai ridicat conceput pentru această societate pretinde tot mai o asemenea economică, iar stabilirea unui raport optim între acumulare și consum este de natură să asigure atît realizarea reproducției socialiste, cît și ridicarea sistematică a nivelului de trai, a bunăstării întregului nostru popor. Iată un alt adevăr reflectat magistral în raportul prezentat de secretarul general al partidului la recenta Conferință Națională.

Trebuie subliniat, desigur, că un procent ridicat al fondului de dezvoltare din venitul național influențează pozitiv creșterea nivelului de trai al populației, practica demonstrînd cu prisosință influența acumulării asupra creșterii nivelului de trai în etapele următoare (tabelul nr. 1).

Tabelul nr. 1

Corelația între dezvoltare și consum

Perioada	Ponderea părții din venitul național destinată fondului de dezvoltare, în venitul național	Ritmul mediu anual de creștere a fondului de consum
1956—1960	16,0	4,5
1961—1965	24,3	5,3
1966—1970	28,8	7,0
1971—1975	34,1	7,5
1976—1980	33—34	8,0

Dar imaginea creșterii nivelului de trai văzută numai prin prisma fondului de consum este incompletă, întrucât o bună parte din fondul de dezvoltare însăși se materializează în locuințe noi construite, în dezvoltarea bazei materiale a acțiunilor cu caracter social-cultural și a serviciilor.

Dinamica accentuată a veniturilor, puterea lor de cumpărare ridicată

PARTIDUL NOSTRU acordă o atenție deosebită realizării unei proporții judicioase între veniturile individuale ale oamenilor muncii realizate din muncă și cele obținute din fondurile sociale de consum. În etapa actuală de dezvoltare a societății noastre, creșterea ponderii veniturilor din muncă asigură întărirea rolului stimulator al cointeresării și permite fiecărui om al muncii să-și gospodărească bugetul propriu după posibilitățile și dorința sa de a-și satisface necesitățile de trai. În programele speciale elaborate, în documentele Conferinței Naționale ale partidului se prevăd creșteri importante ale veniturilor tuturor categoriilor de oameni ai muncii.

În actualul cincinal se prevede creșterea retribuției în două etape: prima etapă în perioada 1 iulie 1977 — 1 septembrie 1978, iar cea de a doua începe la 1 februarie 1979. Numai în acest an, în cadrul primei etape, au beneficiat de mărirea retribuției 3,7 milioane persoane. În primii doi ani ai cincinalului 1976—1980 s-a alocat pentru majorarea suplimentară a retribuției suma de 40 miliarde lei, iar pentru anul 1978 fondul total de retribuție se prevede a fi de 180,8 miliarde lei. Ca urmare a acestor creșteri, retribuția medie pe economia națională înregistrează o sporire continuă (tabelul nr. 2).

Tabelul nr. 2
Dinamica retribuției medii nete pe economie

Anii	Retribuția medie netă lunară — lei —
1950	337
1955	499
1960	802
1965	1028
1970	1289
1975	1595
1976	1711
1978	2060
1980	2238

sporturi și alte servicii, dar că nu vor fi afectate produsele de bază și chiria. Aceasta are o mare importanță în creșterea puterii de cumpărare a veniturilor populației, reflectând odată mai mult stabilitatea prețurilor în țara noastră, comparativ cu creșterile de mari proporții,

de 10—30%, ce au loc în țările capitaliste fără a fi însoțite de creșterea corespunzătoare a salariilor. Sporirea veniturilor este, deci, efectivă, reală. În condițiile arătate, privind evoluția prețurilor bunurilor și tarifelor serviciilor, retribuția medie reală va înregistra, în acest cincinal, o creștere de peste 32%, față de 20% prevăzută în Directivele Congresului al XI-lea al P.C.R. și față de creșterea de 20% în cincinalul anterior.

Repartiția veniturilor în societatea noastră se face în spiritul echității socialiste, fiecare fiind retribuit potrivit cu cantitatea și calitatea muncii depuse. Prin majorarea retribuiției nominale s-a asigurat o creștere mai accentuată a retribuțiilor mici, realizându-se în practică raportul de 1 la 5,5 ori între veniturile mari și mici prevăzute în Programul partidului. Pe de altă parte, participarea mai intensă a populației adulte la activitatea economică și socială a făcut ca numărul persoanelor aducătoare de venituri din muncă să sporească în cadrul familiilor, contribuind astfel în mod substanțial la satisfacerea necesităților de consum ale acestora.

Ca urmare a dezvoltării susținute a agriculturii, cooperatiste, creșteri importante de venituri a obținut țărănimea; prin introducerea și extinderea acordului global în muncă în C.A.P. s-au corelat mai bine interesele personale ale țărânimii cooperatiste cu rezultatele muncii. În același timp, atragerea continuă a unei părți din populația agricolă în calitate de lucrători în sectoarele neagricole a exercitat și exercită nu numai o puternică influență asupra nivelului veniturilor realizate de familiile de țărani, dar are implicații favorabile mai generale asupra condițiilor de viață ale oamenilor muncii de la sate.

Veniturile reale ale țărânimii provenite din munca în C.A.P. și gospodăriile personale pe o persoană activă au fost în anul 1976 de aproape 4 ori mai mari decât în 1950, iar în actualul cincinal se prevăd să crească cu circa 30%.

Veniturile populației din muncă au fost întregite cu cele obținute din fondurile sociale de consum. Fondurile alocate de la bugetul de stat pentru satisfacerea nevoilor social-culturale ale populației au crescut continuu, prevăzându-se, pentru anul 1978, 63,2 miliarde lei, cu aproape 86% mai mult decât în 1970. În actualul cincinal aceste cheltuieli vor fi de circa 320 miliarde lei, cu circa 46% mai mult decât în perioada 1971—1975, ajungând în 1980 la aproximativ 10 mii lei pe o familie, comparativ cu 5 200 lei în 1970. În cadrul acestor cheltuieli, pensia de asigurări sociale va spori în medie cu 23%, prin sistemul de pensionare actual beneficiind întreaga populație, potrivit desigur condițiilor de acordare a pensiilor. Alocațiile pentru copii cresc cu 30%; s-a ridicat, totodată, cuantumul ajutoarelor pentru mamele cu mulți copii ș.a.

Ca urmare a creșterii veniturilor din muncă și din fondurile sociale de consum, precum și stabilității prețurilor în economia noastră națională, veniturile reale totale ale populației au crescut an de an, fiind în 1976 de 5,2 ori mai mare decât în 1950.

dr. Ioan RĂVAR
director general adjunct
Samoilă MUNTEAN
director

Direcția Centrală de Statistică

O expresie a saltului de la cantitate la calitate

Sporirea substanțială a producției și beneficiului la 1 000 lei fonduri fixe

PROBLEMELE calitative ale dezvoltării noastre economice, ale creșterii eficienței au ocupat un loc primordial în cadrul lucrărilor Conferinței Naționale a P.C.R. Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu relevă intrarea economiei românești într-o nouă fază a evoluției sale, în care factorii calitativi capătă o importanță hotărâtoare, aceasta constituind un mare salt calitativ, revoluționar, de care depinde viitorul economiei naționale. După cum se știe, dezvoltarea întregii economii nu ar fi posibilă fără creșterea continuă a eficienței în toate domeniile de activitate, fără îmbunătățirea permanentă a raportului dintre rezultatele economico-financiare și fondurile alocate de societate pentru obținerea acestora. Accentuarea laturilor calitative ale dezvoltării reflectată, printre altele, în ritmurile susținute ale productivității muncii și reducerea costurilor de producție, îndeosebi a cheltuielilor materiale, a avut ca rezultat devansarea, în ultimii ani, a creșterii venitului național față de cea a produsului social, ceea ce oglindește preocuparea constantă a conducerii partidului nostru pentru orientarea fermă spre activizarea factorilor intensivi ai creșterii economice.

Tabelul nr. 1
— în procente —

Perioada	Produs social	Venit național	Fonduri fixe	Raport de eficiență	
				2 : 4	3 : 4
1	2	3	4	5	6
1966—1976	9,7	9,6	9,2	1,054	1,043
1971—1976	10,4	11,1	9,5	1,095	1,168

Sursa : Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România, 1977, p. 82—83.

Datele prezentate în tabelul nr. 1, referitoare la dinamica ritmurilor medii anuale de creștere ale produsului social și venitului național, scot în evidență că o coordonată esențială a politicii economice promovată de partidul și statul nostru a fost sporirea continuă a venitului național, indicator care sintetizează rezultatele cantitative și calitative ale activității economice, în primul rând pe seama scăderii ponderii cheltuielilor materiale în produsul social.

Creșterea în ritm mai înalt a venitului național în perioada 1971—1976 față de cea a produsului social a avut loc în condițiile îmbunătățirii raportului între rezultatele obținute (produs social și venit național) și fondurile fixe utilizate.

În industrie, unde s-au obținut cele mai ridicate ritmuri de creștere a venitului național, dinamica produsului social, a venitului național și a fondurilor fixe, care este prezentată în tabelul nr. 2, scoate însă în evidență că produsul social a crescut în-

Tabelul nr. 2

1965 = 100

Anii	Produs social	Venit național	Fonduri fixe	Raport de eficiență	
				2 : 4	3 : 4
1	2	3	4	5	6
1970	172	182	186	0,924	0,978
1975	303	339	345	0,878	0,982
1976	336	380	385	0,872	0,987

Sursa : Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România, 1977, p. 88, 89, 92.

tr-un ritm inferior celui înregistrat de fondurile fixe ; o evoluție asemănătoare înregistrează și venitul național, deși în acest caz creșterea este foarte apropiată de cea a fondurilor fixe. Aceste corelații demonstrează existența, la fiecare loc de muncă, a unor posibilități de creștere continuă a eficienței economice prin folosirea cu maximum de randament a capacităților de pro-

ducție, intrarea în funcțiune la termen a noilor obiective de investiții și scurtarea perioadei de atingere a parametrilor proiectați, valorificarea superioară a materiilor prime și a materialelor, reducerea continuă a cheltuielilor materiale etc.

Pornind de la rezervele existente și, totodată, de la necesitatea creșterii în continuare a eficienței activității economice, Conferința Națională a partidului a aprobat programul de creștere suplimentară a producției industriale cu 100—130 mld. lei și, totodată, obținerea pînă în 1980 a unei producții de cel puțin 1200 lei la 1000 lei fonduri fixe, o reducere a cheltuielilor de producție cu încă 22 mld. lei peste prevederile cincinalului, ceea ce va da posibilitatea sporirii mai accentuate a venitului național și, pe această bază, a nivelului material și spiritual al oamenilor muncii. Obiectivele de mare importanță economică și socială pe care trebuie să le realizăm în perioada următoare trebuie să ducă la schimbarea radicală a concepției economice, la îmbunătățirea substanțială a eficienței economice, a productivității muncii.

Conceptul referitor la creșterea permanentă a volumului producției la mia de lei fonduri fixe este în mod organic legat de creșterea rentabilității producției, latură importantă a procesului de sporire sistematică a eficienței activității productive.

Este de subliniat că prin majorarea cu numai un procent a eficienței fondurilor fixe productive se asigură un spor de venit național de aproape 5 mld. lei. De aceea, indicatorul privind volumul producției la 1 000 lei fonduri fixe și rentabilitatea sînt laturi inseparabile ale eficienței economice. Aceasta rezultă în mod evident din aceea că obținerea unei producții mai mari cu aceleași fonduri fixe are ca efect scăderea costurilor pe unitatea de produs, prin repartizarea unor cheltuieli aproximativ constante, legate de funcționarea fondurilor fixe (amortizarea, reparațiile și reviziile periodice, cheltuielile pentru energie și combustibili etc.) la un volum superior de producție.

Volumul producției la 1 000 lei fonduri fixe este influențat de o serie de factori care acționează din afara întreprinderii, din care cel mai important este politica prețurilor de aprovizionare și desfacere, strîns legată și de nivelul rentabilității inclus în prețuri diferențiat în raport de complexitatea producției (o rentabilitate mai redusă în ramurile primare și intermediare și respectiv o rentabilitate mai mare în ramurile finale). Aceasta se reflectă în diferențierea accentuată atît a volumului producției, cît și al beneficiului la 1 000 lei fonduri fixe, de la o ramură la alta, de la o centrală la alta.

Așa, de exemplu, la 9 centrale care fac parte din 6 ministere, pe primele 9 luni din anul 1977 producția globală și beneficiul la 1 000 lei fonduri fixe prezentau diferențele prezentate în tabelul nr. 3 (ca bază de comparație a fost luată Centrala ciment-

Tabelul nr. 3

— în procente —

Centrala	Producție globală la 1 000 lei fonduri fixe	Beneficiu la 1 000 lei fonduri fixe
Centrala cimentului	100	100
Centrala sării	104	34
Centrala materialelor de construcții	184	124
Centrala cauciucului și maselor plastice	308	381
Centrala bumbacului	366	286
Centrala prelucrării metalurgice	409	293
Centrala utilaj tehnic, chimic, petrolier și minier	426	536
Centrala medicamente, cosmetice, lacuri și vopsele	435	650
Centrala confecțiilor	2 017	2 008

tului, care are cea mai mică producție la 1 000 lei fonduri fixe, din centralele analizate). Se observă că centralele cu un volum mai mare de producție la 1 000 lei fonduri fixe obțin, de regulă, și beneficii mai mari. Diferențierile mari în ce privește volumul producției și al beneficiului la 1 000 lei fonduri fixe care rezultă de la o centrală la alta nu trebuie să ducă însă la concluzia că acestea se datoresc exclusiv unor factori care acționează independent de activitatea întreprinderii. Atrag atenția, în mod deosebit, diferențierile mari care există la centrale asemănătoare, sub aspectul complexității producției, cum este cazul Centralei cimentului și al Centralei materialelor de construcții.

La nivelul întreprinderilor acționează o serie de factori specifici care depind direct de activitatea acestora, care influențează atât volumul producției, cât și al beneficiului la 1 000 lei fonduri fixe, cum sunt: tehnologiile folosite, structura producției, calificarea personalului muncitor, dotarea tehnică, optimizarea seriilor de fabricație, calitatea producției, gradul de folosire a mașinilor și utilajelor, organizarea procesului de aprovizionare, producție și desfacere etc.

Existența unor producții similare și a unor prețuri de aprovizionare și desfacere unice, pentru produse identice fabricate de întreprinderi aparținând aceleiași centrale sînt factori care acționează în direcția apropierii nivelului producției și al beneficiului la 1 000 lei fonduri fixe. Datorită însă neajunsurilor din activitatea unor întreprinderi (folosirea incompletă a capacităților de producție, neatingerea la termen a parametrilor proiectați, depășirea consumurilor normate de materii prime, materiale, de combustibil și energie, realizarea producției cu un volum ridicat de cheltuieli indirecte, înregistrarea de cheltuieli neproductive) se constată diferențieri mari între acești indicatori de la o întreprindere la alta. În tabelul nr. 4 se prezintă, în

Tabelul nr. 4

media pe centrală = 100

Centrala	Producție globală la 1 000 lei fonduri fixe		Beneficiu la 1 000 lei fonduri fixe	
	maximă	minimă	maxim	minim
Centrala sării	709	68	2335	1
Centrala prelucrării metalurgice	207	64	562	40
Centrala utilaj tehnic, chimic, petrolier și minier	205	41	207	7
Centrala cauciucului și maselelor plastice	483	59	678	47
Centrala medicamente, cosmetice, lacuri și vopsele	5246	44	307	45
Centrala cimentului	150	83	239	84
Centrala materialelor de construcții	771	53	979	7
Centrala bumbacului	341	25	378	5
Centrala confecțiilor	208	25	290	40

Notă: beneficiul minim la 1 000 lei fonduri fixe este aferent unităților care au realizat beneficiul

procente, la centralele menționate anterior, variația minimă și maximă la diferite întreprinderi, față de media pe centrală, a producției și beneficiului la 1 000 lei fonduri fixe (realizări 1 ianuarie—30 septembrie 1977).

Evantaiul larg al diferențierii, de la o întreprindere la alta, din cadrul aceleiași centrale, atât al volumului producției, cât și al beneficiului la 1 000 lei fonduri fixe scoate în evidență necesitatea acționării hotărâte în direcția îmbunătățirii radicale, la fiecare loc de producție, a acestor indicatori, în vederea apropierii lor de cotele maxime.

Este de subliniat că limitele maxime și minime la producția la 1 000 lei fonduri fixe nu se suprapun, pe întreprinderi, limitelor maxime și minime la care se referă beneficiul la 1 000 lei fonduri fixe. Așa, de exemplu, la întreprinderile de ciment diferențierea indicatorilor respectivi este foarte accentuată (tabelul nr. 5), astfel că o „ierarhizare“ a întreprinderilor în funcție de

Tabelul nr. 5

— în procente —

Întreprinderea	Producție globală la 1 000 lei fonduri fixe	Beneficiu la 1 000 lei fonduri fixe
Media pe centrală	100	100
Întreprinderea Bicaz	150	238
" Turda	148	152
" Medgidia	142	174
" Brașov	119	57
" Tg. Jiu	114	149
" Alejd	102	42
" Fieni	97	90
" Cîmpulung	83	84
" Hoghiz	33	—*)
" Deva	32	—*)

*) Nu au realizat beneficii

indicatorul privind producția la 1 000 lei fonduri fixe nu se suprapune cu cea care are în vedere beneficiul la 1 000 lei fonduri fixe, abaterile, într-un sens sau altul, de la media pe centrală fiind foarte mari. Diferențele mari între volumul producției și al beneficiilor la 1 000 lei fonduri fixe față de media pe centrală țin nu numai de dotarea tehnică, de tehnologiile folosite, de combustibilul utilizat etc., ci în principal de factori care depind direct de eforturile întreprinderilor pentru realizarea producției fizice, reducerea costurilor de producție, întărirea disciplinei de plan și financiare. Astfel, pe primele 9 luni din anul 1977 la cimentul P 400 cheltuielile indirecte variază între limite foarte largi (70,1% din prețul de cost la întreprinderea Hoghiz și 40,3% la întreprinderea Medgidia); cheltuielile neproductive, din care majoritatea se referă la dobînzi penalizatoare, sînt foarte ridicate, reprezentînd 6,6% din prețul de cost realizat de întreprinderea Hoghiz, 3,2% la întreprinderea Deva etc.

Dar chiar în condițiile în care nu există, în toate cazurile, un raport direct proporțional între producție și beneficiu, este evident faptul că întreprinderile care nu au realizat beneficii au cea mai scăzută producție la 1 000 lei fonduri fixe. Totodată, întreprinderile la care indicatorul privind producția la 1 000 lei fonduri fixe este sub media pe centrală sau prezintă o ușoară depășire a acestei medii participă cu circa 40% la producția pe centrală, astfel că influențează în mod sensibil rezultatele pe total centrală și, în consecință, îmbunătățirea situației acestor unități va avea ca efect creșterea eficienței pe ansamblul centralei.

Indicatorul privind producția la 1 000 lei fonduri fixe are o mare putere de expresivitate atît sub aspect cantitativ, cât și calitativ. Pentru a avea însă o imagine mai completă asupra eficienței, acest indicator trebuie completat și cu cel privind beneficiul la 1 000 lei fonduri fixe sau beneficiul la 1 000 lei fonduri de producție, care întregesc elementele de analiză pe ramuri și subramuri.

Compararea indicatorilor respectivi între întreprinderile aparținînd aceleiași centrale și între centrale dă posibilitatea factorilor de răspundere să stabilească măsuri care să asigure o apropiere a nivelului acestor indicatori de media pe centrală sau minister, în condițiile în care însăși media respectivă trebuie îmbunătățită în concordanță cu eforturile făcute de societate pentru dotarea unităților economice cu tehnica cea mai avansată, cu ridicarea nivelului de pregătire profesională a oamenilor muncii participanți la procesul de producție etc. Obținerea unor producții și beneficii suplimentare, cu aceleași fonduri fixe, obiective de maximă importanță care rezultă din documentele de partid pentru toate unitățile economice, dă posibilitatea ca importante fonduri de investiții să fie alocate în sectoarele de vîrf, în care sporirea producției necesită noi investiții, asigură o mai bună valorificare a materiilor prime și a materialelor, contribuie în mod nemijlocit la reducerea costurilor de producție și la realizarea, pe această bază, a unui venit național suplimentar, ceea ce va da posibilitatea îndeplinirii programului partidului de creștere mai accentuată a nivelului de trai al întregului popor.

Realizarea sarcinii complexe și de mare răspundere trasată de conducerea de partid ca pînă în 1980 producția la 1 000 lei fonduri fixe să crească la 1 200 lei, trebuie să mobilizeze colectivele de oameni ai muncii, cadrele tehnice, economice și de altă specialitate, în stabilirea măsurilor care să asigure realizarea acestui obiectiv de maximă importanță în amplul proces de creștere a eficienței economice.

G. NICOLESCU

Ministerul Finanțelor

Adeziune în fapte — opțiunea pentru accelerarea laturilor calitative

INTÎMPINATA într-o atmosferă de muncă creatoare, Conferința Națională a partidului, hotărârile sale au determinat o puternică angajare a tuturor oamenilor muncii pentru traducerea în viață a politicii partidului de dezvoltare și înflorire multilaterală a patriei noastre socialiste. În această activitate intensă este angajat cu toate forțele și colectivul întreprinderii „Dacia”. Mobilizarea întregului personal muncitor — din care circa 70% sînt femei — în vederea obținerii unor rezultate superioare prevederilor de plan se află în centrul preocupărilor organizației de partid, a consiliului oamenilor muncii. În primele 11 luni ale anului, ca urmare a muncii pline de dăruire, sarcinile stabilite au fost îndeplinite și depășite (tabelul) și există certitudinea că și prevederile pentru anul curent vor fi realizate integral.

Prioritate factorilor calitativi

ÎN PERIOADA ANALIZATĂ s-a obținut o producție suplimentară de peste 500 mii mp țesături finite, spor datorat creșterii productivității muncii cu 2,6% față de plan, iar la export s-a înregistrat o depășire de peste 3 mil. lei valută. În același timp, cheltuielile la 1 000 lei producție marfă și cele materiale s-au situat sub prevederi, ceea ce a contribuit la obținerea unui plus de beneficiu de 2,7%. Ca urmare a rezultatelor menționate și ca o expresie a interdependenței dintre realizări și nivelul de trai, prin majorarea retribuției din acest an veniturile nete pe lucrător din întreprindere au crescut în medie cu peste 280 lei lunar.

Pentru îndeplinirea indicațiilor conducerii superioare de partid și de stat cu privire la elaborarea de măsuri care să conducă la îndeplinirea și majorarea suplimentară a productivității muncii pe anul 1977 și în perspectivă, consiliul oamenilor muncii a întreprins o serie de acțiuni concrete. Astfel, un colectiv alcătuit din cadre de specialitate a analizat și identificat noi resurse pe care s-au fundamentat creșterile de productivitate a muncii. Direcțiile principale în care s-au îndreptat cele mai numeroase și mai importante acțiuni vizează

introducerea progresului tehnic, organizarea superioară a producției și a muncii, ridicarea calificării și policalificarea personalului muncitor din întreprindere.

1 În domeniul introducerii progresului, tehnic, cea mai importantă acțiune se referă la modernizarea țesătoriei, unde se montează — în acest an și în cel ce urmează — 94 de războaie automate fără suveică și cu zgomot redus, care le vor înlocui pe cele vechi, cu randament scăzut. Trebuie să precizăm că aceste înlocuiri se efectuează treptat, fără pierderi de producție; prin măsurile luate scontăm ca utilajele să atingă parametrii proiectați în numai circa 1/3 din timpul normal afectat. Alte acțiuni au vizat elaborarea de tehnologii noi de prelucrare a unor articole. Este vorba de procedeul de albire continuă a unor țesături vopsite în fir, de cel de tratare pentru contracții reduse la unele articole și procedeul de tratare pentru îndepărtarea mai ușoară a murdăriei la diverse articole (tercoturi). Este de notat și extinderea utilizării produselor auxiliare românești la imprimare cu coloranți și pigmenți, prin care s-a renunțat la importuri în sumă de 230 000 lei valută.

Realizarea prevederilor planului pe 11 luni din anul 1977

Indicatorul	Realizat față de planificat
Producția globală	103,3
Producția marfă	103,4
Productivitatea muncii	102,6
Producția fizică :	
— fire bumbac	100,3
— țesături crude	101,5
— țesături finite	101,5
Export	113,5
Cheltuieli la 1 000 lei producție marfă din care :	99,9
— cheltuieli materiale	99,0
Beneficii	102,7

2 O serie de acțiuni eficiente s-au desfășurat pentru îmbunătățirea organizării producției și creșterea calificării personalului.

Pe baza unui studiu de organizare a muncii s-au elaborat și aplicat noi norme de deservire, la toate operațiile principale din secția finisaj. Efectul economic al acestei

acțiuni înseamnă un spor de producție de 363 mii lei pe an. Tot la această secție s-a extins transportul pe role mari care reduce timpul necesar acestei operații în favoarea celui productiv, iar la țesătorie transportarea țesăturilor crude la locul de depozitare se face în huse speciale, ceea ce înseamnă o mai bună protejare a produselor.

Preocupările noastre continuă și, în prezent, avem deja elaborate alte măsuri care se vor aplica în anul următor. Dintre acestea cele mai importante se referă la introducerea de norme pentru munca în acord direct în secția finisaj, la operațiile de apretat-termofixat unde, prin cointeresarea personalului de aici, se va obține o producție suplimentară de 1 325 mii mp țesături pe an. La secția țesătorie se vor introduce instrumente speciale pentru tragerea firelor prin spată, cu un randament de creștere a productivității echivalent cu 23 600 m.l țesături pe an. Alte măsuri ce se vor realiza prevăd reducerea timpilor de staționare a utilajelor la secția filatură prin pregătirea pieselor de schimb necesare pe subansamble, gruparea muncitorilor de la întreținere în funcție de calificarea acestora și de natura reparațiilor. Se estimează că astfel producția de fire va spori cu 58 t. anual.

În vederea asigurării nevoilor de personal muncitor, s-a prevăzut instruirea la locul de muncă a 515 muncitori și organizarea a 3 cursuri de calificare, cu participarea în producție, la secțiile filatură, țesătorie și finisaj. În mod special, pentru războaiele automate fără suveică ce se montează la țesătorie s-au organizat cursuri pentru calificarea țesătoarelor și ajutorilor de maiștri care vor deservi aceste războaie, astfel ca randamentul muncii și calitatea produselor să se situeze la nivelul tehnicii noi introduse.

3 O atenție deosebită a fost acordată calității produselor, diversificării și modernizării acestora. Ca urmare, la firele fabricate nivelul calitativ superior propus (94%) a fost depășit cu 4,2 procente, iar la țesături cota planificată (de 93,7%) a fost realizată integral. Avînd sarcini precise privind fabricarea unor produse de calitate superioară, am modernizat și diversificat continuu produsele, astfel că în acest an ponderea acestora reprezintă 23% (față de 18% prevăzut) din totalul producției marfă. În vederea înlăturării unor

neajunsuri care se mai mențin, consiliul oamenilor muncii a luat unele măsuri care să ducă la creșterea exigenței și întărirea răspunderii pe toate treptele, începând de la aprovizionare și pînă la livrarea produselor către beneficiari și anume: prevederea în contracte și respectarea condițiilor de calitate la furnizorii de materii prime și auxiliare; depozitarea și conservarea corespunzătoare a acestora ca și a produselor finite ce urmează a fi livrate beneficiarilor; pregătirea temeinică a lansării în producție a sortimentelor cu toate elementele necesare asigurării parametrilor stabiliți pe grupe și articole și cunoașterea deplină a acestora de către cei ce le vor realiza. Aplicarea acestor măsuri va contribui la creșterea în continuare a calității produselor noastre în con-

cordanță cu normele tehnice și cu cerințele progresului contemporan.

1978 — eficiența în prim-planul preocupărilor

SARCINILE de plan pentru anul următor prevăd obiective mobilizatoare pentru întreprinderea noastră, reflectînd potențialul tehnic și uman ridicat de care dispunem. Astfel, producția globală va crește cu 3% față de anul curent, în timp ce productivitatea muncii va spori cu 6,75% (cu 4,10% mai mult decît depășirea preliminară pentru întregul an 1977). Pe om al muncii productivitatea va atinge o valoare de 407 500 lei. Totodată, calitatea produselor se va situa cel puțin la nivelul realizărilor acestui an, iar exporturile se vor ridica la

126% în comparație cu planul din aceeași perioadă.

Este de precizat că aceste sarcini superioare din punct de vedere cantitativ și calitativ vor trebui realizate în condițiile în care, așa cum a hotărît Conferința Națională a partidului, de la 1 ianuarie se va trece la reducerea duratei săptămînii de lucru, întreprinderea noastră fiind prima din subramura bumbacului care o va aplica. Prin înfăptuirea măsurilor tehnico-organizatorice ce ni le-am propus vom demonstra prin fapte că există suficiente rezerve pentru realizarea prevederilor cincinalului actual și a programului suplimentar adoptat de Conferință.

Maria STOICA

*Director adjunct la întreprinderea
textilă „Dacia” București*

(Continuare în pag. 32)

APROBARE DEPLINĂ ANGAJARE REVOLUȚIONARĂ

(Urmare din pag. 2)

nou și puternic suflu înnoitor, revoluționar, întregii activități economico-sociale, va duce la afirmarea cu tot mai multă putere în viață a rolului conducător al clasei muncitoare. Clasa muncitoare, care a răsturnat vechea orînduire împărțită în clase antagoniste, care și-a asumat răspunderea făuririi unei societăți fără clase, sublinia secretarul general al partidului, trebuie să își asume și rolul de acțiune direct în realizarea acestui obiectiv.

Iar chează sigură a adîncirii continue a democrației, a îndeplinirii marilor obiective pe care ni le stabilim, este conducerea uriașei opere revoluționare a făuririi noii orînduiri, creație conștientă a maselor, de către Partidul Comunist Român. Faptul că tot ceea ce am realizat pînă acum este indisolubil legat de activitatea multilaterală a partidului nostru, de creșterea rolului său politic conducător, ne dă o nemărginită încredere în viitor. Pentru că partidul nostru comunist este el însuși ieșit din rîndul poporului, își trage forța din rîndurile clasei muncitoare, ale țărănimii, ale intelectualității, întru-chipează prin idealurile pentru a căror înfăptuire a luptat și luptă, cele mai nobile aspirații ale poporului.

Într-o indisolubilă legătură cu politica internă a partidului și statului nostru este politica sa externă. În fond, aceleași principii de echitate, de justiție și demnitate umană, de democrație, pe care partidul nostru le promovează, le traduce în faptă în viața poporului român în procesul făuririi noii orînduiri, aceleași principii le așează ferm și la baza întregii sale politici internaționale, militînd activ pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale, a unor noi relații interstatale întemeiate pe deplina egalitate în drepturi, respectarea independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, renunțării la forță și la amenințarea cu forță. Un larg ecou a produs în țară și în străinătate magistrala analiză pe care secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, a făcut-o,

în spiritul științific al materialismului dialectic și istoric, realității actuale a vieții internaționale, evoluției raporturilor de forță pe plan mondial, tendințelor fundamentale ale dezvoltării contemporane. Relevînd cu luciditate și realism pericolele care amenință încă pacea lumii, caracterul deosebit de complex, contradictoriu al evoluției situației internaționale, secretarul general al partidului și-a exprimat însă, încrederea deplină în forțele progresiste, antiimperialiste, în puterea popoarelor de a opri cursul periculos al evenimentelor, de a orienta evoluția vieții internaționale într-o direcție nouă, de a-și asuma răspunderea istorică a asigurării mersului înainte al omenirii pe calea progresului și civilizației, pacea și securitatea tuturor națiunilor lumii.

Adeziunea deplină a poporului român față de politica externă a partidului nostru, în care el vede întruchipate aspirațiile sale multisekulare de libertate, independență și suveranitate, de muncă pașnică, este exprimată și în Hotărîrea Conferinței Naționale prin care această aprobă și își însușește în întregime analiza făcută de secretarul general al partidului situației internaționale, concluziile și orientările practice stabilite pentru activitatea de viitor a partidului și statului nostru pe plan internațional.

Hotărîrile Conferinței Naționale, întreaga politică a Partidului Comunist Român, sînt, în fapt, voința întregului popor. Avem o strategie generală, sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în cuvîntarea de închidere a lucrărilor Conferinței Naționale, o linie politică clară, un program care asigură tot ce este necesar înaintării într-un ritm tot mai rapid a patriei noastre pe calea dezvoltării economico-sociale, a civilizației socialiste. Acum, mobilizați de chemările Conferinței Naționale, de sarcinile de înaltă răspundere ce au fost stabilite, animați de generoasele idei exprimate de secretarul general al partidului, trebuie să acționăm în deplină unitate, cu întregul elan patriotic caracteristic poporului nostru, cu puternică angajare și responsabilitate, pentru traducerea lor în viață, pentru a merge neabătut înainte pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, ridicîndu-ne astfel patria străbună pe cele mai înalte trepte ale civilizației și bunăstării, asigurîndu-ne un viitor strălucit și luminos, viitorul comunist.

CINCINALUL REVOLUȚIEI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE

CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ ȘI INGINERIA TEHNOLOGICĂ ÎN SPRIJINUL PRODUCȚIEI

„Conducerile ministerelor, centralelor și întreprinderilor trebuie să considere realizarea planului de cercetare și promovare a progresului tehnic drept una din cele mai importante sarcini ale activității lor permanente”.

NICOLAE CEAUȘESCU

LA realizarea sarcinilor deosebit de importante pe care Conferința Națională a P.C.R. le pune în fața economiei naționale pentru ridicarea pe noi trepte de bunăstare și progres a societății românești, cercetarea științifică va trebui să aducă o contribuție tot mai substanțială. Așa cum arăta tovarășul Nicolae

Ceaușescu „este necesar să impulsionăm activitatea de cercetare în toate sectoarele, să asigurăm scurtarea ciclului cercetare-proiectare-produție. Institutele științifice centrale au obligația să ia toate măsurile pentru ca, în conformitate cu planul, inclusiv cu prevederile suplimentare — să obțină noi materiale cu caracte-

teristici superioare, noi mașini și utilaje de înaltă productivitate, produse de calitate tot mai bună. Trebuie depuse eforturi pentru aplicarea tehnologiilor noi care să conducă la reducerea consumurilor de materii prime, materiale, combustibili și energie, la creșterea mai accentuată a productivității muncii”.

Prin tipizare — restrângerea diversității reperelor și diversificarea produselor

ACȚIUNEA de tipizare a produselor reprezintă o contribuție însemnată a cercetării la introducerea cu eficiență înaltă a progresului tehnic în industrie. Ea creează condiții favorabile pentru creșterea în ritm înalt a productivității muncii, utilizarea la parametri înalți a capacităților de producție, economisirea materiilor prime, ridicarea calității produselor.

O participare activă la tipizare se remarcă în toate unitățile de cercetare-proiectare din componența Institutului central de cercetări pentru construcțiile de mașini și a Institutului central de cercetări pentru electronică, electrotehnică, automată, mașini-unelte și mecanică fină. Studiile efectuate au făcut posibilă **restrângerea diversității reperelor și ansamblelor în condițiile extinderii varietăților produselor finale**, prin tipizarea la nivel de reper și ansamblu, prin concepția modulară. Astfel, la Institutul de cercetări și proiectări pentru construcțiile de mașini a fost înlocuită producerea a 32 tipuri de reductoare speciale cu fabricarea unor reductoare tipizate; la Institutul de cercetări și proiectări pentru echipamente termoenergetice a fost redus numărul de tipuri de cazane pentru încălziri centrale de la 112 la 36; de asemenea, sistema de arzătoare de uz general s-a diminuat de la 290 la 95 de tipuri. Alte unități, cum ar fi Centrul de cercetări și proiectări de pompe au înregistrat rezultate bune în tipizarea pompelor. Institutul de cercetări și proiectări pentru utilaj petrolier în tipizarea armăturilor, Institutul „ICEPRONAV” în restrângerea sortimentelor de accesorii pentru nave. La rîndul său, Institutul de proiectări pentru automatizări are o serie de realizări valoroase în tipizarea sistemelor și a instalațiilor de automatizare, Institutul de cercetări electronice la echipamentele electronice și a aparatelor de măsură, Institutul de cercetări și proiectări electrotehnice la produsele și echipamentele electrotehnice etc.

În unele institute există, însă, serioase rezerve nevalorificate în acest domeniu (la Centrul de cercetări și proiectări de rulmenți, cuzineți și organe de asamblare din Brașov în ce privește organele de asamblare, sau la Institutul de cercetări și proiectări autocamioane și tractoare la accesorii și ansamble pentru autovehicule); situații de asemenea natură se întîlnesc și în fabricarea reductoarelor planetare, a turbosuflantelor pentru motoare, etc. Pornind de la această

situație, urmărim extinderea programelor de tipizare și adincirea lor prin tipizarea de reper și ansamble care vor servi ca bază pentru creșterea gradului de automatizare a producției, a concepției modulare în proiectarea funcțiilor de produs. Aceste acțiuni pornesc de la ideea că conceptul de tipizare trebuie înțeles ca o acțiune permanentă, ca un mod de a gândi modern în proiectare.

O mișcare de masă pentru promovarea creației originale

ÎNFĂPTUIREA cu succes a obiectivelor cincinalului revoluției tehnico-științifice a impus cu necesitate transformarea inovării tehnice și tehnologice într-o largă mișcare de masă, care să antreneze în grad înalt creativitatea tuturor oamenilor muncii din industria constructoare de mașini. Evoluția principalilor indicatori ce caracterizează procesul creativ în industria constructoare de mașini (tabelul nr. 1) vine să argumenteze preocuparea amplă ce există în această ramură pentru elaborarea unor soluții tehnice și tehnologice noi, originale.

Tabelul nr. 1
Evoluția unor indicatori caracteristici pentru creația tehnică în industria construcțiilor de mașini

Indicatori	— în procente —	
	Realizări în sem. I. 1977 față de realizările din întreg anul 1976	
Numărul total al invențiilor și inovațiilor aplicate	96	
Volumul total al economiilor post-calulate din invenții și inovații aplicate (în mii lei)	64	
Valoarea totală a încasărilor valutare realizate prin valorificarea invențiilor (mii lei valută)	91	
Cheltuieli totale pentru invenții și inovații (realizarea de proiecte, prototipuri, experimentării, premii și recompense pentru inovatori, cheltuieli pentru brevetare în străinătate premii pentru inovatori) — în mii lei	72	

Prima parte a articolului a apărut în nr. 47 din 25 noiembrie 1977 al revistei noastre.

Numeroase lucrări de cercetare-proiectare, asimilări și modernizări de utilaje și instalații, produse complexe noi ș.a. au înglobate, în structura lor, valoroase invenții și inovații care contribuie, într-o măsură substanțială, la îmbunătățirea parametrilor lor tehnico-economici, la creșterea competitivității pe piața internațională. În prezent, organizațiile economice ale ministerului sînt titulare a peste 3 000 de invenții și utilizează în procesul de fabricație un număr important de inovații (din care peste 1 100 inovații numai din anul 1976 și pînă în prezent), care alături de invențiile aplicate, generează o economie anuală în valoare de aproape 590 milioane lei.

Cu toate că în cincinalul 1976—1980 nivelul exigențelor în aprecierea inovațiilor a sporit, totuși dinamica lor este crescătoare. Mai mult decît atît, **a crescut eficiența economică pe inovație** cu peste 80 la sută în 1976, comparativ cu nivelul atins în cincinalul anterior. De asemenea, **numărul invențiilor este în continuă creștere**: anual se aplică peste 700 de invenții, cu o eficiență considerabilă.

Activitatea de creație tehnică originală este permanent stimulată și susținută de către organele de specialitate ale ministerului, de institutele centrale și de cele de profil, precum și de întreprinderile care aplică și urmăresc extinderea și generalizarea celor mai noi soluții constructive și tehnologice. Am reușit, prin numeroasele expoziții organizate cu formula „produse vechi—produse noi—produse în perspectivă” la nivelul întreprinderilor, centralilor industriale, institutelor de cercetări și proiectări, la nivelul diferitelor județe și, recent, pe întreaga ramură, precum și prin participarea largă a oamenilor muncii din industria construcțiilor de mașini la festivalul „Cîntarea României”, să **stimulăm puternic creativitatea originală românească, să lărgim caracterul de masă al mișcării de invenții și inovații.**

Și totuși, de la realizarea prezentului, la o creație tehnică de masă în stare să valorifice potențialul creativ al sutelor de mii de muncitori, ingineri și tehnicieni care își desfășoară activitatea în industria construcțiilor de mașini, mai este de parcurs un traseu ale cărui dimensiuni sîntem hotărîți să le diminuăm în continuare. În toate întreprinderile noastre, la fiecare loc de muncă, există încă rezerve mari de creativitate tehnică și organizatorică pentru a căror rapidă și amplă punere în valoare trebuie să luăm atitudine mai hotărîtă împotriva inerției, a comodității apelului la soluții „clasice” sau din import, să transformăm acțiunea de înnoire a produselor și tehnologiilor într-o problemă de etică și mîndrie profesională.

După cum se știe, introducerea eficientă a progresului tehnic în producție impune și o maximă operativitate în materializarea ideilor noi, înlăturarea obstacolelor care mai stau încă, în calea valorificării rapide în producție a invențiilor și inovațiilor. Este adevărat că, pentru a se crea o „sîtă deasă” în calea falselor idei noi sau a celor cu eficiență redusă, pe traseul de la idee la produs nou a fost instituită o filieră complexă de avize, acorduri, verificări, aprobări. Tot atît de adevărat rămîne însă și faptul că, în condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane, în care uzura morală a noilor descoperiri se produce în ritmuri alerte, devine imperios necesară o concentrare a eforturilor pentru scurtarea drumului de la idee la materializare, o simplificare a numărului de verigi intermediare, fără a se diminua în ansamblu eficiența funcționării sistemului de testare și avizare.

Contribuție sporită la creșterea eficienței întregii activități

O PREOCUPARE constantă a sectorului de cercetare științifică și inginerie tehnologică o reprezintă reducerea costurilor de producție, în special a cheltuielilor materiale. Trebuie amintit încă odată că, deoarece în construcția de mașini metalul reprezintă materia primă esențială, cu o pondere de circa 80 la sută în totalul materialelor înglobate în produse, reducerea cît mai accentuată și pe toate căile a consumului acestuia este o problemă vitală.

Economisirea metalului a fost avută în vedere încă de pe planșeta proiectanților, din modul în care au fost concepute noile produse sau au fost re proiectate produsele existente. Pentru aceasta am urmărit utilizarea unor oțeluri cu caracteristici fizico-mecanice superioare, care să permită reducerea greutateii pieselor componente ale unui produs, înlocuirea unor repere din metal cu mase plastice sau alte materiale sintetice ș.a. De asemenea, eforturile noastre au fost orientate în direcția realizării în bune condițiuni a sarcinilor din programele cu caracter național privind protecția contra coroziunii, economii de metale prețioase și de feroaliaje, precum și aplicarea metodei analizei valorii.

Într-o primă etapă a acțiunii, un număr mare de specialiști din institute au colaborat, la fața locului, cu specialiști din întreprinderi pentru găsirea unor noi soluții de economisire a materiilor prime și a materialelor, astfel încît să se asigure, la nivelul anului 1977, obținerea unor economii materiale totale în valoare de 27 milioane lei, iar în continuare, în 1978, economii de 162 milioane lei (tabelul nr. 2).

Tabelul nr. 2

Economii de materii prime și materiale obținute în construcția de mașini cu sprijinul direct al specialiștilor din institute

Materialul economisit	Cantități economisite în 1977 — în tone —	Cantități ce vor fi economisite în 1978 — în tone —
Laminele finite pline din oțel	990	2200
Plumb	20	1400
Cupru	26	760
Combustibil convențional	684	1850
Energie electrică	75 MWh	600 MWh

Nu trebuie uitat nici faptul că, prin re proiectarea produselor, se obțin și însemnate economii de energie și combustibil. La nivelul unui singur an, prin re proiectarea produselor se obțin, de pildă, numai la produsele realizate în cadrul Centrului de cercetări și proiectări pentru pompe economii de 150 000 MW. iar la Institutul de cercetări și proiectări pentru echipamente termoenergetice însemnate economii de energie prin adoptarea unor soluții de recuperare a resurselor energetice secundare.

Pentru economisirea metalului au fost elaborate, totodată, tehnologii mai adecvate care permit obținerea unui grad mai înalt de precizie în execuția piesei, un volum cît mai mic de deșeuri și un coeficient ridicat de utilizare a metalului; printre obiectivele prioritare s-a aflat și se află în continuare și înlocuirea tehnologiilor care necesită consumuri ridicate de materii prime și, în primul rînd, de metal.

Continuăm cu perseverență acțiunea de examinare a fiecărui reper mai important, de stabilire sau extindere a unor noi soluții tehnologice și de re proiectare pentru reducerea consumului de metal cum ar fi: debitarea centralizată, elaborarea planurilor de croire, inclusiv optimizarea acestora cu ajutorul calculatorului, folosirea semifabricatelor cu lungimi fixe și toleranțe negative, introducerea și extinderea tehnologiilor neconvenționale, noi tehnologii în domeniul sudurii ș.a.

Desigur, alături de succesele înregistrate, materializate în creșterea continuă a gradului de valorificare a materiilor prime, în special a metalului (cu circa 20 la sută în 1977 față de 1975), în anumite unități din industria construcțiilor de mașini se constată nerealizări ale sarcinilor planificate de reducere a consumurilor materiale, care se datoresc și unor incoveniențe și neajunsuri ale activității de cercetare-proiectare. Pentru ca sectorul de cercetare științifică și inginerie tehnologică să contribuie în măsură mai mare la realizarea sarcinilor ce-i revin în acest domeniu, ne vom intensifica eforturile cu prioritate în următoarele direcții:

— sporirea aportului institutelor de profil la generalizarea tehnologiilor cu adaosuri tehnologice reduse (turnarea și forjarea de precizie), prin indicarea lor expresă încă din proiectele produselor. Întreprinderile industriale, la rîndul lor, sînt chemate să respecte riguros prevederile din proiecte de aplicare a tehnologiilor cu adaosuri reduse, mai mult chiar, să depună un efort de creativitate sporită pentru generalizarea lor la execuția unui nomenclator cît mai larg de produse;

— înlăturarea operativă a cauzelor care au condus, în unele colective de cercetare, la re proiectarea unui număr insuficient de produse față de cerințele economiei moderne; se va trece în perioada următoare la re proiectarea tuturor produselor;

— intensificarea cooperării dintre institutele specializate pentru reducerea cheltuielilor de producție, în special prin realizarea unor produse cu înalt nivel de automatizare, cu calculatoare de proces;

— folosirea în măsură mai mare a maselor plastice și a aliajelor ușoare, ca înlocuitori ai metalului.

Prezentarea efectuată conține, credem, argumente convingătoare, că în perioada 1976—1980 industria construcțiilor de mașini se prezintă ca o ramură cu activitate dinamică și eficientă, a cărei dezvoltare contribuie substanțial la realizarea și depășirea prevederilor din documentele Congresului al XI-lea al P.C.R., la ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii.

Alexandru ROȘU

adjunct al ministrului
industriei construcțiilor de mașini

O exigență a economiei moderne

și a revoluției tehnico-științifice

CREȘTEREA EXPORTULUI DE INSTALAȚII COMPLETE

PROGRAMUL DE DEZVOLTARE ECONOMIC-SOCIALĂ mai accelerată a României în perioada 1976—1980, aprobat de recenta Conferință Națională a P.C.R., prevede ca în actualul cincinal ritmul mediu anual de creștere a volumului comerțului exterior să ajungă la 15,9% față de 15,6%, cât fusese stabilit inițial. Dinamica ascendență a acestui indicator — avînd în vedere că ritmul din 1976—1977 a fost de circa 13%, iar al exportului de 14% — impune eforturi sporite din partea celor ce lucrează în domeniul producției pentru export și al comercializării produselor românești pe piețele externe. În Raportul la Conferința Națională, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat: „Realizarea integrală a sarcinilor de comerț exterior, în primul rînd a exportului, constituie una din obligațiile cele mai importante ale conducerilor ministerelor, centralelor și întreprinderilor, ale consilierilor de conducere ale acestora”. Totodată, a fost evidențiată necesitatea de a se acționa pentru creșterea eficienței comerțului nostru exterior.

În ce privește exportul, sporirea eficienței se poate obține prin ameliorarea structurii nomenclatorului oferit pieței internaționale, reducerii costurilor de producție, obținerea de prețuri externe avantajoase și intensificarea cooperării industriale cu parteneri din alte țări.

Intrucît mai mult de 27% din volumul total al exporturilor țării noastre îl reprezintă mașinile și utilajele, problema valorificării superioare a acestei producții capătă o prioritate evidentă.

Secretarul general al partidului, apreciînd că un aport substanțial la creșterea rentabilității ansamblului exportului de mașini și utilaje revine instalațiilor complete, care încorporează un volum important de manoperă de înaltă calificare, a indicat industriei construcțiilor de mașini să pună un accent deosebit pe exportul de astfel de instalații, în scopul valorificării eficiente a potențialului de fabricație, cercetare și proiectare și satisfacerii unor cereri susținute pe plan internațional, mai ales din partea țărilor în curs de dezvoltare.

Oportunități interne și externe

INTR-ADEVĂR, în cadrul exportului mondial de produse ale construcției de mașini, utilajul tehnologic susceptibil a fi încorporat în instalații complete reprezintă una din grupele cele mai dinamice. Astfel, exportul de utilaj teh-

nologic s-a majorat în perioada 1963—1973 de 5 ori și a continuat să crească și în ultimii ani în ritmuri accelerate (15—25% pe an), sub impulsul măsurilor radicale luate — în contextul crizei combustibililor — pentru reorientarea energeticii mondiale spre utilizarea energiei nucleare, a cărbunelui și a altor surse mai puțin folosite în prezent. Efecte similare s-au resimțit și în alte ramuri, cum sînt industria chimică și rafinarea petrolului.

Potrivit prognozelor, în următorii 10 ani factorii care au provocat creșterea prioritară a exporturilor de utilaje tehnologice pentru instalații complete și majorarea ponderii lor în cadrul construcției de mașini pe plan mondial — chiar în condițiile crizei grave ce a afectat celelalte subramuri ale acestei industrii — vor continua să-și exercite influența. Dintre acești factori, o acțiune preponderentă o vor avea specializarea tot mai accentuată a producătorilor, acțiunea de eliminare treptată a barierelor vamale promovată de G.A.T.T., integrarea regională, dezvoltarea acțiunilor de cooperare, precum și existența unor disponibilități valutare ridicate ale țărilor exportatoare de petrol — care vor fi îndreptate în măsură crescîndă către dezvoltarea propriilor industrii prelucrătoare.

Ca urmare, este de prevăzut că producătorii și exportatorii de instalații complete vor beneficia de o conjunctură generală favorabilă, care să permită atît majorarea volumului de vânzări, cît și îmbunătățirea nivelului lor de rentabilitate.

Și în țara noastră s-a acordat o importanță deosebită industriei construcțiilor de mașini, această ramură producînd atît utilaje tehnologice de înaltă tehnicitate, cît și instalații complete. Astfel, în perioada 1960—1975 volumul fizic al producției de cazane cu abur a crescut de 23,6 ori, cel al producției de turbine cu abur de 7,2 ori, cel al utilajului pentru industria metalurgică de 3,6 ori, cel al utilajului pentru industria materialelor de construcții și refractare de 3,0 ori, iar cel al utilajului pentru industria chimică și rafinarea petrolului de 2,2 ori. Industria noastră a ajuns la producții anuale de 40 000 tone utilaje pentru industria materialelor de construcții și refractare, 105 000 tone utilaje metalurgice și 119 000 tone utilaj chimic și pentru rafinarea petrolului. Dacă în ultimii 4 ani (1973—1976) exportul total al construcției de mașini a crescut cu 70% exportul de utilaj tehnologic s-a majorat de 3,4 ori.

Astfel, s-a ajuns ca exportul de utilaje tehnologice să atingă o pondere de circa 10% din totalul exportului con-

strucției de mașini, respectiv peste 46 000 tone.

Concomitent cu aceasta a avut loc o îmbogățire a nomenclatorului oferit la export și o sporire a numărului de piețe de desfacere. Lărgirea continuă a gamei de instalații oferite la export apare evident dacă ținem seama că, pînă în prezent, țara noastră a încheiat peste 90 de contracte de export cu caracter de livrare complexă, din care 23 în domeniul energetic, 21 în domeniul industriei materialelor de construcții, 12 în domeniul chimiei și 10 în domeniul rafinării petrolului inclusiv 6 pentru instalații „la cheie”.

La obținerea acestor rezultate o contribuție hotărîtoare și-a adus rețeaua de institute și centre de cercetare-proiectare, căreia i-a revenit sarcina perfecționării procedeele tehnologice și echipamentelor utilizate în instalațiile complexe.

Iată, deci foarte succint care ar fi premisele de care dispune țara noastră pentru intensificarea exporturilor sale de instalații complete amplificate de exigențele cincinalului revoluției tehnico-științifice și ale dinamicii accelerate de creare a unei economii moderne de înaltă tehnicitate.

Criteriul eficienței

ASA CUM ESTE ÎN GENERE CUNOSCUT, exportul de instalații complete și utilaj tehnologic aferent este caracterizat printr-un nivel de eficiență superior exportului de mașini și utilaje de serie.

Această tendință se regăsește și în activitatea noastră de export. Astfel, în ultimii 5 ani prețul specific per tonă al exportului de utilaj tehnologic a înregistrat dinamici de 70—250%, superioare celor ale exportului de mașini și utilaje în ansamblu. Exceptînd utilajul pentru industria chimică și rafinarea petrolului — caracterizat prin ponderea considerabilă a utilajelor cu volum mare de table și profile sudate — toate celelalte categorii de utilaj tehnologic au înregistrat un preț per tonă superior nivelului ramurii construcțiilor de mașini în totalitate, fapt ce pledează în sprijinul afirmației că livrările de utilaj tehnologic pentru instalațiile complete au o rentabilitate superioară mașinilor de serie.

Compararea prețului specific al instalațiilor complete cu prețul per tonă obținut la utilaje, chiar și pentru exportul grupei de utilaj chimic și de rafinare a petrolului realizat în ultimii

2 ani, ne permite să constatăm că nivelele de preț au fost totuși cu 34—125% superioare mediei în cazul utilajului livrat în cadrul instalațiilor complete și cu 23% și, respectiv, 40% inferioare mediei, în cazul utilajelor separate.

Se poate deci trage concluzia că în aproape toate cazurile exporturile complexe sînt mai eficiente decît cele de mașini și utilaje de serie.

Raportul cheltuieli materiale — muncă de concepție

ÎN CONDIȚIILE în care subgrupele de utilaj tehnologic conțin, deseori, echipamente grele, cu conținut mare de metal, faptul că ele se exportă, totuși, la prețuri superioare mediei realizate la exportul ramurii construcțiilor de mașini în ansamblu, se datorează și ponderii superioare a muncii de concepție pe care o cuprinde fiecare unitate de produs de acest gen și concurenței de relativ mai mică intensitate ce caracterizează piața internațională a produselor de mică serie și a unicatelor. Această situație permite identificarea a cel puțin două direcții de acțiune: economia de metal și creșterea ponderii muncii de concepție în structura exporturilor complexe.

Reducerea consumului de metal reprezintă o preocupare permanentă pentru constructorii români de mașini și faptul că instalațiile complete cuprind o mare varietate de utilaje și aparate, face ca îmbunătățirea acestui indicator în oricare din subramurile producătoare de mașini și echipamente să aibă efecte directe, în sensul reducerii prețului de cost și îmbunătățirii indicatorilor de rentabilitate ai exporturilor complexe.

Ținînd seama că, pînă în 1980, raportul dintre greutatea netă a materialului încorporat în utilajele fabricate de întreprinderile M.I.C.M. și greutatea brută a metalului consumat urmează să crească cu 11%, apare evidentă necesitatea unor eforturi deosebite atît din partea colectivelor din întreprinderile producătoare, cît și a celor de cercetare-proiectare pentru folosirea intensivă a materialelor, cu caracteristici superioare, extinderea înlocuirilor de metal, recomandarea de tehnologii perfecționate, economicoase și tipizarea organelor de mașini.

Intensificarea exporturilor complexe conduce și la plasarea de licențe, know-how, asistență tehnică și diverse servicii pentru care nu mai trebuie desfășurată o activitate distinctă de ofertare și comercializare. Prin adăugarea de prestații suplimentare, de înaltă calificare, valoarea furniturii totale aferente instalațiilor, în cazul livrărilor „la cheie” ajunge să fie de 2—3 ori mai mare decît în cazul livrărilor de tip clasic.

Importul de completare și cooperarea în producție

CA ȘI CEILALȚI FURNIZORII de instalații complexe, de pe piața mondială, țara noastră procură un anumit procent din echipamentele necesare ex-

porturilor complexe de pe piața externă, iar nivelul și condițiile în care se efectuează importurile de completare respective influențează direct nivelul rentabilității exportului complex. Ținînd seama de aceasta, specialiștii din cadrul întreprinderilor producătoare de utilaje complexe și ai centralelor — furnizori generali, se străduiesc să asigure asimilarea utilajelor de import pentru care există posibilități tehnico-economice, precum și să obțină restul de utilaje cuprinse în completele de livrare ale instalațiilor printr-o activitate de „procurement” eficientă.

Conducerea partidului și statului nostru a subliniat în repetate rînduri rolul și importanța acțiunilor de cooperare pentru creșterea rentabilității activității de export. Astfel, Conferința Națională a partidului a subliniat că în viitorii ani va trebui să se acorde o atenție mai mare cooperării și specializării în producție cu țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare și cu statele capitaliste avansate.

În acest context reamintim necesitatea și avantajele realizării de acțiuni de cooperare cu subfurnizorii de echipamente și tehnologie, în situațiile în care țara noastră este furnizor general. În același timp susținem ideea că și livrările în calitate de subfurnizori de utilaje și părți de instalații sînt rentabile și este necesar să fie promovate mai insistent, mai ales în cazurile în care partea română este în poziția de a oferi subfurnizuri de specialitate, în baza unor acorduri de cooperare de durată și a unor comenzi suficient de mari pentru a crea serii minime economice.

Cibernelizarea și competitivitatea ofertei

SIMBIOZA instalație tehnologică-calculator, cu toate implicațiile sale asupra productivității muncii și prețului de cost, cu influența sa pozitivă asupra parametrilor tehnico-economici ai obiectivelor reprezentă, de asemenea, o cale deosebit de importantă de creștere a rentabilității exporturilor noastre complexe.

O primă direcție de acțiune o constituie introducerea în completele de livrare a calculatoarelor de gestiune și de proces, care, în condițiile producției moderne, de mare complexitate devin absolut necesare controlului activităților întreprinderii, conducerii lor. Utilizarea mijloacelor moderne de prelucrare automată a datelor conduc la economii substanțiale și astfel permit recuperarea cheltuielilor mari pentru achiziționarea lor într-un timp relativ scurt.

O altă direcție o reprezintă intensificarea utilizării calculatoarelor la optimizarea activității de proiectare lucrările de proiectare-desenare reprezentînd circa 50% din valoarea engineering-ului pentru un astfel de obiectiv. Interesul crescînd pentru importurile de obiective „la cheie” în țările în curs de dezvoltare, care consideră această formă mai adecvată situației lor economice creează, după părerea noastră, un cîmp vast pentru extinderea ofertei noastre de complete industriale prevăzute cu sisteme informatice de conducere.

O strategie diversificată de comercializare

CREȘTEREA COMPLEXITĂȚII metodelor de comercializare aplicate pe plan mondial exercită o influență considerabilă asupra rentabilității vânzărilor de instalații complexe, asupra prețurilor și celorlalte condiții comerciale în care se desfășoară acest export.

Specific pentru acest sector al exportului este existența, alături de competiția prețurilor de pe piața internațională, a unei competiții a condițiilor de creditare. Pornind de la considerentul că amînarea termenului de încasare a valorii instalațiilor exportate nu constituie un element de reducere a rentabilității, în condițiile luării de măsuri asiguratorii, sîntem preocupați de perfecționarea metodologiei creditare a instalațiilor complete, inclusiv pentru acordarea de împrumuturi, de aderarea la organismele internaționale care finanțează investițiile în diverse zone geografice, de participarea la consorții bancare și alte acțiuni de acest gen.

O altă pirghie de promovare a exportului de instalații complete, care a fost pînă în prezent insuficient valorificată este activitatea de consulting. Avînd în vedere că, după aprecierile specialiștilor, lucrările de engineering conduc la comenzi de mașini, utilaje și know-how de 10—20 de ori mai mari decît valoarea lor proprie, care la rîndul său este, în general, precedat de contracte de consulting, considerăm necesare măsuri de activizare a acestei forme de promovare a exporturilor. Avem în vedere antrenarea mai largă a Institutului român de consulting în negocierea tranzacțiilor de exporturi complexe, întărirea legăturilor cu firmele de consulting internaționale independente, care să fie informate ca și Romconsult asupra realizărilor românești, în materie de instalații, utilaje și know-how astfel ca, la întocmirea studiilor preliminare și a specificațiilor pentru participarea la licitații, aceste firme să, țină seama și de posibilitățile de livrare ale întreprinderilor din țara noastră.

În sfîrșit, deși din analiza funcțiilor organizațiilor economice participante la acțiunea de comercializare a instalațiilor complexe în țara noastră, se poate constata că ele răspund cerințelor și îndeplinesc funcții identice cu organizațiile de același gen din alte țări, considerăm că există unele posibilități de ameliorare a eficienței activității de exporturi complexe prin perfecționarea cadrului organizatoric de acțiune al furnizorului general intern, în sensul mării competențelor și autorității sale.

Toate aceste acțiuni, îndreptate spre promovarea exportului de instalații complete care, prin rentabilitatea superioară, contribuie la îmbunătățirea eficienței pe ansamblul livrărilor de mașini și utilaje la export, conduc la îndeplinirea obiectivelor istorice cuprinse în Programul aprobat de Congresul al XI-lea al P.C.R. și la aplicarea în viață a hotărîrilor Conferinței Naționale a P.C.R.

Dan FLORU

UN OBIECTIV DE BAZĂ AL ETAPEI ACTUALE

RIDICAREA NIVELULUI TEHNIC, CALITATIV AL PRODUSELOR

— Politica noilor produse în strategia conducerii eficiente a întreprinderii —

PRINTRE OBIECTIVELE și orientările prioritare vizînd accentuarea puternică a laturilor calitative ale activității economice, definite în spiritul Raportului prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la recentul forum al comunistilor, Rezoluția Conferinței Naționale a partidului situează pe primul loc **RIDICAREA NIVELULUI TEHNIC, CALITATIV AL TUTUROR PRODUSELOR.**

După cum aprecia secretarul general al partidului, aceasta „a devenit o condiție hotărîtoare a progresului economiei noastre și de aceea, în următorii trei ani, în această direcție trebuie realizate schimbări fundamentale“.

Pentru a se trece de la faza acumulării cantitative la o fază nouă, superioară, aceea a luptei pentru calitate, este necesar ca, în conformitate cu planul, inclusiv cu prevederile suplimentare, să se creeze și introducă în fabricație noi materiale cu caracteristici superioare, noi mașini și utilaje de înaltă productivitate, produse de calitate tot mai bună. În următorii 3 ani urmează a fi asimilate 280 noi tipuri de mașini, utilaje și instalații, 178 noi materiale și bunuri de consum.

EXISTENȚA, la scara economiei naționale, a unui program de asimilare și introducere în fabricație a produselor noi — cu sarcini și termene precise — nu scutește conducerile întreprinderilor de o abordare științifică, organizată, cuprinzătoare a problematicii înnoirii producției.

În realitatea noastră contemporană, caracterizată printr-o dezvoltare multilaterală a economiei în ritmuri din ce în ce mai accelerate, conținutul principal al eficienței activității unităților productive industriale îl formează **competitivitatea** rezultată la incidența dintre nivelul rentabilității maxime al activității prezente și nivelul optim de dezvoltare a premiselor economice și tehnice ale activității viitoare.

O latură importantă a competitivității o constituie **procesul continuu de înnoire a produselor**, care urmărește în primeipal :

— menținerea concordanței între evoluția producției și evoluția nevoilor sociale ;

— concordanța între structura producției și posibilitățile productive ale întreprinderii.

Reînnoirea și modernizarea continuă a produselor — componentă specifică a revoluției tehnico-științifice, condiție a randamentului muncii sociale, a satisfacerii tot mai bune a nevoilor consumatorilor interni, a competitivității produselor românești pe piețele externe — determină existența unei **funcții de conducere** concretizată în **politica noilor produse** : avînd un caracter pregnant previzional, această politică trebuie elaborată pe baze științifice, analizîndu-se orice produs nou ce se prevede a fi introdus în fabricație, pentru a se stabili competitivitatea lui socială, economică și tehnică.

Și în viitorul cincinal, creșterea nivelului tehnic și calitativ al producției în toate ramurile industriale va constitui o orientare prioritară. Se prevede ca în anul 1985, circa 45% din volumul total al producției ramurilor prelucrătoare și 70% în construcția de mașini să reprezinte produse puse în fabricație după 1980, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii.

Pentru ca „să transformăm cantitatea într-o nouă calitate“, mare salt revoluționar, cerință primordială de care depinde viitorul industriei românești, viitorul întregii economii naționale, este necesar ca procesul de înnoire și modernizare a producției să fie fundamentat pe o optică nouă, pornind de la criteriile economice, de la imperativul valorificării superioare a materiilor prime și materialelor.

Articolul pe care îl publicăm mai jos, în cadrul dezbaterilor pe marginea amplei problematice a Conferinței Naționale a partidului, propune organelor de conducere colectivă ale întreprinderilor o concepție sistemică în acest domeniu.

Un domeniu de decizii cu vaste implicații

CONDUCEREA modernă a întreprinderii vede produsul ca o variabilă controlabilă în elaborarea strategiei globale a întreprinderii. Astfel : produsele existente pot fi **îmbunătățite**, în vederea satisfacerii unor necesități noi — sau a acelorasi necesități, dar la un nivel calitativ superior ; în profilul întreprinderii pot fi adăugate **noi produse** ; pot fi **abandonate** produsele necorespunzătoare sub raport social, economic sau tehnic.

Deciziile privind noul produs sînt mult mai importante decît cele privind alte variabile ale strategiei globale. Un produs care efectiv vine în întîmpina-

„Orgware“-ul tehnologic

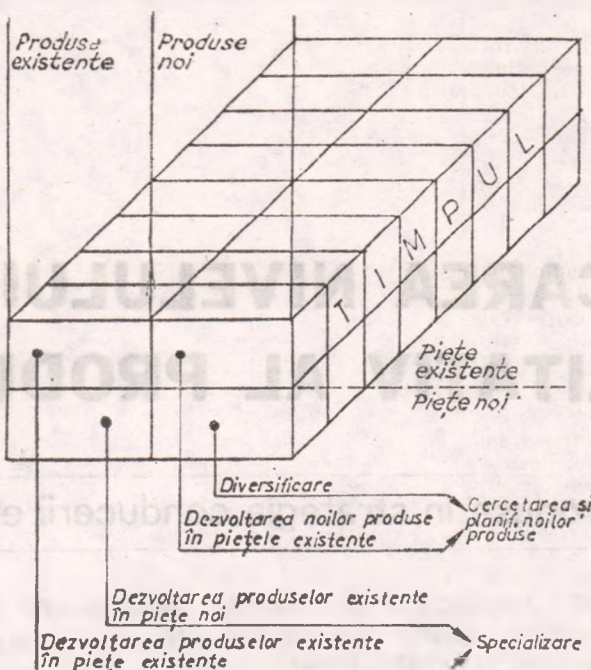
În secolul nostru, perioade de înlocuire a tehnologiilor învechite s-a înjumătățit cam la fiecare două decenii, ajungând în prezent la 3-4 ani; volumul resurselor materiale și intelectuale alocate dezvoltării tehnologice se dublează la intervale de circa 10 ani: durata elaborării și implementării proiectelor de cercetare-dezvoltare a devenit, în ultimii 5 ani, de peste două ori mai mare. Pornind de la aceste elemente contradictorii, reputatul savant sovietic **Ghenadii Dobrov** (autorul a peste 200 lucrări despre știință și tehnologie, conducătorul unei cercetări privind „dinamica și conducerea schimbărilor tehnologice“ la Institutul internațional pentru analiza aplicată a sistemelor din Laxenburg, Austria) desprinde, într-un interviu acordat revistei „International Management“ (noiembrie 1977), concluzia nevoii urgente de a se îmbunătăți raportul cost-eficiență al funcției tehnologice, acordându-se atenția cuvenită aspectelor de organizare și conducere în acest domeniu. „Proiectarea cadrului organizatoric pentru dezvoltarea tehnologică va fi una din principalele sarcini și probleme ale viitorului“; pe lângă „hardware“ (mașini și utilaje, componente tehnice, materiale) și „software“ (programe de calculator, instrucțiuni, pregătire tehnică și suport matematic), va trebui avut în vedere un al treilea aspect al tehnologiei: „orgware“ — o organizare care să valorifice la maximum capacitatea și resursele pentru schimbări tehnologice, mărindu productivitatea și reducând pierderile, ajutând cadrele de conducere să formuleze decizii și să le justifice.

Atât în cadrul industriei, cât și la nivel național se impune să se acorde un interes mai mare prevederii, planificării și simulării tehnologice; să se ia în considerare întregul ciclu al tehnologiei (nu numai cercetarea-dezvoltarea, care constituie doar o parte a acesteia) — până la utilizarea finală și chiar înlocuirea produsului; să se utilizeze tehnologii diferite pentru a obține soluții diferite și, totodată, să se facă apel la familia de tehnologii pentru rezolvări complexe (în domeniul cum este, de pildă, cel al energiei), substituindu-se o componentă cu alta pentru a compensa elementele slabe ale unei tehnologii. Toate acestea, conchide prof. Dobrov, cer o bună conducere.

Conducerea prin obiective și creativitatea

Patrick G. Decker, Heinz Wehrich, Steven D. Wood pun față în față, în articolul **Does MBO Enhance or Inhibit Creativity?** (MBO stimulează sau inhibă creativitatea?), (apărut în ARIZONA BUSINESS nr. 6/1977), efectele accelerate și cele de frînă ale conducerii prin obiective (MBO: Management by Objectives = conducere prin obiective) în domeniul cercetării și dezvoltării și ajung la concluzia că primele depășesc cu mult pe cele din urmă și că, în consecință, creativitatea nu poate decât beneficia de pe urma tipului menționat de conducere. La baza concluziilor se află o cercetare experimentală, pe cazul a două organizații — una lucrând cu obiective, cealaltă, fără. Avantajele unei atari conduceri asupra creativității ar putea fi rezumate după cum urmează. CPO (conducerea prin obiective): creează ocazii favorabile în exercitarea capacităților creatoare originale; asigură în mai mare măsură programe, proceduri și tehnici; sporește tendința participanților de a-și împărtăși ideile și inhibă aprecierile pripite asupra opiniilor altora; încurajează luarea în considerare a opiniilor colaboratorilor, criticarea lor într-un mod mai constructiv și implementarea lor mai rapidă.

Politica produselor apare ca o mulțime de decizii succesive care trebuie să definească, în principal, următoarele:

1. Vom avea o întreprindere multiproduct, sau uniproduct?

2. Care va fi aria de cercetare a noilor produse, comparativ cu produsele existente?

3. În final vor predomină noile produse, sau variante îmbunătățite a celor existente?

4. Ce produse noi vor fi introduse și care vor fi criteriile?

5. Care este cel mai potrivit sistem de control al volumului producției?

6. Întreprinderea va fi generatoare a noului, sau un imitator în îmbunătățirea și dezvoltarea produselor?

7. Resursele întreprinderii sînt compatibile cu activitatea de cercetare și planificare a produselor?

rea nevoilor consumatorilor nu dă naștere, în general, la dificultăți pe planul rentabilității, al eficienței generale a activității productive, al desfacerii lui — cum se întâmplă cu un produs creat slab, care în realitate corespunde foarte puțin sau puțin nevoilor sociale. De asemenea, cererea fiind în creștere dinamică, iar ciclurile de viață ale produselor fiind tot mai scurte, o întreprindere care dorește un echilibru continuu trebuie să dispună de o capacitate mare de inovare; conducerea ei să fie mereu preocupată de ceea ce va produce mâine, ce produse vor valorifica mai bine resursele unității.

Noul produs nu reprezintă numai o entitate fizică, ci și un complex de atribute măsurabile și nemăsurabile — de la randament, putere, greutate etc. La organizare, stimulente psihologic ș.a. Politica noilor produse implică organizarea acestui complex de variabile, adaptarea lor pe de o parte la nevoile sociale și pe de altă parte la resursele întreprinderii. Este vorba de o **opțiune tactică** — determinarea sortimentelor din același produs, ameliorarea lor tehnică și/sau economică, restrîngerea sau abandonarea celor îmbătrînite, precum și de o **opțiune strategică** — alegerea noilor produse.

Generalizînd: **obiectivul urmărit prin politica produselor îl constituie găsirea unei combinații de produse noi și vechi, care să permită întreprinderii cea mai bună utilizare a resurselor sale tehnico-materiale, financiare și de forță de muncă, a experienței sale, a potențialului său de inovare, ținînd seama de oportunitățile pe care le oferă necesitățile economiei naționale și piața externă, ca și de modul în care se poate asigura o creștere economică îndelungată.**

Politica produselor cuprinde două mari compartimente:

- planificarea și dezvoltarea noilor produse;
- specializarea.

Specializarea vizează formularea unei strategii de dezvoltare — pe baza prevederii mai multor produse într-o arie în care întreprinderea deține o experiență tehnologică și una de marketing — ce are la bază perfecționarea produselor existente.

Cercetarea, planificarea și dezvoltarea noilor produse poate fi definită ca o funcție a conducerii ce participă la formularea unei strategii de dezvoltare prin considerarea calităților existente, a resurselor și experienței, armonizîndu-le pe un plan superior în vederea introducerii unor noi produse, care să corespundă necesităților viitoare ale societății, determinate de evoluția tehnică, economică și socială.

Introducerea-dezvoltarea și/sau eliminarea unui produs implică o decizie complexă, ce se referă la:

- competența sistemelor de producție și marketing ale produsului cu cele deja existente ale întreprinderii;
- nevoile consumatorilor, pe care aceste produse le satisfac;
- valorificarea resurselor întreprinderii și creșterea eficienței.

Obiectivele politicii produselor

PRODUSELE satisfac niște nevoi sociale și ca atare ele sînt, de fapt, însuși scopul existenței întreprinderilor. Viața economică a întreprinderii se concentrează în jurul dezvoltării producției și desfacerii produselor ei. De aici, concluzia logică: **nimic nu este mai fundamental în asigurarea rentabilității întreprinderii — privită sub aspect social — decît realizarea unor bune produse.**

1. Dezvoltarea „bunelor produse“ trebuie să fie obiectivul central al politicii produselor. A privi „bunele produse“ prin prisma intereselor societății înseamnă a le considera pe de o parte din punctul de vedere al producătorului

(rentabilitate, compatibilitate cu resursele întreprinderii), iar pe de altă parte din cel al consumatorului, al beneficiarului în comparație cu alt produs, sub raportul atributelor care asigură satisfacerea nevoilor).

În realizarea acestui obiectiv, un rol important revine **funcției de marketing a întreprinderii**. Ea acționează în două direcții opuse :

- către **propria întreprindere** — ce vom produce? în ce cantități? cu ce caracteristici tehnico-productive? cu ce cost? unde folosește și cum servește produsul?
- către **consumator** — ce nevoi satisfacem? — funcționale, estetice, etice, economice etc., încercând să obțină între ele echilibrul care marchează, de fapt, performanța rolului său.

2 Al doilea obiectiv al politicii produselor este de a maximiza rentabilitatea activității întreprinderii pe termen lung. De aici rezultă că decizia privind un produs se bazează pe testul beneficiului, respectiv contribuția produsului la situația generală a beneficiului întreprinderii. Determinarea beneficiului relativ pentru noile produse trebuie să fie bazată pe previziune; dat fiind acest caracter, ea încorporează un grad mai mare sau mai mic de incertitudine.

Dacă beneficiile inițial evaluate sînt nematurizate, neconcludente, este necesar să le perfecționăm, ceea ce presupune un proces de dezvoltare, de perfecționare a produselor.

Pentru aprecierea beneficiului total al produsului putem folosi o relație destul de empirică, dar care ne ajută la o evaluare relativă :

$$B=Q (Pv-Cp) T$$

unde : **B** — beneficiul total net pe termen lung ; **Q** — producția anuală realizată (desfăcută) ; **Pv** — prețul de vânzare ; **Cp** — prețul de cost ; **T** — viața comercială prevăzută.

O apreciere mai exactă a aportului produsului la rentabilitatea generală a întreprinderii se obține prin utilizarea următorilor indicatori :

- **coeficientul de rentabilitate**, exprimat ca raport între beneficiul total pe termen lung și investițiile pentru introducerea produsului ;
- **aportul inovației**, determinat ca raport între beneficiul inovației și beneficiul general.

Alături de aceste obiective pe termen lung, care urmăresc exploatarea și accentuarea virtuților întreprinderii pentru creșterea competitivității ei, în politica produselor mai distingem o

serie de **obiective pe termen scurt**, de loc neimportante, care au scopul de a **înlătura greutățile în realizarea obiectivelor principale și deci, de a accelera realizarea lor :**

- să utilizeze mai bine capacitatea de producție, forța de muncă și să asigure creșterea productivității ;
- să evite dependența de un singur segment de consumatori, de o singură piață ;
- să compenseze restrîngerea activității în unele piețe sau segmente de consumatori ;
- să determine creșterea circulației mărfurilor rentabile și cu beneficii potențiale.

Acesta din urmă, are, de fapt, mai mult caracterul unui obiectiv pe termen lung, deoarece exprimă garanția viabilității îndelungate a activităților totale ale întreprinderii și formează baza pentru continuarea dezvoltării și cercetării.

Obiectivele politicii produselor pot fi, de asemenea, identificate potrivit scopurilor. Astfel, distingem :

a) **obiective de supraviețuire** — ameliorarea caracteristicilor tehnologice ale produselor, precum și a tehnicilor și procedeele de fabricație ; în cazul exportului — înlocuirea unei piețe pierdute sau în declin ;

b) **obiective care asigură stabilitatea**, evitarea șocurilor datorate dezvoltării ciclice a produselor, stabilitatea profesională a personalului, realizarea unui echilibru între produsele cu desfacere bună și cele cu desfacere slabă și/sau între produse rentabile și mai puțin rentabile, dar necesare economiei naționale, valorificarea rațională și economică a resurselor de aprovizionare ;

c) **obiective de utilizare optimă** a resurselor disponibile, folosirea deșeurilor și subproduselor, acoperirea integrală a capacității de producție, folosirea optimă a materiei prime, valorificarea deplină a experienței câștigate și a eforturilor de concepție.

Considerațiile de mai sus ne duc la concluzia că **pentru a fi eficientă, politica produselor trebuie :**

- să fie construită pe o înțelegere clară a dinamicii mediului înconjurător și a resurselor interne ;
- să prevadă liniile călăuzitoare necesare unei gândiri creatoare ;
- să asigure o planificare și cercetare sistematică și continuă, fiecare participant la acest proces știind precis ce sarcini are de îndeplinit.

lector univ. Gh. Gh. IONESCU

Descoperire — invenție — inovație

Cercetarea nu alimentează în mod automat inovația — arată A. G. Portnoff într-un articol din L'USINE NOUVELLE, republicat de „Problemes Economiques“ nr. 1573, din 7 IX 1977. Invenția poate fi — spune autorul — o idee relativă la un produs sau la procedee noi. Ea nu devine inovație tehnică decît ca urmare a unui efort de transpunere industrială și de lansare pe piață. Inovatorul este sinteza — realizată într-unul sau mai mulți oameni — a unui om de idei și a unui organizator care își asumă riscurile și dificultățile lansării produsului. Numeroase inovații tehnice nu conțin propriu-zis noțiuni științifice (prefabricarea locuințelor, containerele, aparatele electro-menajere, casetele ș. a.) Descoperirile științifice sînt condiții necesare pentru dezvoltarea unor tehnici, dar nicicum și condiții suficiente pentru a obține o idee „bună“, în stare să stimuleze acțiunea complexă a lansării unui produs nou. După autor, uneori structura întreprinderii, alcătuită pentru a asigura gestiunea pe termen scurt, tînde să înăbușe inovația. În acest sens, o experiență reușită ar fi realizat o întreprindere care și-a creat serviciul de „dezvoltare-marketing“ în afara întreprinderii, pentru a nu lăsa ca imaginația celor ce descriu serviciul să fie încorsetată în tiparele existente ale întreprinderii.

Sprrijinirea întreprinderii în perioada asimilării tehnicii noi

La rubrica „Schimb de opinii“ a revistei VOPROSI EKONOMIKI (nr. 8/1977) G. Tarițina publică articolul **Osvoenie proizvodstva novoi tehniki i pokazatel trudoemkosti** (Asimilarea producției tehnicii noi și indicatorul volumului de muncă), în care, pornind de la ideea că asupra activității întreprinderii o influență apreciabilă o au, în afară de cheltuielile materiale și de fonduri fixe, cheltuielile de muncă, consideră că acestea din urmă ar putea fi un mijloc indirect de măsurare a productivității muncii și, implicit, a asimilării tehnicii noi. De regulă, în perioada introducerii unei tehnici noi în întreprindere, volumul muncii se mărește, urmînd să se reducă abia după ce se ating parametri proiectați și după ce începe producția de serie. Autoarea consideră însă că discutabilă opinia că perioada asimilării tehnicii noi ar exercita temporar o influență negativă asupra indicatorilor întreprinderii. G. T. elaborează o metodă care să permită planificarea producției întreprinderii, ținînd seama de modul în care asimilarea unui nou produs se va reflecta asupra indicatorilor ei.

Studiul aprovizionării

Prof. Gordon S. Wills, de la Institutul de tehnologie Cranfield din Anglia, consideră — în cartea sa recent apărută „Purchasing and Supply Tomorrow“ — că inflația și eventualitatea insuficienței unor materii prime și materiale impune ca firmele industriale să acorde cercetărilor în domeniul aprovizionării aceeași atenție pe care o dau în prezent studiului pieței. În acest sens sînt necesare nu numai alocarea de fonduri în bugetul întreprinderilor, dar și efectuarea acestor studii în comun de către mai multe firme din sectoare industriale conexe. Cercetarea va trebui să aibă în vedere identificarea de noi surse de aprovizionare, ca și posibilitățile de folosire a înlocuitorilor.

MILIOANE DE LEI ECONOMISIȚI PRIN VALORIFICAREA UNUI DEȘEU

Resturile de la tăierea blocurilor și prelucrarea plăcilor de marmură albă din cariera Rușchița sînt concașate, obținîndu-se mozaic granulat. La sortare rămîn însă circa 35% fracții granulometrice de peste 15 mm, a căror reintroducere în circuitul de fabricație nu este rentabilă.

Maiștrul principal tehnolog Ioan Vana, de la întreprinderea „Marmura“ din Simcra, a propus valorificarea acestui deșeu pentru realizarea unui nou produs : pulberi marmuriene, prin măcinare pînă la finețea de 30 de microni. Procesul tehnologic, simplu, comportă utilaje uzuale, deservite de o formație de 11 muncitori.

Pulberile marmuriene pot fi folosite la fabricarea covorului din policlorură de vinil (ca filler, în leul carbonatului de calciu peliculizat, care este de peste 18 ori mai scump), a coloranților, a electrozilor de sudură. La o capacitate anuală de producție de 12 300 t, economiile ce se obțin la producător și la beneficiari depășesc 7,2 milioane de lei pe an ; solicitările fiind mult mai mari decît această cantitate, procedeul se va extinde și la unitatea de prelucrare a marmurei de la Vaseiu.

Este un exemplu care argumentează necesitatea creșterii gradului de valorificare a materiilor prime și materialelor, obiectiv important al programului suplimentar adoptat de Conferința Națională a partidului.

INDUSTRIALIZAREA SOCIALISTĂ

INDUSTRIALIZAREA SOCIALISTĂ reprezintă veriga primordială și decisivă în făurirea și dezvoltarea bazei tehnico-materiale a societății socialiste în țările care au moștenit o stare de înapoiere economică, deoarece ea asigură crearea celor mai importante mijloace de producție și, în primul rînd, a mașinilor și utilajelor necesare ridicării pe o treaptă superioară a forțelor materiale de producție ale societății. Pentru aceste țări industrializarea socialistă reprezintă singura cale prin care se poate asigura creșterea armonioasă și în ritm rapid a întregii economii naționale și ridicarea sistematică a nivelului de trai al poporului.

Prin industrializarea socialistă se înțelege procesul de făurire, în condițiile proprietății obștești și în mod planificat, a marii industrii moderne, la un nivel asemănător cu cel atins în țările dezvoltate, ea înseamnă implicit crearea unei industrii grele puternice și, în primul rînd, a unei industrii dezvoltate de mașini și utilaje, care permite trecerea tuturor ramurilor economiei la marea producție mașinistă. În urma industrializării, proces finit în timp, o țară predominant agrară se transformă în țară industrială, continuînd, pe un plan superior, dezvoltarea industriei.

Partidul Comunist Român a pus cu consecvență în centrul politicii sale generale de edificare a societății socialiste în România industrializarea, ca singura cale de lichidare a înapoierii economice, de valorificare superioară a bogățiilor naturale, de sporire rapidă a avuției naționale, de ridicare a standardului de viață al maselor și de întărire a independenței naționale. În etapa actuală, a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate **„continuarea fermă a politicii de industrializare socialistă reprezintă factorul primordial al dezvoltării forțelor de producție, al progresului economic și social al țării”** se arată în Programul P.C.R.

Una din trăsăturile principale ale procesului de industrializare socialistă în țara noastră constă în **ritmul înalt al creșterii producției industriale.** În perioada 1951/1976 ritmul mediu anual de sporire a producției globale industriale a fost de 12,9%, ceea ce constituie unul din cele mai înalte ritmuri industriale cunoscute pe plan mondial, relevînd puternicul dinamism al economiei românești și atrăgînd aprecieri elogioase din partea specialiștilor străini la adresa României.

Pentru cincinalul 1976—1980 s-a prevăzut inițial un ritm mediu anual de creștere a producției globale industriale de cca. 10% ; Prevederile planificate se realizează cu succes ; astfel, în primii doi ani ai actualului cincinal, producția globală industrială a cunoscut un ritm anual mediu de 11,6%. Conferința Națională a partidului, care și-a încheiat recent lucrările, a adoptat Programul privind măsurile de dezvoltare economico-socială a României pînă în 1980 potrivit căruia în cincinalul actual ritmul mediu anual al producției globale industriale va fi de 11,5%, realizîndu-se în perioada 1976 — 1980 un spor de producție peste prevederile inițiale de 100—130 miliarde lei.

Creșterea producției industriale în ritmuri înalte întărește poziția conducătoare a industriei în cadrul economiei naționale, duce la instalarea preponderenței industriei în cadrul economiei naționale, duce la instalarea

preponderenței industriei în toate județele, dinamizează toate ramurile neindustriale, în primul rînd agricultura, modifică structura economiei țării în direcția făuririi unei economii moderne. Totodată, creșterea industrială în ritmuri înalte contribuie la ascensiunea rapidă a nivelului de civilizație materială și spirituală al națiunii noastre.

O altă trăsătură importantă a industrializării socialiste a României constă în **dezvoltarea prioritară a industriei grele, îndeosebi a ramurilor ei de bază : industria energetică, siderurgică, constructoare de mașini și chimică.** Această necesitate decurge din rolul hotărîtor pe care îl are producția mijloacelor de producție pentru înfăptuirea industrializării însăși, ca și pentru progresul susținut al tuturor ramurilor economiei. Datorită alocării unor importante fonduri de investiții creșterea producției globale industriale de mijloace de producție (grupa „A”) a fost mai rapidă decît a producției industriale de bunuri de consum (grupa „B”). Potrivit datelor statistice, în perioada 1951—1976 grupa „A” a sporit producția globală de 32 ori, iar grupa „B” — de 14 ori, pe ansamblul industriei producția globală crescînd de 23 ori. În ultimul deceniu se manifestă în țara noastră **tendența de apropiere a ritmurilor de creștere a celor două grupe,** determinată atît de făurirea unei industrii grele mult mai dezvoltate decît în trecut, cît și de cerința înlăturării unei anumite rămîneri în urmă a industriei bunurilor de consum. Ca urmare, în urma măsurilor adoptate de conducerea partidului, în perioada 1966—1976, gradul de devansare a ritmului mediu al grupei „B” de ritmul grupei „A” a fost de 1,26, pe cînd în perioada 1951—1965 aceasta a fost de 1,80.

Continuarea industrializării socialiste în etapa actuală se caracterizează prin **perfecționarea structurii industriei,** prin dezvoltarea mai rapidă a ramurilor și subramurilor în care impactul revoluției tehnico-științifice contemporane este deosebit de puternic. Aceasta presupune, în primul rînd, creșterea ponderii industriei constructoare de mașini și industriei chimice de la 35,1% în 1970, la circa 50%, în 1980 și la circa 56—60% în anul 1990. În al doilea rînd, aceasta înseamnă și o schimbare calitativă în structura fiecărei ramuri industriale ; în industria constructoare de mașini electrotehnica și electronica vor atinge o pondere de 20% în 1980 ; în industria chimică, petrochimia va deține în 1990 circa 3/4 din producția ramurii ; în energetica anului 1990 circa 60% din puterea instalată se va afla în centrale hidroelectrice și termocentrale pe bază de cărbuni.

O altă trăsătură importantă a industrializării socialiste în etapa actuală constă în **creșterea gradului de valorificare și de folosire cu rezultate economice optime a tuturor resurselor de materii prime și energie.** Afirmarea tot mai puternică a acestei trăsături devine o necesitate presantă în condițiile în care capacitatea de prelucrare a industriei noastre a crescut și crește considerabil, în condițiile în care industria deține cea mai mare pondere în consumul energetic al țării.

O caracteristică esențială a procesului de industrializare socialistă în țara noastră o reprezintă **progresul**

prof. dr. Ioan GRĂDIȘTEANU

(Continuare în pag. 26)

Agricultura modernă în confruntare cu problemele energiei (II)

EXPERIENȚELE ȘI CERCETĂRILE efectuate în țările dezvoltate privind consumul de energie pe hectarul cultivat cu diferite plante, arată că porumbul necesită 5 730 mii kcal/ha în cultură neirigată și 9 680 mii kcal/ha în condiții de irigare; grâul neirigat 5 710 mii kcal/ha; floarea-soarelui 4 130 mii kcal/ha, neirigat și 6 910 mii kcal/ha irigat; iar soia 2 730 mii kcal/ha neirigat și 4 490 mii kcal/ha irigat. Dintre furaje merită menționat faptul că lucerna necesită un consum de trei ori mai mic de energie pe ha față de raigras. Dacă se iau în calcul și cele 100—150 kg azot organic pe care îl acumulează gratuit în rădăcină, lucerna și trifoiul elimină necesarul de azot chimic și respectiv de energie fosilă la cultura cerealelor.

Dintre culturile pentru boabe, porumbul și grâul de toamnă cu toate că cer cele mai mari cheltuieli energetice, raportul între energia cheltuită în producție și energia realizată în boabe este cel mai adesea de 1 la 2 și 1 la 3. Acest raport însă variază de la țară la țară. În Canada depășind, el este de 1 la 4,5. Analiza consumului de energie pe lucrări arată că, lăsând la o parte leguminoasele, îngrășarea culturilor necesită circa 50% din consumul total de energie din care 70—90% azotul; carburanții circa 40%; lucrările solului variază după cultură și reprezintă un consum de energie de circa 10%. Irigarea ca și cultura în sere au un consum ridicat de energie.

Datorită faptului că în condițiile creșterii prețurilor cheltuielile privind energia înmagazinată în mijloace mecanizate, îngrășăminte, irigații, combustibil, reprezintă o pondere în totalul cheltuielilor de producție mai mare decât manopera care reprezintă doar 10—15%, unii cercetători propun ca, eficiența agriculturii să fie socotită nu numai după indicatorul productivității muncii ci și după indicatorul productivității energiei. În acest scop în literatura de specialitate este folosit indicatorul **raportul energetic**, care înseamnă raportul dintre energia alimentară produsă și energia fosilă consumată în producția agricolă. Academia Agricolă din Franța, de exemplu, a stabilit că în timp ce cultura porumbului și a grâului au un asemenea indicator pozitiv, unele plante tehnice și alimentare înregistrează niveluri de 0,80 și chiar mai mici. În aceeași țară dintre plantele furajere cel mai bun nivel al acestui indicator îl realizează lucerna și trifoiul, ca urmare a faptului că aceste culturi nu utilizează îngrășăminte azotoase, care consumă mari cantități de energie pentru producerea lor.

Analizând acest indice nu numai pe culturi ci pe ansamblul agriculturii, în cinci țări cu agricultură dezvoltată, el se prezintă astfel: S.U.A. = 0,7; Australia = 2,8; Anglia = 0,5; Olanda = 0,6; Israel = 0,5. Rezultă că numai în Australia raportul este supraunitar. În toate celelalte țări se obține abia 50—60% din energia consumată. Cauzele sînt diverse. În Israel, de exemplu, indicele scăzut este determinat de necesarul de energie pentru irigații în timp ce în Olanda de consumul ridicat de energie pentru încălzirea serelor. În Anglia și S.U.A. raportul energetic scăzut este determinat de producția intensivă animalieră. După cum este cunoscut pentru realizarea unei calorii din carne rumegătoare folosesc 7—8 calorii din producția vegetală. Astfel, pentru fiecare tonă de carne de bovină și ovină se consumă 7—8 tone cereale, care ar putea asigura necesarul de vegetale pentru 50—60 oameni. În aceste condiții în Anglia, 70% din terenul agricol se afectează astfel producției de cereale pentru nutreț și aceasta explică indicatorul energetic scăzut.

Un factor care contribuie la realizarea acestui raport energetic ridicat în Australia este folosirea unor cantități mici de îngrășăminte cu azot în această țară, rotația culturilor cuprinzând trifoi și lucernă, leguminoase, care fixează suficient azot din aer pentru cereale. Deoarece Australia nu a adoptat intensificarea fertilizării cu azot și nici irigații sau creșterea taurinelor în stabulație, ea poate face față sporirii prețurilor combustibililor fosili mai bine decât alte țări.

Din cele de mai sus rezultă că tehnicile actuale duc la o creștere rapidă a consumului de energie în agricultură, mai ales în țările cu agricultură dezvoltată. Date fiind dificultățile întâmpinate de cea mai mare parte a țărilor în a-și asigura nevoile energetice, a apărut necesară o analiză a utilizării resurselor energetice în diferitele sectoare ale economiilor. Analizând, în acest scop, ponderea sectoarelor în consumul total de energie, rezultă că, deși consumul agricol de energie a crescut rapid, totuși agricultura nu ocupă decât un loc modest între consumatorii de energie. Media mondială a ponderii agriculturii în consumul energetic a fost estimată la 2,5—3% în 1972—1973. Țările dezvoltate în ansamblul lor se situează apro-

ximativ în jurul acestei medii, în timp ce țările în curs de dezvoltare se situează la 4—4,8%. Extremele sînt 2,8% în S.U.A. și 6,4% în țările din Orientul Apropiat bogate în petrol.

În agricultura americană forța mecanică în C.P. este de numai 300 000 000 față de 18—20 miliarde în toată economia. Consumul de energie utilizat de agricultură reprezintă circa 3% față de consumul automobilelor care este de 52% iar al camioanelor este de 21%. Agricultura americană cu o înaltă și sofisticată mecanizare, dispunind de 4 milioane de tractoare și 3 milioane camioane, folosește anual circa 15—20 milioane tone combustibil din petrol și gaze, în timp ce 100 milioane autoturisme consumă peste 250 milioane tone combustibil din petrol. Peste 70% din consumul de combustibili fosili este realizat de motoare neagricole în timp ce echipamentul agricol folosește circa 3%. Specialiștii din S.U.A. au mai demonstrat că numai economiile de combustibil realizate prin limitarea vitezei la 90 de km/h depășesc simțitor volumul de carburanți folosit în toate lucrările agricole. (Succesul Farming — S.U.A. — 1975 pag. 20—21).

Nu întâmplător, deci, administrația S.U.A. pentru a face față crizei de energie se orientează în primul rînd spre reducerea consumului de carburanți la automobile, atît prin reducerea capacității cilindrice cît și prin reducerea vitezei de circulație pe șosele a autoturismelor. Dar aceste intenții se lovesc de interesele marilor societăți petroliere, a marilor corporații care fabrică autoturismele de capacitate cilindrică sporită, cît și a marilor corporații petroliere.

Noi structuri, noi sisteme, noi tehnici agricole

ÎN REZOLVAREA crizei energetice și a repercusiunilor ei asupra agriculturii moderne în special, sînt antrenate numeroase colective de oameni de știință din diferite țări, în cercetări fundamentale și aplicative. Cercetările fundamentale se preocupă de găsirea unor varietăți de plante care să poată folosi cu ajutorul fotosintezei, în mai mare măsură, energia inepuizabilă a soarelui. Astfel, se arată că creșterea cu 1% a folosirii energiei solare de către fotosinteza plantelor, poate asigura un volum de energie egal cu cel folosit astăzi din sursele de energie epuizabile. Desigur, această problemă nu va putea fi rezolvată într-o perioadă apropiată fiind necesar, în continuare, ameliorări în genetica plantelor și alimentația animalelor.

Din studiile făcute de prof. Pimentel de la Cornell University din S.U.A. rezultă unele **căi care pot să ducă la economii serioase de îngrășăminte chimice azotoase și deci la reducerea nevoilor de energie**. Se propune astfel **introducerea rotației culturilor și mai ales a culturii de lucernă și trifoi** ca premergătoare pentru porumb și grâu, pentru a economisi cele 100 kg azot care se aplică azi acestor culturi pentru a asigura randamente de 4 000 kg grâu sau 6 000 kg porumb pe hectar. Este cunoscut că un ha de lucernă sau trifoiul acumulează din aer în rădăcini 85—150 kg azot organic aproape gratuit. Un studiu elaborat de fundația Ford arată că, pe plan mondial, culturile de leguminoase produc circa 40 milioane tone azot gratuit, tot atît cît produc toate fabricile de îngrășăminte chimice utilizînd produse petroliere și gaze naturale cu costuri de ordinul a 25—30 mld. dolari.

Plecînd de la experiențele științifice care ne arată că animalele utilizează numai 20—25% din energia existentă în furajele consumate și că 50% din energie este eliminată sub formă de deșeurii, se propune ca o parte din **îngrășămintele chimice** să fie înlocuite cu aceste îngrășăminte organice, practică cunoscută și aplicată de fermieri. Experiența arată că o vacă asigură în cursul unui an cele 100—125 kg azot necesare asigurării unui randament de 6 000 kg porumb la hectar.

Avînd în vedere că energia folosită în producerea de mașini agricole reprezintă 40% din totalul celei folosite în agricultură, se propun soluții mai simple și măsurii de economisire în fabricarea tractoarelor și mașinilor agricole. Astfel dintr-un studiu elaborat de Universitatea din Chicago rezultă că pentru producerea unui automobil se consumă 32 milioane kcal în loc de 6 milioane cît ar fi necesar și dat fiind asemănarea procesului de producție a tractoarelor, se apreciază că sînt serioase rezerve de economii de energie și în acest sector.

prof. Bucur ȘCHIOPU

• (Continuare în pag. 26)

ȘCOLI ● CURENTE ● ECONOMIȘTI

CA MULȚI alți gânditori români, **Alexandru D. Xenopol** a adus importante contribuții originale la dezvoltarea gândirii economice românești și prin primatul și complexitatea unor idei și la a celei universale. Printre acestea, un loc de seamă ocupă **teoria dezvoltării economice a țărilor care pășesc mai tâziu pe calea industrializării**. Aceasta este, chiar pe plan mondial, o avansată expresie teoretică, sintetică și coerentă, a specificității căii de dezvoltare a țărilor rămase în urmă. Ideile ei de bază — date fiind unele similitudini de situații — le regăsim în concepția actuală a României socialiste privind strategia dezvoltării precum și în concepția unui larg grup de economiști progresiști din țările care se confruntă încă și în zilele noastre cu problemele subdezvoltării și decalajelor, cu problemele cuceririi și consolidării independenței politice și economice, care luptă împotriva teoriilor și practicilor neocolonialiste, pentru afirmarea entității lor naționale, pentru lichidarea exploatații țărilor sărace de către cele bogate.

Un punct de plecare comun în concepția lui Xenopol, ca și a gânditorilor progresiști din zilele noastre, este relevarea în termeni aproape identici a cauzelor subdezvoltării și adincirii decalajelor: îndelungata dominație și exploatare străină — fie în numele „dreptului” celui mai tare, fie în numele „civilizării” sau „ajutorului”, consumul parazit — adesea făcut în străinătate — al unor clase perimate, pierderile de venit național prin schimburile internaționale neechivalente ca urmare a decalajelor, diviziunea internațională a muncii, favorabilă țărilor dezvoltate, care menține și perpetuează decalajele, inechitățile, caracterul unilateral al economiei unui larg grup de țări, politica deliberată a statelor dezvoltate de a menține țările

A. D. XENOPOL — CONTRIBUȚII ORIGINALE LA DEZVOLTAREA GÂNDIRII ECONOMICE

mici și slab dezvoltate în sferile lor de influență și exploatare, etc.

Relevarea justă a cauzelor mai vechi și mai noi ale subdezvoltării ca și înțelegerea profundă a implicațiilor pozitive și negative ale existenței unor modele anterioare, ale existenței și coexistenței unor țări dezvoltate și slab dezvoltate îl conduc pe Xenopol la formularea unei teorii complexe a dezvoltării, elaborată într-o viziune unitară și încheată, ca expresie a necesității, posibilității și modalității ajungerii din urmă a țărilor dezvoltate de către cele mai puțin dezvoltate, dar pe o altă cale, care ține seama de noile împrejurări. **Tezele de bază ale acestei teorii sint:** 1) Prima condiție a unei dezvoltări economice rapide a țărilor rămase în urmă este lupta hotărâtă pentru **independență**, împotriva oricărei asupririi străine. Experiența diferitelor asupririi străine, scrie Xenopol, „i-a învățat pe români că numai din scuturarea jugului tuturor și din bizuirea pe propriile lor puteri putea răări pentru ei o rază de scăpare”.

2) Păstrarea și consolidarea indepen-

dentei, asigurarea dezvoltării economice rapide presupun **făurirea unei economii complexe, multilateral dezvoltate**. „Fiecare țară este datoare a dezvolta în sinul ei toate soiurile de muncă permise de natura ei. A se da da unui singur fel și încă celui mai de rind este a se pune de bună voie în robia străinului”. Dezvoltarea complexă este cerută și de varietatea resurselor naturale și a nevoilor în continuă diversificare, de necesitatea adincirii diviziunii sociale a muncii ca factor esențial de creștere a productivității muncii, a sporirii bogăției și bunăstării poporului, de necesitatea atenuării efectelor dezastruoase ale unor eventuale calamități naturale etc.

3) Participarea la schimburile și specializarea internațională trebuie să se realizeze pe **fondul unei economii naționale complexe** pentru a nu se pune în pericol — în situații excepționale — independența și suveranitatea. „Deși există fără indoială o solidaritate între deosebitele popoare ale lumii, totuși este bine ca un popor, la vreme de nevoie, să-și poată mulțami singur trebuințele sale”.

4) Pentru ca schimburile economice între țări să fie echitabile, reciproc avantajoase, nivelurile de dezvoltare economică a țărilor care fac comerț trebuie să fie apropiate; decalajele și structura comerțului exterior al țărilor înapoiate le provoacă mari pierderi, subminează posibilitățile interne de acumulare.

5) În epoca modernă, pentru o țară agrară, **industrializarea** este singura cale de progres și civilizație, de valorificare complexă și superioară a resurselor naturale și umane, de făurire a unei economii complexe, inclusiv de ridicare a agriculturii, singura cale de lichidare a decalajelor și a pierderilor prin comerțul exterior, de consolidare a independenței și

FIȘE

Gh. MIHOC * V. URSEANU

SONDAJE ȘI ESTIMATII STATISTICE

Teorie și aplicații

EDITURA TEHNICĂ
BUCUREȘTI — 1977

● A apărut recent lucrarea „Sondaje și estimatii statistice — teorie și aplicații” de acad. Gh. Mihoc și dr. V. Urseanu, carte tipărită de Editura Tehnică. Reflectând largirea considerabilă a cadrului de aplicare a metodelor matematice în rezolvarea a numeroase probleme practice ale dezvoltării

economiei, și astfel folosirea tot mai eficientă a statisticii matematice, în acest volum sint abordate problemele fundamentale ale teoriei sondajului și estimăției statistice, și implicit — în măsura în care acestea au fost necesare pentru ilustrațiile aplicative — problemele verificării statistice a ipotezelor. Destinată, în primul rând, specialiștilor care lucrează nemijlocit în producția materială — ingineri, statisticieni, matematicieni, economiști, tehnicieni ș.a. — prin problematica investigată lucrarea vizează îndeosebi controlul statistic al proceselor de fabricație și al producției industriale finite. În economia voluntului un loc important îl ocupă tehnicile și metodele referitoare la variabilele aleatoare dependente, știut fiind că în ultimul timp, acest tip de variabile, întâlnit în studii proceselor tehnologice industriale, este tot mai mult, remarcat.

Lași : sesiune științifică jubiliară

● Cu prilejul împlinirii în curând a 30 de ani de învăț-

mint economic superior la Iași, Universitatea „Al. I. Cuza” a organizat o sesiune științifică jubiliară. În sesiunea festivă au fost prezentate expunerile „Tradiții și împliniri contemporane în cultura economică românească” de prof. dr. docent Dumitru Rusu și „Influența factorilor tehnici asupra nivelului și structurii fondurilor întreprinderii industriale” de prof. dr. Augustin Tătaru. În continuare, lucrările s-au desfășurat pe patru secții: creșterea și modernizarea continuă a economiei noastre naționale în etapa edificării societății socialiste multilateral dezvoltate; perfecționarea sistemului informatic și de conducere la nivel micro și macroeconomic; incidența factorilor tehnici, economici și financiari în activitatea întreprinderilor; probleme de economia industriei, ergonomie și marketing.

Sesiunea s-a remarcat printr-o largă participare a cadrelor din învățământul economic superior, din cercetare și producție din orașul gazdă, ca și din București, Cluj-Napoca, Ti-

mișoara și Galați. O mențiune specială pentru actualitatea și varietatea problematicii abordate, pentru schimbul bogat de idei și experiențe care s-a realizat pe parcursul lucrărilor din secții. Sesiunea se înscrie ca o reușită acțiune în direcția integrării învățământului, cercetării și producției. Organizatorii și-au anunțat intenția de a edita în volum comunicările prezentate.

Dr. ION STOIAN

Dr. AUREL BEREĂ

balanta de plăți externe

EDITURA ȘTIINȚIFICĂ ȘI ENCICLOPEDICĂ
București, 1977

● Volumul „Balanta de plăți externe” de dr. Ion Stoian și dr. Aurel Berea, apărut de curând în Editura Științifică și Enciclopedică pune la dispoziția

suveranității naționale, este condiția însăși a existenței ca noțiune de sine stătătoare.

6) Teza centrală — care conferă noutate și originalitate întregii teorii — este că trebuie să se pornească de la ultimele realizări la care au ajuns pe plan mondial popoarele cele mai avansate. Numai așa pot fi lichidate într-un termen scurt decalajele, se pot crea relații economice echitabile între popoare. Aceasta presupune îmbinarea judicioasă a mobilizării tuturor resurselor și posibilităților interne cu efectele pozitive potențiale ce decurg din existența unor state dezvoltate, care au acumulat deja o experiență de producție și științifică.

În esență, o asemenea modalitate nouă de dezvoltare, în concepția lui Xenopol presupune dezvoltarea largă, de la început a industriei mari, de fabrică; aplicarea de la început în producția industrială și agricolă a celor mai noi descoperiri științifice și tehnice: „a te pune să le descoperi de la început, pe cînd alții le practică acum de sute de ani, ar fi o osteneală zadarnică” scria astfel Xenopol; reorganizarea, respectiv organizarea sistemului de învățămînt potrivit cu cerințele producției moderne; formarea unor capitaluri mari, în primul rînd, prin mobilizarea intensă a tuturor resurselor interne (societăți pe acțiuni, crearea de bănci, case de economii, reforma sistemului fiscal, oprirea scurgerii de bani din țară pentru desfășurarea clasei parazitice etc.) dar și prin acceptarea condiționată a unor capitaluri străine, care să fondeze fabrici, să aducă utilaje și cadre calificate și care, după un anumit număr de ani să fie naționalizate. „românizate”, cum scrie Xenopol.

Xenopol are totodată în vedere faptul că activitatea de comerț exterior și îndeosebi importul (politica vamală) să fie sub-

ordonate nevoilor industrializării și nu nevoilor consumului. El promovează ideea diversificării și intensificării agriculturii în vederea sporirii randamentului acestei importante ramuri, în scopul asigurării bazei de materii prime pentru variate industrii și pentru lărgirea pieței interne de desfacere a produselor industriale.

Gînditorul român atribuie un rol economic important statului, care prin politica internă și externă este chemat să încurajeze, să stimuleze și să protejeze dezvoltarea industrială împotriva concurenței distrugătoare a străinătății. În sfîrșit, el preconizează înfăptuirea cit mai grabnică a unei dezvoltări în acești parametri, îndeosebi a industrializării „cîci în veacul nostru, unde propășirea merge așa de iute, fiecare zi pierdută te afundă mai adînc sub călcarea strivitoare a națiunilor mai civilizate”.

Desigur, unele elemente, idei și teze ale acestei concepții le întîlnim și în opera unor predecesori sau contemporani români sau de peste hotare; dar, după opinia noastră, o asemenea viziune de ansamblu, o asemenea teorie generală a dezvoltării cu ansamblul premiselor, tezelor, raționamentelor și concluziilor teoretice și practice nu întîlnim la nici unul din predecesorii sau contemporanii săi pînă în deceniul 9 al secolului trecut. Ea este izvoară, evident din studiul atent al realităților concret-istorice ale României acelei perioade, privite prin prisma intereselor unei clase care, cu toate limitele ei, mai avea o misiune de îndeplinit.

Cum e și firesc, unele argumente concrete sau raționamente periferice și-au pierdut însemnătatea iar unele idei, chiar de bază, fără a fi invalidate au dobîndit sensuri, semnificații și fațete noi. Este însă incontestabil că ideile de bază ale acestei

teorii au reprezentat și mai reprezintă și azi osatura multor orientări din teoriile progresiste actuale privind dezvoltarea țărilor rămase în urmă, reprezintă obiecții pertinente, principale, împotriva tuturor teoriilor colonialiste și neocolonialiste, mai vechi sau mai noi, care propovăduiesc non-industrializarea, utilizarea tehnicii primitive, învechite, neîncrederea în forțele și posibilitățile interne ale popoarelor, în capacitatea lor de a deprinde activitățile industriale și științifice, care absolutizează și apoloiază capitalul străin, specializarea unilaterală, reprezintă o replică peste timp la vechea și noua teorie a costurilor comparative care sub paravanul „avantajului reciproc”, justifică schimburile neechivalente, perpetuarea decalajelor, a exploatarea țărilor sărace de către cele bogate. Ideile lui Xenopol constituie totodată o critică ex-ante a teoriilor stadiale care recomandă țărilor rămase în urmă să opteze pentru o cale „normală”, „organică”, de dezvoltare, pentru reparcurgerea — în secolul revoluției tehnico-științifice — a unor studii caracteristice perioadei manufacturiere.

O orînduire bazată pe exploatare într-o țară ea însăși exploatată, nu a permis realizarea în fapt a acestor idei complexe și valoroase vizînd dezvoltarea economică a țării, înlăturarea subdezvoltării. Dar dezvoltarea economico-socială a României contemporane, condusă pe drumul luminos al socialismului de către partidul comunist, realizările de amploare ale țării noastre pe calea edificării societății socialiste multilateral dezvoltate, care au sporit prestigiul României în lume, precum și amplul efort depus în zilele noastre de numeroase state pentru înlăturarea subdezvoltării, pentru instaurarea unei ordini mondiale drepte și echitabile le confirmă odată mai mult.

V. IOȚA

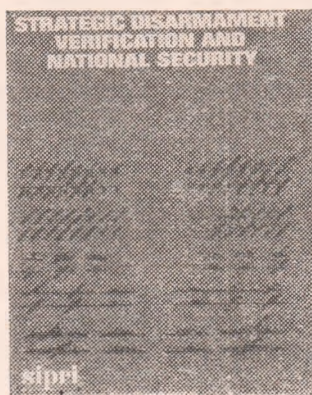
specialiștilor din comerțul exterior, dar și a celorlalți economiști, a tuturor celor preocupați de problemele schimburilor economice externe ale României o analiză sintetică asupra conținutului și rolului balanței de plăți externe în cadrul economiei. După ce marchează structura generală a balanței de plăți externe, autorii își cantonează efortul asupra balanței de plăți externe a țării noastre, balanță privită ca instrument economic în procesul de dezvoltare relevînd schema acesteia, elaborarea planului ei ca și raportarea executării sale. Sînt evidențiate, deasemenea, principalele valențe ale rolului balanței de plăți externe, ultima parte a volumului fiind consacrată problemelor echilibrului balanței și poziției țărilor în curs de dezvoltare față de rezolvarea acestora.

Doa cãrți ale lui Leonard Silk

● Korin Cooney recenzează în ECONOMIC IMPACT nr. 2/1977

doa cãrți ale lui Leonard Silk: The Economists (Economiștii) și Ethics and Profits (Etică și profit), New York 1976. A doua carte este scrisă împreună cu David Vogel. „Economiștii” este o încercare de a schița portretul științific a cinci dintre cei mai marcanți economiști americani: Paul A. Samuelson, Milton Friedman, John Kenneth Galbraith, Wasily Leontief și Kenneth E. Bolding. „Etică și profit” este o prezentare „a ceea ce gîndește omul de rînd despre omul de afaceri și a ceea ce omul de afaceri gîndește despre omul de rînd”. O bună parte din această lucrare se sprijină pe o anchetă făcută de o instituție din S.U.A. printre 360 de conducători de companii. Recenzentul observă că din această anchetă se degajă poziția adversă a omului de afaceri față de critica socială și presa care nu ar înțelege cum să înformeze un public „ostil”, des-

pre problemele capitalismului și profitului.

● Andrzej Karkoszka, de la Institutul de relații internaționale din Varșovia, autorul cărții Strategic Disarmament Verification and National Security (Controlul dezarmării strategice și securitatea națională), editată anul acesta de SIPRI (Stockholm International Peace Research Institute), își propune să analizeze raportul dintre dezarmare și asigurarea, prin intermediul unui

FIȘE

sistem de control, a securității statelor implicate. S-a pornit inițial de la ipoteza unei relații strînse între securitate și controlul dezarmării, efectuîndu-se o serie de calcule pe baza unui studiu de caz; ele au condus la o concluzie sceptică referitoare la validitatea tezei unei relații directe între cei doi termeni (în sensul că controlul asigură o respectare completă a clauzelor tratatului). Pentru a depăși scepticismul, autorul a încercat să elimine, în vederea asigurării unei analize cantitative corecte, tot ce nu poate fi cuantificat în conceptele de „securitate” și „control”. Se ajunge la concluzia că ceea ce asigură securitatea în procesul unei dezarmări strategice nu este controlul complet al aplicării clauzelor tratatului, ci controlul dezvoltărilor în domeniul tehnologiei militare, chiar dacă acestea nu sînt direct stipulate.

AGRICULTURA MODERNĂ

(Urmare din pag. 23)

Din toate studiile elaborate cu privire la consumul de energie în agricultură rezultă că în ferma propriu-zisă se consumă numai 25% din energie, iar restul de 75% se consumă în procesul de industrializare, conservare prin frig și mai ales prin deshidratare, prin transport și comercializare. Este necesar să se studieze toate etapele prin care trec produsele agricole pentru a se reduce consumul de energie în general și de îngrășăminte azotoase în special, date fiind nevoile alimentare mondiale, dată fiind necesitatea ca aceste îngrășăminte să fie repartizate în țările în curs de dezvoltare unde eficiența lor este de 3—4 ori mai mare.

Serioase economii de energie în agricultură se pot realiza prin reducerea numărului de tractoare pe 100 ha, de la 3—4 câte sînt folosite azi mai ales în agricultura vest-europeană la 1—2 tractoare. Economia de energie se mai poate realiza și prin ameliorarea structurilor de proprietate sau trecere la o formă de **proprietate colectivă**, așa cum se propune în studiul din revista franceză a Academiei agricole.

Din analizele făcute în diferite țări în vederea reducerii consumului de energie în agricultură reiese că **producția de carne de pasăre și mai ales de ouă în sistem industrial înregistrează cel mai scăzut indice de conversiune a energiei cheltuite față de energia calorică** rezultată, atît din cauza consumului mare de combustibil pentru hale, cît și din cauza consumului de energie conținut în grăunțele de cereale care sînt utilizate ca furaje.

Așa cum rezultă din studiile întreprinse de oameni de știință, resursele de energie din petrol și gaze sînt pe sfîrșite în

viitorii 15—20 de ani. Este necesar ca în toate sectoarele economice să fie luate măsuri care să ducă la **impiedicarea risipei acestor resurse**. Agricultura care consumă o mică parte din aceste resurse poate și trebuie să-și aducă contribuția în acest sens prin simplificarea tehnologiilor de construcția tractoarelor și mașinilor agricole, prin îmbunătățirea agrotehnicii, îmbunătățirea utilizării îngrășămintelor chimice, folosirea deplină a mașinilor agricole, reducerea consumului la culturile irigate și în sere în care se concentrează un mare consum de energie. Economia de îngrășăminte care se poate obține pe plan mondial **trebuie dirijată înspre țările în curs de dezvoltare** în care eficiența lor este de 3—4 ori mai mare decît în agricultura țărilor dezvoltate. O economie de numai 10% pe care o pot realiza aceste țări rezolvă probleme vitale pentru alimentația popoarelor din Africa, America Latină și Asia, care, așa cum am văzut folosesc o foarte mică cantitate de energie sub formă de îngrășăminte. Iar această economie nu va duce la reducerea randamentelor în agricultura țărilor dezvoltate.

Ca urmare a creșterii prețurilor la petrol și gaze, a scăderii prețurilor cerealelor în raport cu prețurile țîțeiului, se poate prevedea o reorientare a fermierilor spre o agricultură mai puțin specializată, mai complexă, spre folosirea în mai mare măsură a îngrășămintelor organice, spre introducerea rotației culturilor în care lucerna, trifoul, soia, mazărea și alte leguminoase vor asigura azotul organic necesar culturilor de cereale. Fermierii americani au aplicat în ultimul an peste 350 milioane tone de bălegar. Experiențele făcute de prof. Pimentel cu un grup de cercetători în cordonul porumbului, au demonstrat năindoielnic că randamente ridicate se pot realiza și cu îngrășăminte organice.

Toate cele arătate constituie probleme importante pentru orientarea agriculturii în cadrul economiilor diferitelor țări, solicitînd măsuri temeinic cîntărite, încadrate pe deplin în asigurarea echilibrului dezvoltării.

INDUSTRIALIZAREA SOCIALISTĂ

(Urmare din pag. 22)

tehnico-științific și perfecționarea tehnologiilor de fabricație. Făurirea unei industrii moderne presupune implicit integrarea celor mai noi realizări ale științei și tehnicii în toate ramurile. În acest scop un rol hotărîtor l-a avut și îl are crearea unei industrii naționale de mașini și aparate — furnizoare a tehnicii pentru întreaga economie.

Desfășurîndu-se în condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane industrializarea socialistă a țării noastre se bazează, în tot mai mare măsură, pe tehnica cea mai avansată, pe tehnologii moderne, de înaltă eficiență. Una din sarcinile cele mai importante tratate de Congresul al XI-lea al partidului este asimilarea de noi mașini și utilaje, de tehnicitate ridicată, cu performanțe la nivelul celor mai bune realizări mondiale, atacarea cu curaj a unor domenii de vîrf ale tehnicii. În același timp, un aspect important al transformării pe baze moderne a industriei noastre privește **înnoirea continuă a produselor**, asimilarea unor bunuri industriale de calitate tot mai ridicată.

Industrializarea socialistă a țării noastre se mai caracterizează și prin **îmbunătățirea continuă a repartizării teritoriale a forțelor de producție** în ansamblu și, în primul rînd, a industriei, asigurîndu-se dezvoltarea economică și socială armonioasă a tuturor județelor și zonelor. Repartizarea rațională a industriei pe întregul teritoriu conduce la valorificarea tot mai eficientă a resurselor naturale, la utilizarea mai bună a forței de muncă naționale, la organizarea superioară a producției și circulației bunurilor pe ansamblul economiei naționale. Îmbinarea armonioasă a criteriilor de eficiență economică cu cele social-politice în adoptarea deciziilor privind amplasarea teritorială a obiectivelor industriale reprezintă o constantă a politicii partidului nostru.

Conferința Națională a Partidului Comunist Român recent desfășurată a stabilit orientările generale cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în perioada 1981—1985; potrivit acestor orientări va continua ferm politica de industrializare socialistă, accentuîndu-se poziția conducătoare a industriei în ansamblul economiei. Un aspect important îl reprezintă faptul că producția pe locuitor la unele produse de bază va ajunge pînă în anul 1985 la nivelul țărilor avansate economice.

În viitorul cincinal se accentuează **laturile calitative esențiale ale dezvoltării economico-sociale a României**. În centrul preocupărilor va sta ridicarea nivelului tehnic și calitativ al întregii producții materiale, afirmarea și mai intensă a revoluției tehnico-științifice în toate domeniile vieții economico-sociale. Potrivit acestor cerințe, în cadrul politicii de industrializare se stabilesc următoarele orientări de bază: creșterea cu prioritate a ramurilor și subramurilor de înaltă tehnicitate din domeniul metalurgiei, construcțiilor de mașini și chimiei, concomitent cu dezvoltarea și diversificarea producției bunurilor de consum; dezvoltarea bazei proprii de materii prime și energie prin intensificarea activității geologice, valorificarea completă a rezervelor cunoscute și descoperirea unor surse noi, economisirea cu toată fermitatea a materiilor prime și energiei, utilizarea resurselor secundare și deșeurilor; prioritară va fi și în viitorul cincinal orientarea spre ridicarea gradului de valorificare al materiilor prime prin ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor în toate ramurile industriale. O preocupare centrală în noul cincinal este **creșterea mai puternică a eficienței economice** în toate sectoarele prin modernizarea producției și utilizarea intensivă a capacităților, reducerea mai mare a cheltuielilor materiale, desfășurarea cu rezultate superioare a cercetării științifice, formarea de noi cadre și ridicarea nivelului de pregătire profesională a oamenilor muncii. În acest fel se va accelera **creșterea productivității muncii sociale**, sporirea venitului național, se vor asigura condiții pentru ridicarea necontenită a nivelului de trai al poporului.

Cerințe ale instaurării unei noi ordini economice internaționale

ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA ÎN SLUJBA DEZVOLTĂRII

EXISTĂ, în diferite epoci istorice, probleme-cheie de a căror abordare corectă și soluționare rapidă depinde, în mare măsură, progresul în continuare al comunității umane. O astfel de problemă este astăzi combaterea subdezvoltării, micșorarea și, în timp, lichidarea decalajelor ce despart țările bogate de cele sărace. Identificând și caracterizând profund științific această problemă-cheie a lumii noastre, președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta în Raportul prezentat la recenta Conferință națională a partidului: „Accentuarea decalajului dintre țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare, dintre țările sărace și țările bogate — rezultat al vechii politici imperialiste, colonialiste — constituie o problemă de importanță cardinală a zilelor noastre. Este greu să se accepte perpetuarea actualei stări de lucruri, faptul că țări reprezentând mai puțin de 25 la sută din populația lumii dețin 80 la sută din produsul mondial brut, în timp ce trei sferturi din populația globului deține numai 20 la sută“.

În lichidarea subdezvoltării un rol de prim ordin revine științei și tehnologiei. Cum ar putea fi altfel când ele sînt surse de civilizație, bunăstare și progres și cînd promit, prin mijloacele lor amplificate de o grandioasă revoluție tehnico-științifică, să vindece multe din raclele de care suferă omenirea, să elimine multe din suferințele țărilor slab dezvoltate pe care s-a clădit, în timp, prosperitatea țărilor astăzi dezvoltate din punct de vedere economic? Tocmai de aceea decalajele care separă țările „sărace“ de cele „bogate“ în știință și tehnologie — domenii care trebuie să fie pîrgihii de progres accelerat pentru țările rămase în urmă — sînt cu atît mai grave și au implicații și rezonanțe cu atît mai dureroase în întreaga viață economică și socială.

Comparații grăitoare

ÎN NICI UN DOMENIU disparitatea dintre țările industrializate și cele în curs de dezvoltare nu este mai marcată și mai grea în consecințe decît în ce privește cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică. Deși 90% din toți oamenii de știință și tehnicienii ce au existat vreodată pe suprafața pămîntului sînt astăzi în viață, peste 90% din ei lucrează în prezent în și pentru țările dezvoltate. Peste 95% din activitățile lor sînt concentrate asupra cercetărilor în folosul lumii dezvoltate și al convertirii descoperirilor lor în procese tehnice „protejate“ prin patente, licențe, brevete, ce le fac, practic, inaccesibile, sau accesibile în termeni deosebit de oneroși, lumii în curs de dezvoltare.

Cu ajutorul acestui exclusivism științifico-tehnologic, țările dezvoltate au devenit imense fabrici de prelucrare a materiilor prime obținute în principal din țările în curs de dezvoltare. În ultimii zece ani țările dezvoltate au consumat 77% din cărbunele, 81% din petrolul și 95% din gazele naturale obținute pe plan mondial, deși numeric ele reprezintă mai puțin de un sfert din populația lumii. În termeni globali, 20% din populația lumii utilizează 60% din resursele planetei. Locuitorul mediu din țările industrializate consumă, de exemplu, cam de 50 de ori mai multă energie decît omologul său din regiunile sărace ale lumii.

În știință și tehnologie și, în special, în sectoarele „de vîrf“ decalajele sînt și mai mari. O comparație între 7 state industriale avansate și 109 țări în curs de dezvoltare este extrem de grăitoare. Primele, reprezentînd 20% din populația totală, dețin 92% din acceleratorii de protoni existenți, 85% din calculatoarele și 83% din centralele nucleare în funcțiune. Pe locuitor cheltuielile pentru cercetări științifice în țările în curs de dezvoltare sînt de sute de ori mai mici decît în țările dezvoltate. Știutorii de carte reprezintă în țările în curs de dezvoltare 40% din populația adultă față de practic 100% în țările dezvoltate.

Pentru puținul transfer științifico-tehnologic de care au beneficiat pînă acum, țările în curs de dezvoltare depind într-un grad foarte ridicat de societățile transnaționale. Pentru a înțelege în beneficiul real al cui se face acest transfer este suficient să menționăm că din cele mai mari 650 companii transnaționale din lume, 638 își au cartierul general în America de Nord. Europa occidentală și Japonia. Primele 300 firme din S.U.A. și cele 5 200 sucursale străine ale acestor firme realizează 28% din exporturile mondiale, inclusiv 47% din exporturile mondiale de materii prime și 20% din cele de produse industriale. Fără o schimbare în aceste tendințe, societățile transnaționale vor controla înainte de anul 1990 circa 40% din producția lumii nesocialiste. În virtutea noului colonialism științifico-tehnologic, știința și tehnologia transferate țărilor în curs de dezvoltare așa cum vor și cum dictează societățile transnaționale vor perpetua inegalitățile actuale, vor accentua distorsionile și tensiunile din țările în curs de dezvoltare, gazele ale activităților acestor societăți.

Simpla enumerare a faptelor și cifrelor de mai sus sugerează deja cauzele pentru care știința și tehnologia au fost, și încă sînt, împiedicate să se înscrie ca un vector important al depășirii subdezvoltării. Este vorba de faptul că actualul sistem de relații economice internaționale, creat și menținut de colonialism și imperialism, este sediul unui sistem de relații de forță și dominație, în virtutea căruia unele țări — cele capitaliste dezvoltate par destinate să fie atelierele și laboratoarele lumii, iar altele, marea majoritate a celorlalte, cele în curs de dezvoltare, sînt sortite să producă materii prime, pe care în virtutea unei pretense raționalități economice sînt silite să le exporte în stare neprelucrată și deci la prețuri scăzute, fostelor metropole.

Este vorba de faptul că prin export de capital, prin implantarea directă a societăților transnaționale, țările în curs de dezvoltare nu dețin controlul real asupra bogățiilor lor naturale și a celei mai prețioase bogății — cadrele, fiind silite să vadă cum aceste bogății sînt controlate și speculate, după singurul criteriu al profitului maxim pentru o societate transnațională al cărei cartier general se află undeva la mii de kilometri distanță. Este vorba de asemenea de faptul că în lume se întetește, tot în numele „dreptului celui mai tare“ și în urmărirea profitului maxim, amețitoarea cursă a înarmărilor și a vînzărilor de arme, ai cărei principali protagoniști sînt tot țările cele mai industrializate, care blochează astfel în domeniul militar circa 60 milioane de oameni, inclusiv cercetători, tehnicieni și muncitori de înaltă calificare sustrași producției și cercetării în scopuri pășnice.

Este limpede că avem de-a face cu o ordine mondială profund inechitabilă care se cere înlocuită — prin efortul conștient al tuturor țărilor, atît în curs de dezvoltare cît și dezvoltate, — cu o nouă ordine economică și politică internațională, care să permită lichidarea decalajelor și să asigure condiții pentru progresul accelerat și nestinjenii al tuturor țărilor, și în primul

rind al celor în curs de dezvoltare, accesul larg al acestor țări la cuceririle științei și tehnologiei moderne. România socialistă a militat întotdeauna, pe toate planurile și îndeosebi în cadrul Organizației Națiunilor Unite și organismelor sale specializate, pentru accesul larg al tuturor țărilor la cuceririle științei și tehnicii, pentru lărgirea transferului de tehnologie și a cooperării internaționale în acest domeniu. În acest sens este suficient să evocăm numeroasele inițiative și rezoluții inițiate de România în cadrul O.N.U. de-a lungul anilor: „Bazele cooperării economice internaționale“ (1957) „Posibilitățile cooperării internaționale în domeniul dezvoltării industriei petroliere în țările subdezvoltate“ (1959), „Punerea în valoare a resurselor umane“ (1965), „Știința și tehnologia“ (1967), „Cooperarea internațională în domeniul utilizării calculatoarelor electronice și tehnicilor de calcul pentru dezvoltare“ (1968), adoptate în Adunarea generală a O.N.U.; „Raportul comiteșului consultativ pentru aplicarea științei și tehnicii în folosul dezvoltării“ (1965), la ECOSOC; „Utilizarea ordinarilor și a tehnicilor de calcul la dezvoltarea industrială“ (1969), la O.N.U.D.I.; „Cooperarea științifică și tehnologică“ (1967 și 1968), la C.E.E./O.N.U. etc.

Practici și mecanisme care adîncesc inegalitatea

PARALEL cu diviziunea muncii care este fundamental structurată în interesul țărilor dezvoltate, în domeniul științei și tehnologiei acționează mecanisme specifice inechitabile, care mențin, și în unele cazuri, adîncesc decalajele.

Așa cum arată cunoscutul cercetător al viitorului, profesorul norvegian Johan Galtung: „Echipele științifice din țările dezvoltate, numite centru, se duc în țările în curs de dezvoltare, numite periferie, pentru a lua date de bază asupra zăcămintelor, sedimentelor, florei, faunei, cercetărilor arheologice, atitudinilor, comportării, dar mai departe, prelucrarea acestor date, analiza și teoria se produc în universitățile centrului, care joacă rolul unor uzine, iar produsul final merge după aceea spre consum în centrul periferiei“.

Dar în țările în curs de dezvoltare nu se produc și culeg numai date brute, ci se fac investigații de mare valoare care însă, din lipsa unei infrastructuri tehnologice adecvate, nu pot fi convertite în aplicații, rămînînd astfel tot un fel de materii prime, care numai prin prelucrare capătă, în țările dezvoltate, o valoare superioară cu consecințe materiale directe, mărînd avuția națională a acestor din urmă țări. Mai mult, producția științifică a țărilor în curs de dezvoltare este însușită gratuit de țările dezvoltate căci, așa cum arată profesorul olandez Jan Tinbergen, laureat al Premiului Nobel pentru economie: „Prin tradiție, rezultatele cercetării științifice sînt publicate liber pe plan internațional. Astfel, cercetarea țărilor în curs de dezvoltare contribuie și reprezintă o adițiune la cunoașterea lumii, însă de această cunoaștere profită mai degrabă țările dezvoltate din cauza dezvoltării lor superioare și a bazei lor industriale. Prin contrast, cunoașterea tehnologică este o materie importantă care este cumpărată și vîndută pe piețele naționale și internaționale. Ea este păstrată cu grijă în special în țările dezvoltate. Cele mai avansate procese și „know-how“-ul necesar pentru a le folosi nu sînt puse în mod automat la dispoziția țărilor în curs de dezvoltare. Dacă sînt cerute, ele trebuie cumpărate“. Și aceasta desigur în condiții oneroase.

În transferul de tehnologie există astăzi numeroase practici care adîncesc inegalitatea între vînzător (aproape întotdeauna dintr-o țară dezvoltată) și cumpărătorul din țara în curs de dezvoltare. Chiar și simplul acces la tehnică poate fi serios restrîns de către carteluri, monopoli și diferite practici comerciale restrictive ale furnizorilor de tehnologie. Astfel de acorduri de tip cartel între furnizori, schimbul de licențe „în cruciș“, punerea în comun a unor brevete și constituirea de fonduri comune pentru „apărarea“ acestor brevete ș.a. reduc în mod artificial numărul de surse de tehnologie, întăresc puterea de negociere, și așa superioară, a proprietarilor de tehnologie, permițîndu-le acestora să fixeze prețuri și să impună condiții pe care nu le-ar putea obține în regim de liberă concurență. Restricții favorabile vînzătorului de tehnologie privesc și domeniul de utilizare, cumpărătorului limitîndu-i-se sfera în care poate folosi tehnologia și împiedicîndu-i-se, printre altele, accesul la export. De multe ori, cumpărătorului i se interzice achiziționarea din alte surse și utilizarea de tehnici concurențe, i se impun restricții cantitative la producția ce o efectuează pe baza tehnologiei cumpărate. Astfel de restricții cantitative sînt fie explicite, fie mai voalate dar nu mai puțin eficace (așa cum este cazul acordurilor în care peste un anumit volum de producție crește vertiginos redevențele ce trebuie plătite proprietarului tehnologiei respective).

În același mod se folosesc, pentru a crea vînzătorului de tehnică un avantaj unilateral, și practici care inițial aveau ra-

țiuni corecte. Așa este cazul „licenței globale“ (adică al achiziționării mai multor brevete sau a mai multor tehnologii cu ocazia unei singure operații). Menită inițial a-l asigura pe cumpărător că va dispune de ansamblul procesului și de toate perfecționările tehnice, licența globală este astăzi frecvent folosită pentru a forța (sau incita) concesionarul să achiziționeze tehnologii de care nu are nevoie, dar fără de care vînzătorul nu-i livrează licența de care concesionarul are realment nevoie. Mai mult, licența globală poate antrena și o prelungire a duratei contractului și a plăților, în cazul în care brevetele principale sînt aproape de termenul de expirare — după care intră în domeniul public — și cele complementare (respectiv cele pe care cumpărătorul a fost obligat să le achiziționeze) au o durată de protecție mai mare.

O soartă similară o are și practica „cumpărărilor legate“, care are și rațiuni pozitive, izvorîte din faptul că uneori o anumită tehnologie nu poate fi utilizată în absența unor repere sau materiale bine determinate și cu specificații foarte exigente. În practică însă, studii detaliate întreprinse de Secretariatul UNCTAD arată că, de fapt, prevederile privind cumpărăriile legate sînt utilizate ca o sursă suplimentară de venituri pentru vînzător și, adesea, au ca efect o supraevaluare a prețurilor elementelor încorporate, în condițiile în care vînzătorul de tehnică și de produse legate devine, pentru aceste produse, un adevărat monopolist, practicînd prețuri uneori cu 100% mai mari decît cele ce ar prevala în situația de liberă concurență.

Un alt obstacol major în folosirea tehnologiilor achiziționate de țările în curs de dezvoltare îl reprezintă restricțiile teritoriale la export. Ele pot fi directe și explicite, sub forma prohibirii globale a exporturilor, a interdicției de export spre anumite destinații, sau a contingentelor de export, sau implicite prin intermediul societăților transnaționale, în cadrul raporturilor de subordonare ale filialelor din țările în curs de dezvoltare față de societățile-„mamă“ din țările dezvoltate. Restricțiile la export pot fi și indirecte, sub forma necesității unei autorizații prealabile de export al produselor din partea vînzătorului tehnicii cu care s-au fabricat produsele, sub forma redevențelor sporite pentru produsele exportate, a unor cerințe de calitate mai severe la export. etc.

Din 2000 contracte încheiate de 10 țări în curs de dezvoltare pentru achiziționarea de tehnologie, ce au făcut recent obiectul unui studiu al UNCTAD, 53% conțin restricții la export, cifră care relevă amploarea fenomenului dar care poate ascunde faptul că sînt țări, mai puțin dezvoltate, în care 99% din contractele prin care se achiziționează tehnologie conțin restricții explicite la export.

La împovărarea celui ce cumpără tehnologie concură și metode contabile: redevențele se plătesc la valoarea brută a producției sau a vînzărilor, în timp ce normal ar fi să se plătească la „valoarea adăugată“ care dă o măsură mai corectă a aportului tehnologic. Frecvent, aportul tehnic este înregistrat și ca aport de capital, ceea ce conduce la o plată dublă: atît de redevențe cît și de beneficii la capital.

Deosebit de inegal și de oneros pentru țara cumpărătoare în curs de dezvoltare, transferul de tehnologie poate deveni o frînă serioasă în însăși dezvoltarea potențialului tehnic și științific național al țării respective. Astfel, numeroase acorduri de transfer de tehnologie limitează explicit libertatea cumpărătorului de a întreprinde propria sa cercetare științifică atît în domeniul respectiv, cît și în alte domenii conexe. Sînt prevăzute clauze de „retrocesiune“ sau de „retur de licențe“, prin care orice inovație sau îmbunătățire adusă procesului de producție de către cumpărătorul de tehnologie trebuie cedată vînzătorului de cele mai multe ori gratuit, în timp ce în sens invers, nu există obligativitate și cu atît mai puțin gratuitate.

În mai multe contracte de licențe sînt practicate deosebit de grave restricții în angajarea și formarea de personal local, ceea ce impune permanentizarea dependenței de exterior, contribuie la „exodul de inteligență“ și în general, costă foarte mult țara în curs de dezvoltare gazdă, cunoscute fiind salariile ce se pretind în țări ce abia plutesc la linia de subsistență, de către consultanți, experți etc. din țările dezvoltate.

Am amintit doar cîteva din obstacolele și mecanismele inechitabile se acționează în defavoarea țărilor în curs de dezvoltare, pe piața mondială de tehnologie. Dar în mod inechitabil și profund păgubitor pentru țările rămase în urmă circulă nu numai știința și tehnologia, ci și creatorii acestora — cadrele*.

Bogdan BALTAZAR

* În a doua parte a acestui articol, care va fi publicată într-unul din numerele viitoare, autorul prezintă concepția României despre locul științei și tehnologiei în procesul instaurării unei noi ordini economice internaționale.

TENDINȚE — CONIUNCTURI

Piața zahărului

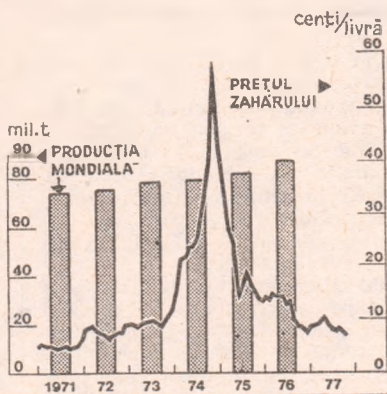
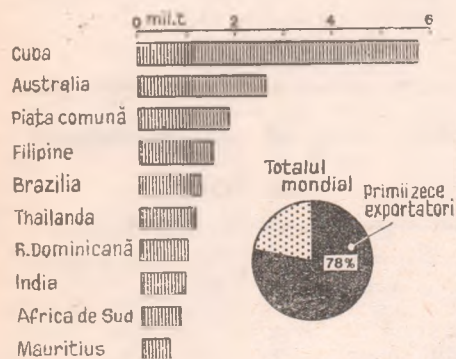
PRODUCȚIA mondială de zahăr în sezonul 1 septembrie 1977—31 august 1978 se va situa între 87 și 91 milioane tone, depășind cu

alte curvințe consumul mondial, estimat la circa 85 milioane tone. Ca urmare, se așteaptă că prețul zahărului pe piața internațională va suferi în continuare presiunea exercitată în ultimii doi ani de ma-

iorarea stocurilor mondiale (vezi graficul).

Se așteaptă o creștere a cererii de zahăr și în țările în curs de dezvoltare, unde consumul pe locuitor reprezintă încă mai puțin de o treime din cel al țărilor dezvoltate.

EXPORTUL DE ZAHĂR BRUT ÎN 1976

Sursa: Organizația internațională a zahărului

Cooperare polono-franceză

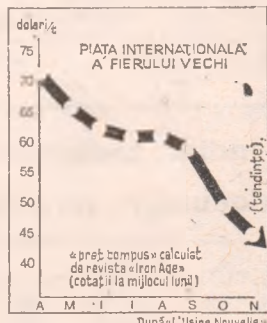
ÎN ultima perioadă, cooperarea economică polono-franceză s-a îmbogățit cu o nouă formă, și anume construirea în comun de întreprinderi în țerte țări. De exemplu, societatea poloneză „Polimex-Cekop” a încheiat un acord cu firma franceză „Creusot Loire Entreprize” privind construirea de uzine complete în țări în curs de dezvoltare. Printre obiectivele realizate în comun de specialiști polonezi și francezi figurează o conductă de petrol în Iran, o oțelărie și instalații energetice în Siria, o fabrică de acid sulfuric în Maroc, o oțelărie în Venezuela. o

serie de centrale telefonice în Irak.

Fier vechi: degringolada prețurilor

UNUL DINTRE EFECTELE colaterale ale crizei care afectează industria siderurgică din Occident îl constituie puternica scădere a prețurilor la fier vechi pe piața mondială capitalistă. De la nivelul ridicat de 144,50 dolari per tonă la începutul lunii aprilie 1974, indicele săptămânal calculat de revista „Iron Age” a scăzut în jur de 75 dolari la începutul anului 1975, iar în aprilie a.c. a început o nouă etapă de reducere

considerabilă a prețului la fier vechi (vezi graficul alăturat). Această tendință influențează, la rândul său, asupra industriei oțelului, printre cei mai de seamă beneficiari ai reducerii prețului numărându-se mini-otelăriile, care sînt importante consumatoare de fier vechi.

Orientări în dezvoltarea economică

Bolivia: ponderea industriei în creștere

PLANUL DE DEZVOLTARE a economiei Boliviei pe perioada 1976 — 1980 vizează o creștere a P.I.B. cu 9,4% pe an, pe baza unor investiții de 3,5 miliarde de dolari (dintre care o treime vor proveni din exterior). Economia boliviană depinde în mare măsură de sectorul minier. Al doilea producător mondial de cositor — după Malaezia — cu circa 28 300 tone în 1975, Bolivia extrage, de asemenea, plumb (16 800 t), zinc (49 500 t), antimoniu (11 800 t) la care se află pe locul doi în lume după Africa de Sud, tungsten, wolfram, bismut, argint, aur și cupru. Subsolul Boliviei conține de asemenea minerale uranifere. De curind, a fost descoperit în estul țării un zăcămint de fosfați, estimat la 20 milioane de tone. Pentru a încuraja sectorul micilor exploatare miniere, Banca Mondială a împrumutat „Banco Minero de Bolivia” cu 12 milioane dolari. Există între 2 500 și 3 000 mine mici (dintre care unele sînt exploatate de o singură familie), din care se extrag: cositor, antimoniu, tungsten, plumb etc. Ca urmare a acestei noi investiții, minele mici vor trebui să exporte, în cursul următorilor zece ani, minereuri în valoare de 110 milioane dolari. Bolivia își propune ca pînă în 1979 să ajungă să rafineze toată producția sa de concentrate de cositor. Unele din proiectele cele mai importante în domeniul construcțiilor de fabrici și uzine vizează construcția unei turnătorii-rafinării de plumb și de argint (turnătoria, situată la Karachimpapa va produce anual 20 000 tone de plumb, 150 tone argint, 1 049 tone zinc, 225 tone cositor și 160 tone antimoniu). Se vor mai construi o rafinărie de zinc (care va fi dată în funcțiune după 1983), o uzină de antimoniu (care va produce circa 5 000 tone de metal pe an) etc.

Proiectele industriale sînt numeroase și se Altele proiecte industriale vizează producția de automobile cu începerea din anul 1981, la instalarea de mini-otelării în regiunile din centrul și sudul țării, la o fabrică de tuburi de oțel (care va permite suprimarea unor importuri în valoare de 15 milioane dolari). Din 1977 se produc la Cochabamba 22 000 biciclete anual, dintre care 12 000 vor fi exportate spre țările Grupului andin. La El Alto a început instalarea unei uzine care va asambla compresoare și pompe pneumatic, destinate mai ales exportului spre țările Grupului andin. Se vor da în folosință, în viitorii ani, fabrici de ciment, uzine petrochimice, o uzină care va asambla televizoare, fabrici de zahăr, de ulci etc.

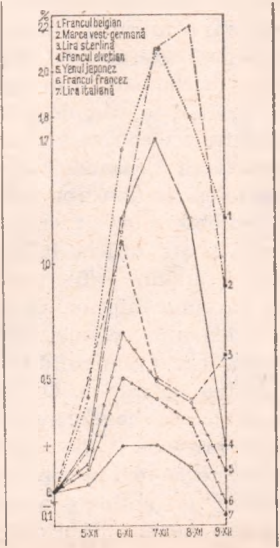
Se speră că producția de petrol va ajunge la 180—200 000 barili/zi în 1980. Rezervele certe ale țării sînt estimate la 140 miliarde de barili, cu perspectiva de a se tripla.

EVOLUȚII MONETARE

ÎN SAPTĂMÎNA 5—9. XII. 1977 piețele valutare au cunoscut o nouă perioadă agitată. Reține atenția ca o ilustrare a efortului făcut de băncile centrale în vederea combaterii fluctuației cursurilor valutei, cifra estimativă a totalului intervențiilor din august-octombrie publicată în această săptămînă: circa 30 miliarde dolari. Revenirea parțială a dolarului de la finele perioadei a fost pusă în legătură cu o posibilă armonizare a poliției țărilor occidentale în vederea reducerii tensiunilor de pe piețele de schimb.

Yenul japonez a avut o tendință moderată de depreciere atingînd un maxim de circa 240,80 yeni pentru un dolar (plus 0,7%), după care a revenit la nivelul de circa 242 yeni pentru un dolar. Se apreciază că această evoluție a avut loc sub supravegherea atentă exercitată de Banca Japoniei și sub efectul de „așteptare” a măsurilor economice concrete anunțate de guvernul recent remaniat. Observatorii continuă totuși să exprime rezerve față de posibila frinare sau inversare a tendinței de depreciere a yenului în raport cu dolarul.

Marca vest-germană a realizat o puternică revenire în raport cu dolarul față de care a atins un nivel maxim absolut de circa 2,1533 mărci, evoluînd în ansamblu la un nivel cu circa 2% peste închiderea de referință de 2,2095 mărci pentru un dolar. Ea a terminat intervalul la circa 2,19 mărci pentru un dolar. Evoluția mărcii vest-germane a afectat puternic pe partenerii săi din cadrul „minisistemului” vest-european de fluctuare concertată, care s-au aflat la limita minimă de intervenție. Francul belgian a fost puternic afectat, fiind susținut prin inter-

venții importante precum și printr-o nouă majorare, de la 6 la 7% a taxei scontului. În aceste condiții valuta belgiană a revenit, terminînd intervalul la circa 34,45 franci pentru un dolar.

Francul elvețian a continuat să manifeste o tendință fermă în raport cu dolarul, atingînd un maxim de circa 2,1030 franci pentru un dolar. După ce a oscilat între 1,0 și 1,8% în raport cu închiderea anterioară de 2,1435 franci pentru un dolar, el a terminat intervalul cu puțin peste acest nivel. Lira sterlină a resimțit șocul mișcărilor valutare continentale, înregistrînd la rîndul său, la cursul de circa 1,8335 dolari pentru o liră, o depreciere de circa 1,1%. După aceea a regresat ușor, închizînd cu un avans de numai 0,6% față de închiderea de referință. Francul francez și lira italiană, în pofida unor reveniri de moment, continuă să fie slabe în raport cu valutele europene mai sus amintite și cu yenul, nereușind să se desprindă din limitele de circa 4,8460 franci și respectiv 877,50 lire pentru un dolar. La ultima licitație organizată de F.M.I. aurul a fost adjudecat la un preț de 160,03 dolari pe uncie, prețul aurului regresînd la 156,55 dolari/uncie la ultimul fixing londonez de pe 9. XII. a.c.

**Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN**

Evoluția principalelor valute occidentale în perioada 5—9 decembrie, luîndu-se ca bază cursul dolarului S.U.A. din 2 decembrie 1977.

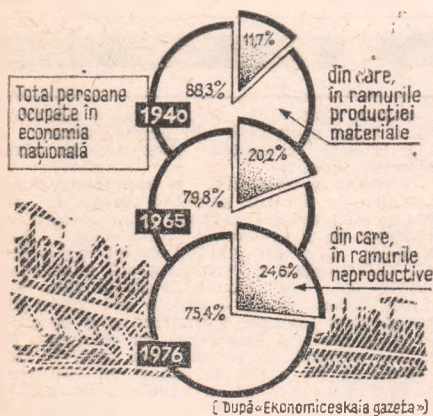
Recrudescențe protecționiste : cauze și reacții

ANALIZÂND, în suplimentul său din noiembrie a.c., evoluțiile recente din cadrul comerțului mondial capitalist, revista franceză „L'Usine Nouvelle“ subliniază recrudescența tendințelor protecționiste, survenite în ultimii ani.

După opinia revistei, la accentuarea acestui fenomen contribuie o serie de cauze cum sînt : „criza petrolului“, care a determinat dezechilibrarea balanțelor comerciale ale țărilor importatoare de petrol ; specializarea prea avansată a unor țări în anumite domenii industriale, deoarece — atunci cînd tinde să devină monopol, cu toate atribuțiile sale negative — această specializare provoacă reacții de protecție ; politica de salvagardare, de către țările capitaliste dezvoltate, a unor ramuri depășite sau cu o structură anaeronică ; măsurile de protecție a industriilor naționale care se dezvoltă în țările în curs de dezvoltare, deoarece — atunci cînd aceste măsuri facilitează implantarea și expansiunea pe terțe piețe a companiilor multinaționale — ele provoacă reacții de apărare. De aceea, apreciind că „liberschimbismului“ i-a sunat ceasul, revista se pronunță pentru un „liberalism al schimburilor“, organizat în cadrul noii ordini economice internaționale.

U. R. S. S. : evoluții în repartiția forței de muncă

RIDICAREA CONTINUĂ a productivității muncii sociale în Uniunea Sovietică și imperatiile progresului tehnic, creșterea nivelului de trai al populației și a cerințelor acesteia permit și, totodată, determină modificarea permanen-

ță a repartiției forței de muncă ocupate în economie. După cum se vede din graficul alăturat în perioada 1940—1976 a sporit de peste două ori ponderea forței de muncă (fără elevi și studenți) ocupate în sectoarele de activitate neproductive, pe seama scăderii ponderii forței de muncă ocupate în ramurile producției materiale. Deplasarea

este mai sensibilă către domenii ca : ocrotirea sănătății, cultura fizică, asistența socială, învățămîntul, cultura și arta, știința și deservirea științifică, în care — în ansamblu — în 1940 erau ocupate 5,9% din întreaga forță de muncă, iar în 1976 — peste 16%.

Japonia : valorificarea resurselor geotermale

CAPACITATEA TOTALĂ a centralelor electrice geotermale din țările capitaliste este evaluată la circa 1500 MW, cele mai avansate țări în valorificarea acestei forme de energie fiind Japonia, S.U.A., Italia, Noua Zeelandă, Mexic ș.a. Se apreciază că într-un viitor nu prea îndepărtat asemenea centrale vor începe să funcționeze în Islanda, Nicaragua, Salvador și Turcia.

Deși cele cinci centrale electrice geotermice, care funcționează în prezent în Japonia, însumează o capacitate utilizată de numai 76 MW, prospecțiunile efectuate recent, cu ajutorul celor mai perfecționate metode, au evidențiat că — la nivelul actual al tehnicii de foraj și exploatare — potențialul energetic geotermal utilizabil al țării se cifrează la 20 000 MW. În cercurile oficiale se apreciază că în jurul anului 1985 capacitatea totală instalată a centralelor geotermice din Japonia va ajunge la 1000 MW, iar în jurul anului 1990 la 3000 MW. Exploatarea resurselor geotermale situate la adîncimi mari (pînă la 4000 m), ca urmare a perfecționării tehnologiilor de foraj, va permite totodată sporirea capacității unitare a centralelor electrice (de la 50 MW în prezent, la 250 MW).

India : cărbunele inlocuiește petrolul

CHELTUIND anual peste 1,6 miliarde de dolari pentru importul de petrol, India este deosebit de interesată în dezvoltarea utilizării altor purtători de energie primară. Atenția se îndreaptă în primul rînd spre valorificarea bogatelor resurse naționale de cărbune. La Ramagundam a intrat în funcțiune prima uzină de îngrășăminte bazată pe prelucrarea cărbunelui. Într-o serie de fabrici de zahăr, textile, de ciment, cărămizi, centrale electrice ș.a. s-a trecut la reproiectarea cazanelor de abur, pentru a folosi combustibil solid ; un interes deosebit a trezit crearea unui cazan care poate utiliza la ardere — cu eficiență înaltă — fie petrol sau gaze, fie cărbune inferior, deșeuri, vegetale (de exemplu, pînuși de porumb sau bagasa, care rămîne după prelucrarea trestiei de zahăr). O instalație experimentală de gazificare a cărbunelui (care produce și 100 tone de coes pe zi) servește pentru punerea la punct a tehnologiei de obținere a combustibilului gazos necesar fabricilor ce nu

pot întrebuița direct cărbunele.

Circa 25 de instituții din India proiectează și experimentează în prezent diferite instalații de încălzire și climatizare cu ajutorul energiei solare. Hala fabricii de motoare electrice de la Hardwar, situată la poalele masivului Himalaia, exploatează cu bune rezultate un astfel de sistem.

Prin grija Consiliului național pentru productivitate din India, se desfășoară un program, eșalonat pe o perioadă de doi ani, pentru specializarea cadrelor ingineresti în domeniul raționalizării consumurilor energetice.

Un oraș al automobilelor electrice

LA ITAIPŪ, pe fluviul Parana, Brazilia construiește o uriașă hidrocentrală cu puterea instalată de 12 mii MW și care va avea cel mai mare baraj din lume.

Ținîndu-se seama de această viitoare sursă de energie ieftină, la Rio Claro — oraș cu peste 100 mii de locuitori, din apropierea complexului hidroenergetic — s-a construit o fabrică de automobile electrice. Tipul proiectat, denumit „Itaipū“, dezvoltă o viteză de 50 km/h, fiind adecvat circulației urbane. Întrucît autonomia de parcurs este de numai 80 km, se prevede ca într-o serie de puncte din oraș să fie amplasate instalații care să reîncareze bateriile de acumulatori în timpul parcurii mașinilor. Autoritățile locale și-au propus ca în 1980, Rio Claro să devină un oraș experimental model în ce privește trecerea la utilizarea automobilelor electrice, nepoluante și, mai ales, neconsumatoare de benzină.

Ritmuri în industria chimică

ÎN ȚĂRILE CAPITALISTE DEZVOLTATE producția chimică constituie una dintre cele mai dinamice ramuri ale industriei. Datele statistice evidențiază că ritmul mediu pe anii 1963—1973 de creștere a producției chimice a devansat net, în marea majoritate a cazurilor, ritmul expansiunii producției pe ansamblul industriei prelucrătoare ; coeficientul devansării a fost de 2 în cazul Angliei, de 1,9 în cel al S.U.A., R.F.G. sau al Olandei, de 1,8 în cazul Franței, de 1,7 în cel al Italiei și de numai 0,9 în cazul Japoniei.

După aprecierea specialiștilor, în perioada 1973—1983 ritmul de dezvoltare a producției chimice se va încetini în țările capitaliste industrializate, comparativ cu cel înregistrat în deceniul precedent. Ca urmare, se prevede că și coeficientul de devansare, amintit mai sus, se va situa la nivelul mediu de 1,5 față de 1,9 în perioada 1963—1973.

GLOSAR

Schema de preferințe tarifare generalizate

SCHEMA DE PREFERINȚE tarifare generalizate este un cod în care sînt cuprinse toate prevederile referitoare la modul în care o țară dezvoltată acordă preferințe tarifare generalizate țărilor în curs de dezvoltare. Schemele de preferințe diferă de la o țară (grup de țări) donatoare la alta, dar, în general, ele cuprind următoarele grupe mari de prevederi: perioada de aplicare a tratamentului preferențial; lista țărilor beneficiare; lista produselor cărora li se aplică tratament preferențial, precum și avantajul vamal acordat fiecărui produs (scutire de taxă vamală sau procentul de reducere a taxei vamale); mecanisme de salvagardare: regulile de origine și documentele de atestare a originii (certificat de origine). Schemele de preferințe tarifare generalizate ale țărilor capitaliste dezvoltate au intrat în vigoare în următoarea ordine cronologică: iulie 1971 — țările C.E.E.; august 1971 — Japonia; octombrie 1971 — Norvegia; ianuarie 1972 — Anglia, Danemarca, Finlanda, Irlanda, Noua Zeelandă, Suedia; martie 1972 — Elveția; aprilie 1972 — Austria; iulie 1975 — Canada; ianuarie 1976 — S.U.A. Anglia, Danemarca și Irlanda au adoptat schema C.E.E. în ianuarie 1974, după aderarea lor la acest organism. Australia a aplicat un tratament preferențial pentru produsele din țările în curs de dezvoltare încă din 1966, pe care l-a îmbunătățit după anul 1970 conform recomandărilor UNCTAD.

M. I.

mentare în țările în curs de dezvoltare prin îmbunătățirea surselor și raseilor, combaterea dăunărilor și maladiilor etc. Aceste programe acoperă în prezent principalele culturi și animale destinate alimentării omului, ca și majoritatea zonelor ecologice din țările în curs de dezvoltare. Una din acțiunile sprijinite de Grup a fost realizarea unei repertorii a organizațiilor și proiectelor de cercetare agricolă, ca și a personalului științific al acestora, din 65 țări în curs de dezvoltare. Printre membrii GCRAI se numără și România.

2) Dezbaterile publice organizate la Strasbourg de Consiliul Europei occidentale la sfîrșitul lunii noiembrie a.c., reunind parlamentari, oameni de știință, reprezentanți ai industriei și un numeros public, au avut ca temă: necesitățile de energie, resursele și economisirea lor; resursele tradiționale (nucleare) de energie și incidența lor asupra mediului inconjurător; opțiunea nucleară — pro și contra; perspectivele energetice și politicile de viitor.

Acceptînd președinția acestei comisii, Willy Brandt a declarat într-un interviu acordat ziarului vest-german *Süddeutsche Zeitung*: „Sînt pe deplin de acord, desigur, cu atitudinea celor mai multe dintre țările interesate că tratativele propriu-zise trebuie să fie duse în continuare în cadrul sistemului în vigoare al O.N.U. Chiar dacă au existat — și nu vreau să ascund absolut deloc aceasta — la unii parteneri îndoială și chiar rețineri serioase, convorbirile ayute m-au convins (...) că o asemenea comisie independentă poate să aducă o contribuție în ce privește relațiile concrete, dar și în ceea ce privește crearea unei anumite atmosfere, să modifice caracterul conflictelor și să evidențieze posibilitățile de rezolvare”.

Cooperare

David Kernbach, Timișoara — 1) Proiectul ordinii de zi provizorii a Conferinței Națiunilor Unite privind cooperarea tehnică între țările în curs de dezvoltare, care va avea loc la Buenos Aires în august-septembrie 1978, include în momentul de față trei teme mari: cooperarea tehnică între țările în curs de dezvoltare, ca nouă dimensiune a cooperării internaționale în scopul dezvoltării; măsuri de ordin instituțional care se cer adoptate pe plan național pentru promovarea cooperării tehnice între țările în curs de dezvoltare; măsuri de ordin instituțional care se cer adoptate pe plan interna-

țional și participarea țărilor dezvoltate, a sistemului Națiunilor Unite și a altor organizații internaționale. 2) Potrivit raportului unui grup de lucru al P.N.U.D. solicitat să identifice obstacolele care frînează cooperarea tehnică între țările în curs de dezvoltare, principalele dintre ele sînt: lipsa flagrantă de informații și comunicații asupra posibilităților și necesităților țărilor în curs de dezvoltare; prejudecățile care determină ca aceste țări să prefere să importe din țările dezvoltate și să facă apel la specialiști și birouri de studii din aceste țări; absența unor mecanisme de natură să promoveze o cooperare între aceste țări; actualele formalități și practici folosite de sistemul O.N.U. pentru proiectele de natură să favorizeze cooperarea tehnică între țările în curs de dezvoltare.

Indice O. N. U.

Valentin Uruioe, Făgăraș — Oficiul de statistică al O.N.U. calculează și el un indice al prețurilor produselor de bază în comerțul internațional. Indicele se calculează din anul 1957, pentru două grupe mari de țări (țări dezvoltate și țări în curs de dezvoltare), pe baza unor serii de prețuri furnizate atât de țările exportatoare cit și de cele importatoare (cotații de bursă, prețuri de licitație, prețuri de tranzacție). Indicele are doi subindici: unul pentru materii prime (care se calculează pentru un nomenclator de 58 produse) și altul pentru metale neferoase (un nomenclator de 6 produse).

Universitatea Națiunilor Unite

Alexe Pardan, Șimleu Silvaniei — Ideea creării unei astfel de instituții a fost sugerată pentru prima dată de fostul secretar general al O.N.U. U Thant în 1969, ca universitate în sensul obișnuit al cuvîntului. Ideea a evoluat, ajungîndu-se la un institut de cercetări internaționale. Inițierea universității Națiunilor Unite, în această accepție, a fost hotărîtă de Adunarea generală a O.N.U. în 1972. Sediul central al Universității a fost stabilit la Tokio în 1974. În ianuarie 1975, Consiliul (organul de decizie supremă al Universității) a ales trei domenii prioritare de cercetare: foameta în lume; distribuirea, folosirea și administrarea resurselor naturale; dezvoltarea socială și umană. Printre temele concrete abordate se numără metodele de conservare a produselor agricole și problema nutriției, căutarea unor noi surse de energie, transferul de tehnologie în țările în curs de dezvoltare etc.

Lectură

Ilie Radovan, Jimbolia — 1) Sub raportul tirajului volumelor editate anual raportat la numărul

populației. România se află — potrivit statisticilor UNESCO — între primele 15 țări ale lumii. În 1976 editurile din țara noastră au publicat 3 813 titluri de cărți și broșuri, într-un tiraj total de 78 630 000 exemplare. 2) Sondaje și anchete privind timpul afectat lecturii se efectuează în numeroase țări ale lumii. În R.F.G., de pildă, asemenea sondaje au relevat că cetățenii acestei țări consacră în medie lecturii șapte ore pe săptămînă. Persoanele cu studii secundare citesc în medie 11 ore și 25 minute pe săptămînă, în vreme ce acelea cu studii primare citesc 8 ore și 31 minute pe săptămînă. Situația este inversă în țara respectivă în ce privește emisiunile de televiziune: persoanele cu studii primare petrec în medie săptămînal 12 ore și 23 minute în fața televizorului, față de 9 ore și jumătate în cazul absolvenților de liceu. Lectura privește atât cărțile, cit și ziarele și revistele.

Cercetare

Visarion Iiescu, Suceava — 1) Grupul consultativ pentru cercetări agricole internaționale (GCRAI) a fost creat în anul 1971, sub egida F.A.O., P.N.U.D. și a Băncii Mondiale. Programele beneficiind de sprijinul său (în valoare de 78 miliarde dolari în 1977) au ca principal obiectiv sporirea producției agroali-

Dialog

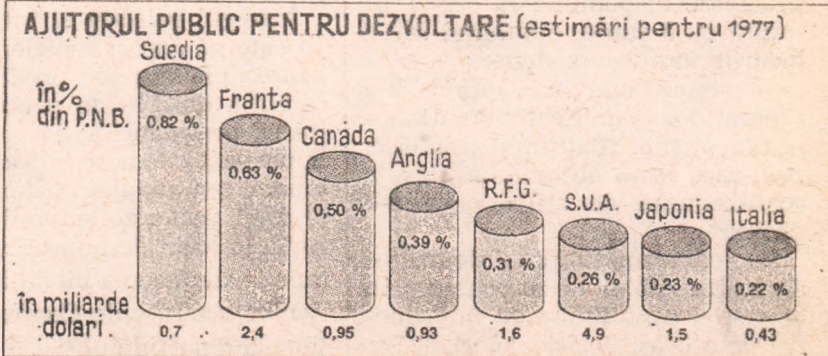
Bucur Voican, București — Comisia independentă formată din circa 15 personalități din țări în curs de dezvoltare și dezvoltare, a cărei președinție a fost acceptată la 28 septembrie a.c. de Willy Brandt, va avea rolul de a sprijini eforturile guvernelor și organizațiilor internaționale de a debloca așa-numitul „dialog Nord-Sud” și de a ajunge la relații economice internaționale echitabile

Asistență

Sever Butaciu, Blaj — Cu ocazia reuniunii anuale a Comitetului de ajutor pentru dezvoltare al O.C.D.E., desfășurată la Paris la 26-27 octombrie a.c., cîteva țări și-au reafirmat intenția de a se

strădui să ridice volumul ajutorului lor public pentru dezvoltare la cel puțin 1% din produsul național brut, altele au declarat că speră să atingă obiectivul de 0,7% din P.N.B. la sfîrșitul acestui deceniu. În vreme ce altele intenționează să majoreze acest ajutor în cursul anilor viitori, fără a atinge însă obiectivul fixat de 0,7%.

Nivelul actual relativ și absolut al ajutorului public pentru dezvoltare acordat de unele din țările membre ale Comitetului amintit este prezentat în graficul de mai jos, reprodus după revista „Le Nouvel Economiste”. Graficul nu include așadar, asistența pentru dezvoltare acordată de țările exportatoare de petrol.

DOCUMENTELE CONFERINȚEI NAȚIONALE A PARTIDULUI — GHID ÎN ACȚIUNE

- Aprobare deplină, angajare revoluționară pentru înfăptuirea hotărârilor Conferinței Naționale a partidului (Nicoară Ionescu) 1
- Clasa muncitoare, factor decisiv în afirmarea creativității (dr. Georgeta Hălăgean) 3
- Programul privind măsurile suplimentare de dezvoltare economică-socială a României. Etapă hotărâtoare în depășirea stadiului de țară în curs de dezvoltare. (Napoleon Ene). 6
- În centrul preocupărilor — creșterea continuă a nivelului de trai (I) (dr. Ioan Răvar, Samoilă Muntean.) 8
- O expresie a saltului de la cantitate la calitate. Sporirea substanțială a producției și beneficiului la 1000 lei fonduri fixe (G. Nicolescu) 11
- Adeziune în fapte — opțiunea pentru accelerarea laturilor calitative (Maria Stoica) 13
- Cercetarea științifică și ingineria tehnologică în sprijinul producției (Alexandru Roșu). 15
- Creșterea exportului de instalații complete (Dan Floru) 17

CONDUCERE — ORGANIZARE

- Ridicarea nivelului tehnic, calitativ al produselor (lector univ. Gh. Gh. Ionescu) 19

DOCUMENTAR ÎN AJUTORUL CELOR CE STUDIAZĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL POLITICO-IDEOLOGIC

- Mic dicționar economic. Industrializarea socialistă (prof. dr. Ioan Grădișteanu) 22

TEORII — IDEI

- Agricultura modernă în confruntare cu problemele energiei (II) (prof. Bucur Schiopu) 23
- Școli ● curente ● economiști. A. D. Xenopol: Contribuții originale la dezvoltarea gândirii economice (V. Iota) 24

ECONOMIE MONDIALĂ

- Cerințe ale instaurării unei noi ordini economice internaționale. Știința și tehnologia în slujba dezvoltării (Bogdan Baltazar) 27
- Tendințe-conjuncturi 29
- Mondorama 30
- Curier 31

Redacția și administrația : Calea Dorobanților nr. 11—25. 71.131 București, telefon 12.13.69.

Cont. I.S.I.A.P. nr. 64.51..301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București
Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scm-teii”.

CONSTANȚA STAN, Pitești — Încadrarea dv., ca urmare a transferării în interesul serviciului, corespunde prevederilor I.L.C.M. nr. 69/1975 (anexa a 2-a), pe baza cărora vi s-a menținut retribuția anterioară. Promovarea în grupa a V-a se poate face în termen de trei ani de la încadrarea în gradația a IV-a, cu respectarea limitelor prevăzute de art. 33 din Legea nr. 57/1974.

IOAN VIERU, București — Personalul angajat temporar are drept la concediu anual de odihnă, numai dacă a lucrat cel puțin 11 luni în aceeași unitate. Din cele relatate în scrisoarea dv. rezultă că nu îndepliniți condițiile legale pentru plata indemnizației de concediu.

MARIA NAGY, Sighetu Marmăției — Dacă la 1 iulie a.c. cumulați pensia cu 1/2 normă, aveți dreptul ca pînă la 31 decembrie să continuați acest cumul, în măsura în care statul de funcții al unității nu este complet ocupat, existînd personal încadrat cu contracte de muncă pe durată nedeterminată pe toate posturile din schemă. (art. 88, alin. 2 din Legea nr. 3/1974).

C.C.H., Drobeta-Turnu Severin — Pentru copiii născuți în afara căsătoriei și care nu au fost recunoscuți, sau nu li s-a stabilit filiația prin hotărîre judecătorească, beneficiară de alocație poate fi numai mama, dacă se încadrează în prevederile art. 5 din Decretul 246/1977. Prevederile art. 12 din decretul menționat se aplică de la 1 septembrie 1977. Întrucît decretul nu cuprinde o dispoziție derogatorie, se referă și la concediile fără plată acordate pentru studii.

Sofia încadrată cu contract de muncă pe perioadă nedeterminată, are drept la alocație din luna în care soțul nu se mai încadrează în prevederile art. 5.

ANA GELERU, Ineu — Perioada cit ați fost pensionată de invaliditate de gr. II nu se consideră vechime în muncă, dar nu întrerupe această vechime dacă vă reîncadrați în termen de trei luni de la data încetării pensionării de invaliditate. Din cele relatate de dv. rezultă că v-ați păstrat vechimea neîntreruptă, întrucît contractul temporar, încheiat la 1 martie 1976, a fost transformat în ce privește funcția și durata, fără să fie desființat.

I.M.C., Iași — În toate cazurile, la acordarea alocației de stat pentru copii, se ia în considerare și indemnizația tarifară prevăzută de art. 70 din Legea nr. 57/1974, stabilită înainte sau după majorarea re-

tribuției, după caz. Dacă un șef de formație este schimbată din funcție, retribuția sa tarifară de încadrare se diminuează cu suma reprezentînd indemnizația plătită anterior pe baza art. 70. Retribuția astfel micșorată se ia — de la data schimbării din funcție — ca bază la calculul alocației.

ALEXANDRU BĂICAJAN, Oradea — Adaosurile și diminuările retribuției tarifare, reglementate prin prevederile art. 39—45 din Legea nr. 57/1974, nu se iau în considerare la calcularea indemnizației materiale acordate în cazul incapacității de muncă și la stabilirea pensiilor. Ambele drepturi se acordă pe baza retribuției tarifare de încadrare.

VALERIU ROATĂ, Lugoj — Ca urmare a faptului că art. 96 (1) din Decretul nr. 246/1977, nu cuprinde o prevedere care să se refere la posibilitatea acordării retroactive a alocației, acest drept se acordă numai de la data stabilirii lui.

SANDU PLUTEANU, Drăgășani — Dată fiind retribuția dv., aveți dreptul la alocația de stat pentru cei doi copii cu începere de la 1 septembrie 1977 (Decretul 246/1977). Potrivit art. 16 al (1) alocația se acordă însă numai de la data stabilirii dreptului.

GRUPUL DE ȘANTIERE PENTRU CONSTRUCȚII FORESTIERE ȘI INDUSTRIALE, Rm. Vilcea — Ultimul paragraf al art. 9 din Decretul nr. 246/1977, privind alocația de stat pentru copii, se referă la toate categoriile de personal și nu numai la cadrele militare permanente. Prevederile art. 12 modifică reglementarea anterioară, în sensul că cele 12 zile de concediu, învoiri, absențe etc. se totalizează. Pentru anul 1977, această prevedere se aplică numai de la 1 septembrie. Art. 16 precizează că dreptul la alocație se acordă de la data stabilirii. Fiind o reglementare cu caracter special, nu se aplică prevederile Codului Muncii.

NICOLETA MARINESCU, Călărași — Avînd o vechime de peste 10 ani în funcții economice și fiind absolventă a liceului de cultură generală, nu este necesar să fiți, în același timp, și absolventă a liceului economic. În măsura în care forma de perfecționare pe care ați urmat-o în perioada 1971—1974 a fost organizată în condițiile prevăzute prin Regulamentul elaborat de Ministerul Educației și Învățămîntului, în acest scop, îndepliniți condițiile prevăzute de lege pentru funcția de contabil principal.

ADEZIUNE ÎN FAPTE

(Urmare în pag. 14)

Modalitățile prin care vom asigura creșterea productivității muncii la nivelul stabilit, în condițiile reducerii duratei săptămîinii de lucru, sînt următoarele :

— completarea suprafețelor de producție disponibile în secția filatură cu 5 carde, eliminînd astfel locurile înguste existente ;

— organizarea mai rațională a reparațiilor planificate la utilajele din secțiile filatură și țesătorie, prin care se va obține o creștere a coeficientului de utilizare cu 3-4 procente ;

— reducerea timpului de staționare a mașinilor de imprimat prin creșterea cantităților de imprimări pe aceeași poziție coloristică ;

— mărirea gradului de utilizare a ramelor de apretat-uscat prin creșterea vitezei de lucru cu 5 m/ minut ;

— extinderea programului complex de mecanizare a transportului intern în vederea creșterii producției și eliminării efortului fizic.

Întregul colectiv al întreprinderii este pe deplin conștient că realizarea planului de producție este condiția obligatorie pentru înfăptuirea programelor de creștere a bunăstării ; de aceea, fiecare om al muncii s-a angajat cu toate forțele să-și realizeze sarcinile care îi revin la locul de muncă, să contribuie la traducerea în viață a obiectivelor stabilite de Conferința Națională a partidului.

parfumul gingaș al florilor!

In plină iarnă,
în LUNA CADOURILOR,
puteți dărui parfumul florilor!

- Parfumul DOR și EVA LUX
- Apă de colonie MARGARETA, EVA SUBLIM, EVA PERFECT și EVA INTIM.
- Caseta ROMARTA (conținând 2 flacoane cu apă de colonie EVA 1001 și EVA 1002).
- Caseta BUCUREȘTI (conținând un săpun și un flacon cu apă de colonie).

Magazinele comerțului de stat oferă o mare varietate de articole de parfumerie și cosmetice care pot fi oferite în dar cu prilejul LUNII CADOURILOR.

**Copiii dv. merită cele mai frumoase jucării,
pentru că ei vă aduc cele mai mari bucurii!**

*Zeci de modele, potrivite vârstei, preferințelor și înclinațiilor lor, vă așteaptă
la raioanele de jucării ale magazinelor universale din București și din țară:*

- *mașinuțe și jocuri de construcții;*
- *figurine, reprezentind personaje din basme, sau animale (ciini, căluți, urși,
pisici etc);*
- *jucării mecanizate (vehicule autoutilitare, cosmice etc.)*

Prețuri: de la 2 la 200 lei.

Părinți!

Dăruți-le copiilor dv. jucăria dorită!

LUNA CADOURILOR este și sărbătoarea lor!